

## Nowe uprawnienia PIP

# Przewrót na rynku pracy

**Od dziś inspektor pracy może przekształcać kontrakty B2B i umowy cywilnoprawne w etat. To najważniejszy punkt reformy Państwowej Inspekcji Pracy.**

**Leszek Kostrzewski  
Maria Korcz**

To prawdziwy przewrót na rynku pracy poprzedzony sporami w koalicji rządzącej. Ostatecznie do gry musiał wkroczyć premier Donald Tusk, który zaproponował salomonowe rozwiązanie. Owszem, reforma wejdzie w życie, ale bez radykalnych, pierwotnie zaproponowanych przez szefową resortu pracy Agnieszkę Dziemianowicz-Bąk rozwiązań.

### Co się zmienia

Nowe zapisy przewidują, że inspektorzy pracy mogą zamieniać umowy B2B i umowy zlecenia lub o dzieło w umowy o pracę. Do tej pory nie mieli takiej możliwości i mieli związane ręce. Jeśli podejrzewali, że jest łamane prawo, mogli iść do sądu i to sąd decydował o ewentualnym przekształceniu umowy.

Jak to będzie wyglądać w szczególności? Otóż przekształcenie umów

ma przebiegać według następujących zasad:

- Inspektor wybiera firmę do kontroli na podstawie analizy ryzyka lub zgłoszenia od pracownika (tak, można pójść do PIP i powiedzieć: proszę o sprawdzenie, czy ja nie powinienem być na etacie, a nie na B2B lub umowie-zleceniu).

- Inspektor sprawdza, w jaki sposób odbywa się praca i czy spełnia ona warunki etatu, czy też raczej warunki kontraktu B2B.

- Jeśli inspektor stwierdzi, że zawarto złą umowę, to na piśmie poinformuje pracodawcę oraz pracownika, w jaki sposób powinni zmienić formę współpracy, by była dostosowana do przepisów. Może to oznaczać zarówno informację o konieczności podpisania umowy o pracę, jak i np. zmianę zakresu obowiązków, tak by dana umowa mogła pozostać kontraktem B2B lub umową-zleceniem.

- Jeśli strony nie dostosują się do polecenia we wskazanym w piśmie

terminie, okręgowy inspektor pracy będzie mógł wydać decyzję administracyjną o przekształceniu umowy w etat.

- Po wydaniu decyzji pracodawca i pracownik będą mieć miesiąc na odwołanie się od niej do sądu.

### Inne zmiany

Przy wydawaniu decyzji o przekształceniu kontraktu B2B czy umowy cywilnoprawnej w etat inspektor ma sprawdzać, czy kontrakt samozatrudnionego (zleceniobiorcy, wykonawcy dzieła) tak naprawdę nie spełnia defi-

nicji umowy etatowej. Co może o tym świadczyć? Choćby to, że osoba taka codziennie zjawia się w biurze i pracuje jak inni pracownicy od godz. 7 do godz. 15, ma przełożonego, który wydaje mu polecenia.

Jakie jeszcze zmiany wprowadza ustawa? Przede wszystkim PIP podłączona będzie do bazy ZUS oraz Krajowej Administracji Skarbowej. To ma ułatwić kontrolę. Na podstawie danych ze wszystkich tych instytucji będą też typowane firmy do kontroli.

Reforma PIP zmienia też kary dla firm. Grzywna wynosi teraz od 2 do 60 tys. zł, a jeśli jest to recydywa, to kwota rośnie i wyniesie od 3 do 90 tys. zł. Kwota mandatu od inspektora może wynieść do 10 tys. zł.

Ustawa daje jednak szansę firmom – jeśli w rok od wejścia jej w życie dane przedsiębiorstwo uporządkuje swoje relacje z pracownikami, to obowiązwać będzie amnestia.

### Zmiany dla 300 tys. osób

A po co w ogóle jest nowa ustawa? Resort pracy tłumaczy, że „zawarcie umowy-zlecenia, umowy o dzieło, umowy B2B lub innej w sytuacji, gdy powinna być zawarta umowa o pracę, nie tylko narusza przepisy, ale również pozbawia pracowników i pracownice wielu praw, odbiera poczucie bez-

pieczeństwa i stabilności oraz utrudnia założenie rodziny.

Umowa o pracę – w przeciwieństwie często do innych umów czy kontraktów – gwarantuje bowiem: płatny urlop wypoczynkowy, płatny urlop macierzyński, ojcowski i rodzicielski, płatne zwolnienie chorobowe oraz ochronę przed bezpodstawnym zwolnieniem i rozwiązaniem umowy z dnia na dzień.

Na koniec 2023 roku w Polsce pracujących na własny rachunek było 2,6 mln osób, co stanowiło ok. 17,2 proc. wszystkich pracujących Polaków. W Unii Europejskiej tylko w Grecji i we Włoszech odsetek samozatrudnionych jest wyższy niż w Polsce.

Na koniec III kw. 2025 r. pracę wyłącznie na podstawie umów-zleceń i pokrewnych wykonywało nieco ponad 1,5 mln osób.

Oczywiście nie wszyscy są na fikcyjnym B2B i fikcyjnych śmieciówkach. Reforma – jak szacuje Towarzystwo Ekonomistów Polskich – obejmie ok. 160 tys. samozatrudnionych i 140 tys. osób na umowach cywilnoprawnych. To oni w pierwszej kolejności mogą spodziewać się decyzji inspektora o przekształceniu ich umów w etat. ●

• Więcej ► 10-11

**Reforma – jak szacuje Towarzystwo Ekonomistów Polskich – obejmie ok. 160 tys. samozatrudnionych i 140 tys. osób na umowach cywilnoprawnych**

### Temat dnia

## Zmowa milczenia w szpitalach

Czy polscy lekarze żyją w strachu przed prokuratorem i „roszczeniowymi pacjentami”? – Skazanie lekarza w procesie karnym to zjawisko wyjątkowo rzadkie – mówi mecenas Jolanta Budzowska, radczyni prawna od 30 lat zajmująca się błędami medycznymi.

► 4-5

Wydaje Wyborcza Sp. z o.o.  
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X

28 >



9 770860 908136



### Bezpieczeństwo

## SZCZYT NATO W ANKARZE

– Pieniądze są już dostępne, kolejne w drodze. Trzeba jednak sprawić, by te fundusze zaczęły pracować – mówił w Ankarze sekretarz generalny NATO Mark Rutte.

Pierwszy dzień szczytu poświęcony jest właśnie przekuwaniu zobowiązań finansowych w decyzje o wspólnych zamówieniach i produkcji przemysłowej ► 8-9

• Na zdjęciu – Rutte (w środku) pozuje do zdjęcia z ministrami obrony (w tym Władysławem Kosiniakiem-Kamyszem – drugi od lewej), premierem Szwecji Ulfem Kristerssonem (trzeci od prawej), i przedstawicielami przemysłu.

Polityczne spory o pomoc dla Ukrainy

# Granie bezpieczeństwem państwa dla sondażu było i jest haniebne

Sytuacja międzynarodowa pozostaje napięta, nawet Amerykanie ostrzegają, że Rosja bierze na celownik bezpośrednio Polskę. A politycy PiS na własną rękę decydują, co jest tajne, a co nie, i używają poufnych danych do politycznej walki.

Wieliniński



Hipokryzja polityków PiS jest wielka jak Himalaje. Z czasów, gdy rządili Polską pamiętamy dziesiątki wystąpień i wywiadów, w których wzywali świat, by nie szczędził pieniędzy i zbroił odpierającą rosyjską inwazję Ukrainę. Wzywali, by iść za przykładem Polski i otwierać wojskowe magazyny, przekazując, co tylko można. Bo Ukraina, tocząc nierówny bój z rosyjskim agresorem, potrzebowała wszystkiego: broni strzeleckiej i przeciwpancernej, artylerii, czołgów, systemów przeciwlotniczych, samolotów.

Za słowami poszły czyny. Polska przekazała Ukrainie, co tylko była w stanie: sprzęt stary (np. czołgi PT-91 Twardy) i nowe transportery opancerzone Rosomak oraz haubice samobieżne Krab. W sumie, co wynika z ujawnionych dziś przez szefa MON Władysława Kosiniaka-Kamysza danych, przekazano sprzęt za 16,45 mld zł.

– Razem z całym wolnym światem musimy pomóc Ukrainie, aby przetrwała – apelował

w 2022 r. premier Mateusz Morawiecki, który wówczas chodził w bohaterskim nimbie, bo razem z Jarosławem Kaczyńskim i premierami Czech oraz Słowenii Petrem Fialą i Janezem Janszą był w grupie pierwszych unijnych polityków, którzy pojechali pociągiem do bombardowanego Kijowa.

– Bezpieczeństwo Polski wzrasta – tak w 2023 r. Marcin Przydacz, wtedy wiceszef MSZ, komentował przekazanie Ukrainie polskich myśliwców MiG-29.

I wyjaśniał – całkowicie słusznie – że lepiej, by te samoloty walczyły z Rosjanami nad Ukrainą, niż miałyby to robić nad Polską.

Bo przecież było i jest jasne, że gdyby Rosja pokonała Ukrainę, Polska stałaby się jej następnym celem.

Oczywiście decydował jeszcze jeden czynnik. Pomoc Ukrainie była wtedy „politycznym złotem” (ten termin ukul latem 2020 r. polityk PiS Paweł Jabłoński, który w poufnej politycznej korespondencji przekonywał Morawieckiego do wspierania opozycji w Białorusi). Polacy na fali wielkiej solidarności z Ukrainami chcieli wspierać sąsiedni kraj także wojskowo. A co więcej, wstrzemięźliwość w tej sprawie okazywały Niemcy, gdzie wśród rządzących socjaldemo-



• Polska przekazała Ukrainie 18 armatohaubic Krab (i sprzedała kolejne 54). Sprzęt jest bardzo dobrze oceniany przez ukraińskich żołnierzy

kratów, którzy przez dekady utrzymywali przyjazne kontakty z Kremlem, rosły obawy, że w odwecie za wojskową pomoc Putin może rozpętać III wojnę światową.

Więc Morawiecki i Przydacz krytykowali za to Niemców, w ten sposób atakując – przedstawianego w propagandzie PiS jako niemieckiego agenta – przywódcę opozycji Donalda Tuska.

Dziś „polityczne złoto” leży gdzie indziej. Solidarność

■ **Trzy lata temu Mariusz Błaszczak wykorzystywał w kampanii wyborczej fragmenty jednego z planów obrony Polski przed rosyjskim atakiem**

z Ukrainą pod wpływem rosyjskiej propagandy, którą szermuje skrajna prawica od Brauna po PiS, zamienia się w coraz bardziej widoczną niechęć. Stany Zjednoczone pod rządami Trumpa – główny punkt odniesienia dla prezydenta Karola Nawrockiego – też przyjęły niechętny Ukrainie kurs. Politycy PiS, by zebrać punkty, zrobili więc zwrot o 180 stopni i zaczęli krytykować przekazanie Ukrainie pocisków przeciwlotniczych nowoczesnego systemu Patriot PAC-3 MSE.

Jako pierwszy w chórze krytyków wystąpił Przydacz, teraz szef Biura Spraw Międzynarodowych w Kancelarii Prezydenta. Zapomniał już, że chwalił przekazywanie Ukrainie myśliwców. Morawiecki zaś zbagatelizował wcześniejszą pomoc,

klamiąc, że Polska pod jego rządami wysyłała Ukrainie tylko „kupę żelastwa”.

Granie bezpieczeństwem państwa dla sondażu było i jest haniebne. Tak jak podsycanie antyukraińskich nastrojów. W awanturze o Patriots doszło jednak do czegoś gorszego. Informacje o tym, jaki sprzęt i w jakich ilościach Polska przekazywała Ukrainie, były tajne. Przydacz zaś, kryjąc się za formułką „bardzo prawdopodobne”, tajemnicę naruszył.

Niby nic wielkiego się nie stało, bo po jego medialnym wystąpieniu zdecydowano o odtajnieniu materiałów. Jednak fakt, że polityk wykorzystuje materiały niejawnie do politycznej gry, poważnie niepokoi. Sytuacja międzynarodowa pozostaje napięta, nawet Amerykanie ostrzegają, że Rosja bierze na celownik bezpośrednio Polskę. A politycy PiS na własną rękę decydują, co jest tajne, a co nie, i używają poufnych danych do politycznej walki.

W sumie to recydywa. Trzy lata temu Mariusz Błaszczak wykorzystywał w kampanii wyborczej fragmenty jednego z planów obrony Polski przed rosyjskim atakiem. Za zdradę tajemnicy państwowej odpowie przed sądem. Jak widać, naśladowców to nie odstrasza. ● **Bartosz T. Wieliniński**



*Ja bym wszystkim moim przyjaciółom i kolegom z PiS jednak zaproponował, żeby nie łazikowali po tych mediach i nie mówili o wewnętrznych sprawach PiS-u*

**PRZEMYSŁAW CZARNEK**

kandydat na premiera (PiS), w „Graffiti” Polsat News, po wywiadzie Mateusza Morawieckiego, byłego premiera (PiS), dla Zurnalistapl

## Chiny Przed nadejściem wielkiej fali



7 lipca 2026 roku, Nanning w południowych Chinach. Park nad rzeką zalany przez wezbrane wody powodziowe wywołane tajfunem Maysak. Służby meteorologiczne ostrzegły, że fala kulminacyjna ma nadejść 8 lipca.

FOT: PAPIERA/HUYUAN

**Slówko**  
**Literówka**  
**Quizy • Sudoku**  
**Krzyżówki**

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ



Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację



**OBWIESZCZENIE**

Sędzia-komisarz w postępowaniu upadłościowym dłużnika SEBO-WENT Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości w Świętochłowicach, prowadzonym przed Sądem Rejonowym Katowice - Wschód w Katowicach, pod sygn. akt X GUP 7/15/10 podaje do publicznej wiadomości, że syndyk w dniu 22 kwietnia 2026 r. złożył ostateczny plan podziału funduszy masy upadłości, który można przeglądać w sekretariacie Wydziału X Gospodarczego Sądu Rejonowego Katowice - Wschód w Katowicach przy ul. Lompy 14, pokój 101.

W terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, można wnieść zarzuty przeciwko temu planowi podziału.

www.dawro.pl

Kraj/34442549



GRYFINO

**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGACH USTNYCH NIEOGRANICZONYCH**

**Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino**

informuje,

że w dniu **10 września 2026 r.**, w sali nr 34 Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie przy ul. 1 Maja nr 16, przeprowadzone zostaną **pierwsze przetargi ustne nieograniczone** na sprzedaż nieruchomości gruntowych, położonych w obrębie ewidencyjnym Pniewo, przeznaczonych pod zabudowę przemysłowo-składową i usługową:

- godzina 10<sup>00</sup>
- działka nr **470/3** o pow. 1,3766 ha (KW SZ1Y/00072118/1)
- cena wywoławcza netto 750.000,00 zł
- wadium - 75.000,00 zł
- godzina 11<sup>00</sup>
- działka nr **470/5** o pow. 1,9361 ha (KW SZ1Y/00072119/8)
- cena wywoławcza netto 1.050.000,00 zł
- wadium - 105.000,00 zł

Do uzyskanej w przetargu ceny nieruchomości zostanie doliczony podatek VAT w wysokości 23%. Pełne treści ogłoszeń o przetargach, wywieszone zostały na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie oraz zamieszczone na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej ([www.bip.gryfino.pl](http://www.bip.gryfino.pl)).

Szczegółowe informacje dotyczące nieruchomości będących przedmiotem przetargów uzyskać można w Wydziale Działalności Gospodarczej, Rolnictwa i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie, ul. Parkowa nr 3 (II piętro, pokój nr 202) lub telefonicznie pod numerem 91 416 20 11 wew. 402 albo poprzez pocztę elektroniczną pod adresem [nieruchomosci@gryfino.pl](mailto:nieruchomosci@gryfino.pl).

Kraj/34442488



**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA PREZYDENTA MIASTA ŁODZI**

o ustnych przetargach nieograniczonych (licytacjach) na sprzedaż samodzielnych lokali mieszkalnych stanowiących własność Miasta Łodzi wraz z udziałem w prawie własności gruntu, usytuowanych w budynkach położonych w Łodzi przy:

Lp.	Położenie nieruchomości Nr księgi wieczystej nieruchomości gruntowej zabudowanej	Obręb, nr działki, Powierzchnia działki [m <sup>2</sup> ]	Powierzchnia lokalu [m <sup>2</sup> ] udział w częściach wspólnych nieruchomości	Cena wywoławcza łączna [zł]	Wadium [zł]
1.	ul. Rysownicza 30 lokal mieszkalny nr 16 KW LD1M/00050996/7	B-49 335 330	45,21 ----- 4521/127420	<b>320 000</b>	32 000
2.	ul. Grabowa 4 lokal mieszkalny nr 6 KW LD1M/00096078/0	G-4 31 527	21,32 ----- 0,026	<b>90 000</b>	9 000
3.	ul. Grabowa 4 lokal mieszkalny nr 18 KW LD1M/00096078/0	G-4 31 527	14,56 ----- 0,018	<b>80 000</b>	8 000
4.	ul. Grabowa 8 lokal mieszkalny nr 17 KW LD1M/00050019/5	G-4 33/1 568	32,94 ----- 0,041	<b>180 000</b>	18 000
5.	ul. Grabowa 8 lokal mieszkalny nr 19 KW LD1M/00050019/5	G-4 33/1 568	25,01 ----- 0,032	<b>130 000</b>	13 000
6.	ul. Grzegorza Piramowicza 7* lokal mieszkalny nr 12 KW LD1M/00007971/0	S-1 500/2 772	81,55 ----- 0,050	<b>460 000</b>	46 000
7.	ul. Piotrkowska 126* lokal mieszkalny nr 11 KW LD1M/00010511/2	S-6 370 925	73,29 ----- 0,084	<b>500 000</b>	50 000

\*/ Zgodnie z zarządzeniem Nr 4216/VII/16 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 8 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia gminnej ewidencji zabytków miasta Łodzi, zmienionym zarządzeniami Prezydenta Miasta Łodzi: Nr 7257/VII/17 z dnia 20 listopada 2017 r., Nr 3397/VIII/20 z dnia 28 lutego 2020 r., Nr 6843/VIII/21 z dnia 26 marca 2021 r., Nr 772/2023 z dnia 6 kwietnia 2023 r., Nr 1201/2024 z dnia 17 czerwca 2024 r. budynki objęte zostały gminną ewidencją zabytków.

Sprzedaż lokali zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811 oraz z 2026 r. poz. 507).

**Przetargi odbędą się w dniu 24 września 2026 r. o godz. 10:00 w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, Duża Sala Obrad.**

**OGŁOSZENIE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI O PRZETARGACH** zawierające szczegółowe informacje dotyczące przetargów wywieszone jest na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości UMŁ, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 (IV p.). Ogłoszenie publikowane jest również na stronie internetowej pod adresem: <https://uml.lodz.pl/dla-biznesu/nieruchomosci-na-sprzedaz/sprzedaz-nieruchomosci/>, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: <https://bip.uml.lodz.pl/urząd-miasta/przetargi/sprzedaz-nieruchomosci/>.

Szczegółowe informacje dotyczące przetargów dostępne są również w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości UMŁ, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, (IV p., pok. 468 i 457) oraz pod numerem telefonu: (42) 638- 45 - 83, 272 - 67 - 83, 272 - 66 - 10, 638 - 44 -14.

Kraj/34442074



**Wyciąg z ogłoszenia o drugim ustnym przetargu nieograniczonym**  
**Burmistrz Miasta Pionki informuje,**

że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Pionki ul. Aleja Jana Pawła II nr 15 oraz na stronie: [www.bip.pionki.pl](http://www.bip.pionki.pl) w dniu 8 lipca br. zostanie podane do publicznej wiadomości ogłoszenie o organizowanym drugim ustnym przetargu na sprzedaż prawa użytkowania wieczystego zabudowanej nieruchomości stanowiącej działkę nr 1464/503 o powierzchni 1,7162 ha.

Cena wywoławcza wynosi **3 999 000,00 zł**  
Wadium: **400 000,00 zł** (wniesione w pieniądzu)

**Przetarg odbędzie się w dniu 11.09.2026 r. o godz. 10<sup>00</sup> w siedzibie Urzędu Miasta Pionki ul. Al. Jana Pawła II nr 15 pok. nr 107.**

Szczegółowe informacje o przedmiocie i warunkach przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarowania Mieniem Gminy pok. nr 215 lub telefonicznie (48) 341 42 16.

Burmistrz Miasta Pionki  
/-/ Łukasz Miśkiewicz

Kraj/34442050

**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU**

**WÓJT GMINY ŻÓRAWINA**

**ogłasza na dzień 24 września 2026 r. przetarg ustny nieograniczony /licytacja/ na sprzedaż nieruchomości położonych Przetławicach**

Opis nieruchomości, położenie	Dane ewidencyjne	Przeznaczenie w MPZP	Cena wywoławcza zł netto	VAT	Wadium w zł	Godz. przetargu
Nieruchomość niezabudowana, położona przy ul. Strzeleńskiej (droga wojewódzka nr 346 o nawierzchni asfaltowej) w Przetławicach gm. Żórawina, pow. wrocławski	Działka nr działka nr <b>249/11</b> o pow. <b>1,5022 ha</b> , WR1K/00100378/1, obręb <b>Przetławice</b> , gm. Żórawina	„1U” - <u>przeznaczenie podstawowe</u> 1. zabudowa usługowa z urządz. towarzyszącymi 2. zabudowa usługowo-mieszkaniowa z urządz. towarzyszącymi - <u>przeznaczenie uzupełniające</u> 1. zabudowa mieszkaniowa (Dz.Urz. Woj. Dolnośl. z 25.05.2012 r., poz. 1892)	<b>1 750 000,00</b>	23%	100 000,00	9.00
Nieruchomość niezabudowana w ptn.- wsch. części, położona przy ul. Strzeleńskiej (droga wojewódzka nr 346 o nawierzchni asfaltowej) w Przetławicach gm. Żórawina, pow. wrocławski	Działka nr działka nr <b>249/13</b> o pow. <b>2,5276 ha</b> , WR1K/00100378/1, obręb <b>Przetławice</b> , gm. Żórawina	„1U” - <u>przeznaczenie podstawowe</u> 3. zabudowa usługowa z urządz. towarzyszącymi 4. zabudowa usługowo-mieszkaniowa z urządz. towarzyszącymi - <u>przeznaczenie uzupełniające</u> 2. zabudowa mieszkaniowa (Dz.Urz. Woj. Dolnośl. z 25.05.2012 r., poz. 1892)	<b>2 800 000,00</b>	23%	150 000,00	10.00

**Przetargi odbędą się 24 września 2026 r. w Urzędzie Gminy Żórawina, ul. Kolejowa 6, pok. nr 2**

- Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłata wadium (w środkach pieniężnych) na konto Urzędu Gminy Żórawina, B.S. Kąty Wrocławskie o/Żórawina, Nr 67 9574 1028 2002 0013 0013 0004. Wpłata powinna być dokonana z odpowiednim wyprzedzeniem tak, aby środki pieniężne znalazły się na koncie Gminy do dnia **21.09.2026 r.** z określeniem daty przetargu, nazwą obrębu i numerem działki, zgodnie z treścią ogłoszenia.
- Pełną treść ogłoszenia oraz szczegółowe informacje na temat nieruchomości można uzyskać w Urzędzie Gminy Żórawina w pok. nr 2 lub pod numerem telefonu 71 38 14126, na stronach [zorawina.bip.gov.pl](http://zorawina.bip.gov.pl) i [www.gminazorawina.pl](http://www.gminazorawina.pl) w zakładce nieruchomości gminne oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Żórawinie.
- Wójt Gminy Żórawina może odwołać przetarg z uzasadnionej przyczyny.

Kraj/34442250

## Służba zdrowia

# Zmowa milczenia w szpitalach

Czy polscy lekarze żyją w strachu przed prokuratorem i „roszczeniowymi pacjentami”? – Skazanie lekarza w procesie karnym to zjawisko wyjątkowo rzadkie – mówi mecenas Jolanta Budzowska.

ROZMOWA Z

**MECENAS JOLANTA BUDZOWSKA**

radczynią prawną zajmującą się błędami medycznymi

**KATARZYNA BIELECKA:** Cała Polska żyje doniesieniami ze Szpitala Południowego, a opinia publiczna przeciera oczy ze zdumienia, że w państwowym szpitalu mogło dochodzić do takich rzeczy. Tymczasem pani od 30 lat słucha podobnych historii na salach sądowych. Śledzi pani to, co się teraz tam dzieje?

**MEC. JOLANTA BUDZOWSKA:** Oczywiście, śledzę to wszystko na bieżąco. Kiedy transmitowany był wywiad z sygnalistą ze Szpitala Południowego, dostałam masę wiadomości z mediów z pytaniami, czy oglądam – wiele osób było zszokowanych tym, co tam usłyszało.

**Pani też?**

– Muszę pani przyznać, że dla mnie to nie było aż takie zaskoczenie. Od 30 lat zajmuję się sprawami błędów medycznych, a więc na sali sądowej przesłuchuję przecież nie tylko poszkodowanych pacjentów i ich bliskich, ale przede wszystkim członków personelu medycznego. Z podobnymi historiami stykam się bez przerwy.

**Shokujące było dla mnie, że lekarze, skoro – jak twierdzą – wiedzieli wcześniej o nadużyciach, nic z tym nie robią. Nie wiem, czy można to nazwać delikatniej niż zmlową milczenia.**

– To jest zjawisko, które obserwujemy od dawna i trudno udawać, że ono nie istnieje. To jest po prostu fakt. Ta solidarność zawodowa, czy jak pani to ujęła – zmlowa milczenia – wśród lekarzy jest wyjątkowo silna i rzadko się zdarza, żeby lekarz otwarcie, z własnej woli, krytycznie ocenił postępowanie swojego kolegi z oddziału czy nawet „kolegi” tylko z racji wykonywania tego samego zawodu. Zazwyczaj nawet na sali sądowej ich zeznania są bardzo spójne i wzajemnie się wspierające.

To milczenie bywa przełamywane właściwie w jednej, konkretnej sytuacji – kiedy dochodzi do konfliktu interesów na linii pielęgniarki czy położna a lekarze. Na oddziałach bywa tak, że pielęgniarki widzą, że stan pacjenta się pogorszył, alarmują lekarza, a ten nie przychodzi, nie wydaje zle-

ceń. Wtedy pielęgniarka, żeby chronić własną skórę, wpisuje do swojej karty na przykład: „Zgłoszono lekarzowi o 12:00, brak reakcji. Zgłoszono ponownie o 14:00”. Pielęgniarki i lekarze mają osobne karty obserwacji. Na sali sądowej często to właśnie zderzenie tych dokumentów pozwala odtworzyć, co się faktycznie działo.

**Właśnie, dokumentacja. Przygotowuje ją lekarz.**

– Większość szpitali działa już w systemie Elektronicznej Dokumentacji Medycznej (EDM), choć wciąż są miejsca, gdzie wszystko prowadzi się tradycyjnie, na papierze, mimo że to już dzisiaj jest wbrew prawu. W EDM, dzięki loginom, trudniej o antydatowanie, bo system zapisuje konkretną godzinę edycji i to, kto jej dokonał. Przepisy pozwalają na zgodne z prawem poprawki, które zresztą są normalne i pożądane – chcemy, żeby lekarze mieli możliwość skorygowania swoich błędnych czy niepełnych wpisów. Ale co do zasady musimy widzieć, że taka poprawka została wprowadzona.

Prawdziwa patologia może mieć jednak źródło w powstawaniu tych opisów.

**To znaczy?**

– Wyobraźmy sobie operację ginekologiczną. Lekarze nie zidentyfikowali dróg moczowych i je uszkodzili. Zamiast wezwać urologa, sami próbują to naprawić, nieprofesjonalnie, i dochodzi do kolejnych powikłań. Operacja się kończy, lekarze odchodzą od stołu i doskonale wiedzą, że trzeba było zrobić to inaczej, lepiej. U nas opisy operacji nie powstają automatycznie, np. z transkrypcji słów dyktowanych przez operatora w czasie rzeczywistym. W większości przypadków operacje też nie są nagrywane. A byłoby to możliwe i w niektórych miejscach, niestety bardzo nielicznych, to się już dzieje. A więc lekarz siada do komputera po wszystkim. I wtedy opisuje zabieg tak, żeby nie ukłócić bata na samego siebie. Te opisy bywają oderwane od faktów.

**A przecież proces dotyczący takiego nieudanego zabiegu nie rusza następnego dnia.**

– Procesy ruszają po jakimś czasie i trwają latami. Taki lekarz czy pielęgniarka na przestrzeni tego czasu wzięli udział w setkach innych operacji.



Na rozprawie mówią po prostu: „Nie pamiętam, co było kilka lat temu, ale skoro w dokumentacji jest wpisane, że było dobrze, to było dobrze”. I pacjent zostaje z niczym, to znaczy, że w naszych realiach udowodnienie nierzetelności dokumentacji graniczy z cudem. Niektórzy prawnicy reprezentujący na co dzień lekarzy wprost mówią im, żeby dokumentację pisali „pod prokuratora”. A że dokumentacja jest oczywiście podstawowym dowodem dla biegłych, to koło się zamyka.

**W sprawach o błędy medyczne ich ocena sytuacji ma kluczowe znaczenie. Sędzia nie ma wiedzy medycznej, więc powołuje biegłego, czyli również lekarza, który sporządza swoją opinię zaistniałej sytuacji. Czy to nie jest tak, że w grę wchodzi tu solidarność zawodowa i lekarze niekoniecznie chcą krytykować pracę drugiego lekarza?**

– To jest kluczowy powód, dla którego procesy medyczne są dla pacjentów tak trudne dowodowo. Rozstrzygającym dowodem, na którym opiera się sąd, jest opinia biegłego sądowego, a ten jest lekarzem specjalistą z danej dziedziny, której dotyczy spór.

Kardiochirurg ocenia więc kardiochirurga, a ginekolog położnik ocenia prawidłowość prowadzenia porodu przez innego położnika. I tu bardzo często wchodzi w grę silne powiązania środowiskowe.

**Przecież sądy nie biorą do oceny kolegów z tego samego oddziału. Gdzie tu konflikt interesów?**

– Nie mówimy oczywiście o sytuacji, w której pracę lekarza ocenia kolega z tego samego oddziału czy szpitala – sądy tak biegłych nie wyznaczają, to jest od razu eliminowane. Niestety, to nie załatwia tematu.

**Jak to?**

– Lekarze należą do jednego samorządu zawodowego, do tych samych towarzystw naukowych, zasiadają w ich organach, współpracują naukowo czy recenzują sobie nawzajem prace. A to oznacza, że nie chcą generować kolegom kłopotów, nawet tych hipotetycznych. Taki biegły, pisząc opinię, podświadomie kalkuluje: „Dzisiaj może nie znam tego lekarza, którego oceniam, ale kto wie, może to będzie kiedyś mój szef, albo kiedy moje dziecko skończy medycynę i będzie robić doktorat, to może akurat ten profesor będzie recenzentem? Albo spotkam go na najbliższej konferencji i głupio mi będzie spojrzeć mu w oczy”.

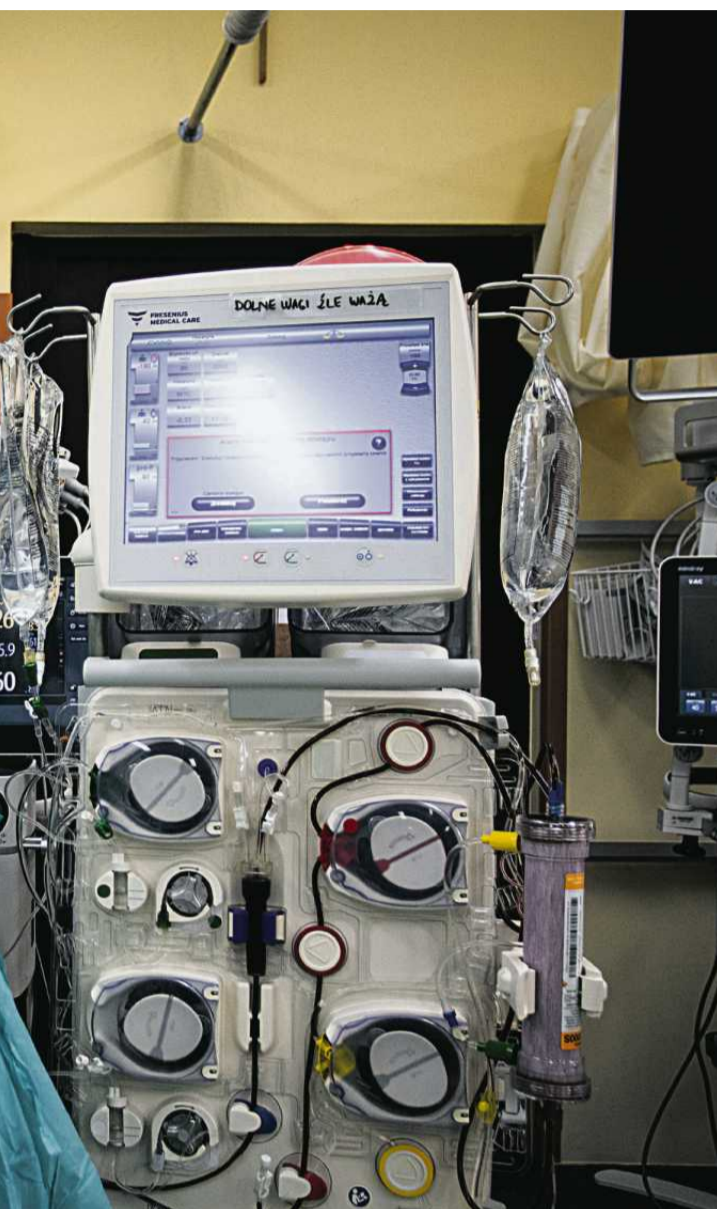
**I co pani wtedy robi?**

– Jeśli te związki są oczywiste, to wskazuję je sądowni, ale z niekorzystnymi opiniami zawsze walczę merytorycznie, czyli po prostu na argumenty. Wykazuję, dlaczego konkluzje opinii nie mają oparcia w aktualnej wiedzy medycznej albo że biegły przyjął wadliwy stan faktyczny, bo na przykład nie dostrzegł istotnego badania, które jest w aktach sprawy. Zdarza się też, szczególnie przy opiniach uzupełniających, że biegły dopy-

## Jolanta Budzowska

• radca prawny, od blisko 30 lat reprezentuje poszkodowanych pacjentów i ich bliskich w sprawach o odszkodowania za błędy medyczne. Autorka blogów i podcastu pomyłkalekarza.pl i blad-przyporodzie.com. Laureatka wielu nagród i wyróżnień, m. in. jedna z listy 50 Śmiałych Polek „Wysokich Obcasów”, Kobieta Rynku Zdrowia za wytrwałość w walce o prawa pacjentów i wkład w rozwój ochrony zdrowia w Polsce, laureatka nagrody „Złoty Paragraf” „Dziennika Gazety Prawnej” za bezkompromisową walkę o prawa ofiar błędów medycznych, liderka Rankingu Kancelarii Prawniczych „Rzeczpospolitej” w kategorii prawo medyczne i farmaceutyczne.

## Służba zdrowia



tywany o szczegóły mówi: „Ja już nie mam akt sprawy w rękę, ale o ile pamiętam, to wydaje mi się, że...”. Wtedy wskazują sądowi, że taka opinia ma wady i nie może być uznana za wartościowy materiał dowodowy. Ale sąd nie może orzec wbrew opinii lekarskiej, więc jedynie, co powinien w takiej sytuacji zrobić, to powołać kolejnego biegłego, który zweryfikuje moje zarzuty.

**Ale to chyba nie jest łatwe, trafić na rzetelnych, faktycznie bezstronnych biegłych?**  
– Nasza lista biegłych sądowych właściwie nie jest w ogóle weryfikowana pod kątem tego, jak ci specjaliści w rzeczywistości się sprawdzają. Bywa, że na liście sądy okręgowego od 10 lat figuruje biegły, co do którego opinii strony zawsze mają poważne zarzuty. Jego ekspertyzy są niemerytoryczne, niejasne, a tezy nieuzasadnione, tylko formułowane na zasadzie „ja jako biegły uważam, że...”, i tym samym zmuszają do powoływania kolejnych biegłych, bo ta konkretna analiza – mówiąc kolokwialnie – do niczego się nie nadaje. A mimo to, z powodu ogólnego braku biegłych, sądy w kółko taką osobę powołują. Problem w tym, że jeśli dwa razy trafi się na takich biegłych, to można przegrać proces.

**Z czego wynikają te problemy z dobrymi biegłymi?**  
– Przez lata mówiło się o tym, że stawki dla biegłych są zbyt niskie i stąd brakuje chętnych. To się nieco zmieniło. Dzisiaj wynagrodzenie za sporządzenie opinii przez pojedynczego biegłego i analizę akt to zwykle jest kwota w przedziale od 2 do 10 tys. zł, w zależności od stopnia skomplikowania sprawy, obszerności akt czy listy zagadnień, które biegły ma omówić. Dla osób, które chciałyby wykonywać funkcję biegłego jako dodatek do bieżącej

go zatrudnienia, który jednocześnie w jakiś sposób rozwija zawodowo, to nie są groszowe wynagrodzenia.

**Przy dzisiejszych zarobkach dużej części medyków to chyba jednak są groszowe wynagrodzenia...**

– Dzisiaj ta perspektywa znowu nam się zmieniła, bo skoro za pół godziny prywatnej wizyty można uzyskać wynagrodzenie rzędu kilkuset złotych, to perspektywa uzyskania 4-5 tys. zł za opinię przestaje być dla większości lekarzy atrakcyjna.

Oczywiście, i chciałabym to podkreślić z całą mocą: jest w Polsce niemała liczba biegłych z prawdziwego zdarzenia. To są lekarze z ogromnym doświadczeniem, oddani sprawie również jako biegli, którzy bardzo rzetelnie podchodzą do tematu, i z takich ludzi ta lista powinna się składać. Jednak obecny kształt systemu sprawia, że poszkodowani pacjenci niezwykle często trafiają na opinie niesolidne, niepełne czy wadliwe metodologicznie, przez co po prostu walą głową w mur, bo nie są w stanie udowodnić swoich racji, mając do dyspozycji te narzędzia, które oferuje im wymiar sprawiedliwości.

**Gdy pani słucham, wylania mi się obraz, w którym pacjent od początku jest na straconej pozycji. Zapytam więc wprost: czy trudno jest w Polsce pociągnąć lekarza do odpowiedzialności?**

– Tak, na pewno pacjentowi nie jest łatwo wykazać, że ma rację. Jeśli mówimy o postępowaniu cywilnym, które z natury jest kontradyktoryjne – czyli każda ze stron ma obowiązkiem udowodnić swoje zarzuty i tezy – to pacjent już na samym wejściu ma pod górę. Musi wykazać, że doszło do błędu medycznego, czyli do braku należytej staranności w leczeniu, a także udowodnić, że pozostaje to w adekwatnym związku przyczynowo-skutkowym z pogorszeniem stanu zdrowia pacjenta lub śmiercią. A do dyspozycji ma głównie dokumentację medyczną, którą wytworzył jego potencjalny przeciwnik procesowy.

Kolejną ogromną barierą, o której rzadko się myśli na samym początku, są koszty. Sama opłata od pozwu wynosi w Polsce 5 proc. kwoty, której się żąda.

**Ale można ubiegać się o zwolnienie z kosztów sądowych.**

– Tak, ale sądy podchodzą do tego dzisiaj niezwykle rygorystycznie. Nawet jeśli ktoś zarabia minimalne wynagrodzenie krajowe, sądy potrafią odmówić takiego wsparcia. Ryzyko finansowe jest więc ogromne, ponieważ w naszym systemie to ten, kto przegrywa proces, płaci za wszystkie koszty – w tym za opinie biegłych, bez względu na to, czy były one rzetelne, czy nie.

**Mamy więc barierę dowodową, środowiskową i finansową. Jeśli jednak pacjent zdecyduje się podjąć to ryzyko, to o jakie kwoty w ogóle toczy się walka?**

– Jesteśmy coraz bogatszym społeczeństwem, poziom życia rośnie i trudno się dziwić człowiekowi, któremu z powodu błędu załamało się całe dotychczasowe życie, że oczekuje kwoty dającej mu szansę na nowe otwarcie. Chodzi na przykład o kupno mieszkania, by nie musieć płacić za wynajem i mieć większą swobodę w reorganizowaniu swoich planów na przyszłość. Niestety, orzecznictwo sądowe w zakresie wysokości zadośćuczynień zmienia się bardzo powoli.

20 lat temu prowadziłam sprawę mojego klienta, Piotra Soszki, który jako kilkuletnie dziecko został sparaliżowany od pasa w dół na skutek ewidentnego błędu po-



*Według mojej wiedzy sprawa Izabeli z Pszczyny była pierwszą, w której zapadły wobec lekarzy kary bezwzględnej pozbawienia wolności za czyny związane z leczeniem*

JOLANTA BUDZOWSKA

legającego na podaniu kroplówki do rdzenia kręgowego zamiast do układu krwionośnego. Rdzeń został zniszczony w sposób mechaniczny i chemiczny. W tamtym czasie najwyższe zadośćuczynienie w Polsce przy największej z możliwych szkód na zdrowiu, z jakimi mamy do czynienia, na przykład przy błędach okołoporodowych skutkujących całkowitą niepełnosprawnością intelektualną i fizyczną – wynosiło zaledwie 300 tys. zł. My wystąpiliśmy wtedy o 700 tys. zł.

**Sąd przyznał wam rację?**

– Wygraliśmy tę kwotę, co w tamtych realiach było ogromnym przełomem. Dzisiaj, po latach, najwyższe zadośćuczynienia za tak gigantyczną szkodę wynoszą w granicach 1,2–1,3 mln zł, czasami słyszy się o kwocie półtora miliona. Sądy traktują to jako sumy odpowiednie, a dla mnie to wciąż są wartości symboliczne. Mówimy przecież o jednorazowej wypłacie na całą resztę życia, na przykład dla dziecka, które cierpi na najcięższą postać mózgowego porażenia dziecięcego, a dodatkowo wyrobów rokowania z medycznego punktu widzenia są też najgorsze z możliwych, bo z wiekiem dochodzą kolejne schorzenia związane z MPD.

**Oprócz odszkodowania pokrzywdzonej osobie przysługuje jeszcze renta.**

– Tak, comiesięczna renta na zwiększone potrzeby, najczęściej na opiekę, leczenie i rehabilitację. Dla tych najciężiej pokrzywdzonych udaje mi się wywalczyć renty wynoszące nawet 50 tys. czy 60 tys. zł miesięcznie. Taka kwota wydaje się ogromna, ale ona wynika z realnych potrzeb: dziecko, a potem dorosły, wymaga stałej opieki co najmniej dwóch osób z odpowiednim przygotowaniem zawodowym, systematycznej pracy kilku rehabilitantów, nierzadko respiratora w domu oraz mnóstwa wyrobów medycznych, od pampersów po specjalistyczne systemy karmienia i utrzymywania higieny.

**Nie można tu liczyć na NFZ?**

– NFZ pokrywa jedynie ułamek tych kosztów. Stąd bierze się ogromna desperacja i determinacja rodziców, by udowodnić błąd medyczny w sądzie. Oni wiedzą, że wywalczenie tej renty to jedyna droga, by zabezpieczyć przyszłość dziecka na czas, kiedy ich samych zabraknie, albo po prostu nie będą już mieli siły się nim zajmować.

**A jak na odpowiedzialność za błędy wpływa fakt, że większość lekarzy nie pracuje już na etatach, tylko jako jednoosobowe firmy?**

– Zasadniczo lekarz na kontrakcie odpowiada za błąd również indywidualnie, swoim majątkiem. Czasami pozywa się obok szpitala także lekarza na kontrakcie i jego ubezpieczyciela, zwłaszcza gdy placówka czy podmiot leczniczy są stosunkowo ma-

le i dysponują niskim ubezpieczeniem. Minimalne ubezpieczenie OC podmiotu wynosi równowartość 100 tys. euro na jedno zdarzenie, co przy nawet stosunkowo niewielkich szkodach na zdrowiu bywa niewystarczające. Gdyby taki podmiot, będący na przykład spółką z o.o., ogłosił upadłość, pacjent mógłby wówczas zostać z niczym. Wtedy korzyścią dla pacjenta jest możliwość sięgnięcia do polisy i majątku lekarza.

Z kolei z punktu widzenia szpitala w praktyce ta odpowiedzialność lekarzy jest często tylko teoretyczna i hipotetyczna. Przepisy mówią jasno: jeśli szpital przegra proces i zapłaci pacjentowi z powodu winy lekarza, ma prawo żądania zwrotu tej kwoty od medyka. Ale szpitale tego regresu nie dochodzą.

**Jak to? Przecież im też brakuje pieniędzy.**

– Ponieważ mamy obecnie tak zwany rynek lekarzy. To oni przychodzą do szpitala i dyktują warunki, mówiąc, że za mniej niż konkretną kwotę pracować nie będą.

Dyrektorzy boją się, że jak wystąpią do doktora o zwrot pieniędzy, to ten lekarz się obrazi i już nigdy nie będzie pracował w tym szpitalu, a przecież lekarzy brakuje, zwłaszcza tych wykonujących wysoko wyceniane procedury.

Lekarze na kontraktach zarabiają duże pieniądze, miewają na przykład procent od wykonanych zabiegów i uprawiają wręcz, jak ja to określam, „turystykę medyczną”, jeżdżąc po różnych placówkach i wykonując opłacalne dla szpitali i dla nich samych, wysoko specjalistyczne procedury. To samo w sobie nie jest niczym złym, ale problem pojawia się gdzieś indziej. Bo tacy specjaliści często zostawiają zalecenia pooperacyjne personelowi, który nie ma odpowiedniego doświadczenia w danym typie zabiegów i nie radzi sobie z dalszym leczeniem.

Kiedy dochodzi do pogorszenia stanu zdrowia pacjenta i szpital musi zapłacić odszkodowanie związane z nieprawidłowościami w leczeniu, finansowe konsekwencje ostatecznie najczęściej obciążają już tylko budżety placówek, bo wtedy zaczyna się dyskusja, czy błąd jest związany z samym zabiegiem, czy też z opieką okołoperacyjną, co której personel szpitala nie był właściwie przygotowany.

**Lekarze mówią coś zupełnie innego: że są pod ostrzałem, że pacjenci są roszczeniowi, a prokurator tylko czeka na ich potknięcie.**

– Powiem pani szczerze, że ja już po prostu nie mogę o tym słuchać. Statystyki są bezwzględne: skazanie lekarza w procesie karnym to zjawisko wyjątkowe, wręcz ekstremalnie rzadkie. W ubiegłym roku zaledwie 86 razy postępowania prowadzone przez prokuraturę kończyły się aktami oskarżenia albo wnioskami o wyrok skazujący, czyli jedynie 86 lekarzom w Polsce prokuratura udowodniła błąd w takim stopniu, że zdecydowała się na skierowanie sprawy do sądu karnego. Co więcej, nie wiemy nawet, w ilu z tych przypadków zapadły na przykład wyroki uniewinniające. Nie wiemy, ponieważ Ministerstwo Sprawiedliwości nie ma takich danych.

Według mojej wiedzy sprawa Izabeli z Pszczyny była pierwszą, w której zapadły wobec lekarzy kary bezwzględnej pozbawienia wolności za czyny związane z leczeniem. Zwykle co najwyżej zapadają kary w zawieszeniu, a najczęściej grzywny.

Czasowy zakaz wykonywania zawodu to nadal rzadkość. Uważam, że jeśli mamy do czynienia ze śmiercią pacjenta, która wynika z rażącego zaniedbania, to taka najdalej idąca odpowiedzialność jest po prostu konieczna. ●

# Matematyka leży w miasteczkach

– Mamy uczniów pozostawionych samych sobie, którzy nie potrafią i nie chcą się uczyć, a szkoła nie próbuje ich do tego zachęcić. Po ośmiu latach nie mają nawet podstawowych umiejętności matematycznych.

ROZMOWA Z  
**MONIKĄ NYKA**

działaczką oświatową związaną z ruchem „NIE dla chaosu w szkole”

**KAROLINA SŁOWIK:** Niby jest lepiej niż w zeszłym roku, średnia wyników egzaminu jest wyższa. W przypadku matematyki średni wynik to 55 proc., o pięć punktów procentowych więcej niż w zeszłym roku. Mimo tego publicyści piszą o analfabetyzmie matematycznym u ósmoklasistów. To nie przesada?  
**MONIKA NYKA:** – To w pewnym sensie oddaje sytuację. Średni wynik w kraju jest o 5 punktów procentowych wyższy, ale pamiętajmy, że nie wolno porównywać arkuszy rok do roku, bo one się różnią między sobą.

Wyższy średni wynik nie musi oznaczać lepszych umiejętności rocznika. Trzeba analizować przede wszystkim szczegółowe rozkłady statystyczne, a one budzą obawy, bo pokazują znaczne rozwarstwienie uczniów.

**Najlepsze wyniki, czyli te od 90 do 100 proc. punktów, osiągnęło 13,6 proc. zdających. Z kolei na drugim biegunie mamy tych, co nie uzyskali 30 proc. punktów. Chodzi o co czwartego ósmoklasistę, ok. 27 proc. zdających. To bardzo dużo. Co nam to mówi?**

– To jest właśnie bardzo niepokojące. Znaczne regionalne różnice, jeśli idzie o nauczanie matematyki. Mówi się nawet o dwóch prędkościach nauczania. Wysokie wyniki to przede wszystkim szkoły z wielkich miast i ich okolicy. W grupie tych wielkomiejskich placówek wyróżniają się dodatkowo szkoły niepubliczne, które oferują dużo lepsze warunki nauki – w małych klasach, często z dużo stabilniejszą sytuacją kadrową, z większą liczbą godzin nauki, z dodatkowymi zajęciami po lekcjach. Przy najmniejszych kłopotach dzieci z tych szkół posyłane są na indywidualne korepetycje, bo rodzice czuwają.

A z drugiej strony mamy uczniów pozostawionych samych sobie, którzy nie potrafią i nie chcą się uczyć, a szkoła nie próbuje ich do tego zachęcić. Te dzieci po ośmiu latach szkoły podstawowej nie mają nawet podstawowych umiejętności matematycznych. To jest zatrważające.

**No tak, bo 30 proc. punktów przy odrobinie szczęścia można trafić. 47 proc. punktów jest do zdobycia w zadaniach zamkniętych.**

– Tak. Są szkoły czy gminy, w których wyniki egzaminu powinny być alarmem, gdyż są tak niskie. Zróżnicowanie wyników bywa duże nawet na jednym terenie. Dla przykładu: w powiecie Biłgoraj wyniki z matematyki między gminami różnią się o ponad 32 punkty procentowe.

**Czyli są szkoły, które matematyki nie uczą?**  
– Na to wygląda, choć nie mówi się o tym zbyt głośno.

Są miejsca, w których jest duży problem z realizacją podstaw programu szkolnego. Na ogół to splot kilku okoliczności: brak dozoru nad dziećmi ze strony domu i szkoły, uczniowie są promowani z klasy do klasy mimo rażących braków, problemy kadrowe szkół. W wielu nie ma matematyków z kierunkowym wykształceniem. Uczą ludzie po studiach podyplomowych



FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

**Indywidualizacja pracy na lekcji jest fikcją, bo nauczyciel nie ma czasu, by ją realizować**

MONIKA NYKA

wych – nie zawsze dostatecznie przygotowane. Bywa, że nauczyciela nie ma przez dłuższy czas i program miesiącami nie jest realizowany. Dzieci są zwalniane do domu, lekcje przepadają. Nikt nie reaguje, bo rodzice nad tym nie czuwają. W domach dzieci nie są dopingowane do nauki. Odejdźcie od prac domowych robi dodatkowo złą robotę – nie jest tajemnicą, że w wielu szkołach całkowicie zrezygnowano z zadań pomagających utrwalić materiał. To kładzie się cieniem na umiejętnościach.

Te wszystkie czynniki sumują się i mamy z trawiającą niskie wyniki.

**Nauczyciele matematyki od lat są najczęściej poszukiwanymi fachowcami na szkolnym rynku. Brakuje ich, bo w biznesie czy gospodarce mogą zarobić lepsze pieniądze.**

– Matematycy, którzy w szkołach zostają, są przeciążeni pracą. Mają zbyt wiele godzin, są obłożeni zastępstwami, nadgodzinami. Taki nauczyciel często jeszcze kursuje między szkołami, bo najkorzystniej jest uczyć w kilku. On nie ma siły pochylić się nad każdym uczniem. Indywidualizacja pracy na lekcji jest fikcją, bo nauczyciel nie ma czasu, by ją realizować, to przecież wymaga jego dodatkowej pracy także w domu, gdy trzeba przygotować kilka zestawów zadań.

Nauczyciele są przemęczeni. Obrazowo określił to dyrektor Jarosław Pytlak, porównując ich do wyeksploatowanych szkap ciągnących zbyt ciężkie wózki pod górę.

**Mamy rozwarstwienie, które zwykle obserwowaliśmy w kontekście nauki języka angielskiego. Teraz nierówności widzimy też w matematyce.**

– Tak, przy czym to nie jest rozwarstwienie na linii miasto – wieś. Najgorzej radzą sobie małe miejscowości, do 20 tys. mieszkańców. Ich szkoły mają w tym roku średnią z matematyki 51 proc. A średni wynik największych miast to

61 proc. 10 punktów procentowych różnicy to bardzo dużo. W zeszłym roku było 11.

**Z jaką wiedzą dzieci z małych miasteczek wychodzą z podstawówki?**

– Te dzieci, które osiągają wyniki na poziomie 30 proc. nie umieją nic i nie mają prawa poradzić sobie w liceum czy technikum. Przez wieloletnie zaległości w szkołach średnich nauczyciele nie mogą realizować zaplanowanego materiału.

Nie chodzi tu jednak tylko o dalszą naukę, ale też o dorosłe życie bez potrzebnych umiejętności. Zręby wiedzy matematycznej są niezbędne każdemu. To braki, które trudno potem nadrobić.

**Na drugim biegunie wyników mamy Kraków, Warszawę. Na waszym blogu pisaliście, że 30 pierwszych miejsc warszawskiego rankingu obstawiają szkoły niepubliczne z najlepszymi wynikami z matematyki.**

– Tak, wyniki części wielkomiejskich szkół niepublicznych są bardzo wysokie. I chodzi o wszystkie części egzaminu, również o język angielski i polski. Chociaż ten ostatni wypada najgorzej. To jest reguła – w dbających o wysoki poziom szkołach, język polski wypada słabiej niż matematyka, choć w skali miasta, czy kraju jest odwrotnie.

**Dlatego wynik z polskiego będzie decydujący przy rekrutacji?**

– Najlepiej wyedukowane dzieci mają wyniki bardzo zbliżone do maksymalnych. Angielski i matematyka dochodzą do 100 proc. Różnicujący jest wynik z języka polskiego. W wyścigu do najbardziej obleganych ścisłych klas, to właśnie wynik z języka polskiego decyduje często, kto znajdzie się na liście przyjętych. To paradoks, ale tak jest.

**Rzeczywiście funkcjonują dwa równoległe światy: dzieci z Warszawy i Krakowa oraz dzieci z Lubelszczyzny czy Zachodniopomorskiego?**

– Niestety, trochę to tak wygląda. Sytuacja w mniejszych miejscowościach nie poprawia się, choć oczywiście są miejsca gdzie punkto-wo są zmiany na korzyść – dzięki zaangażowanemu dyrektorowi czy nauczycielom z wizją.

Ostatnio media obiegała informacja o 11-osobowej klasie ze szkoły podstawowej w Podchojnach w gminie Jędrzejów w województwie świętokrzyskim. Jej uczniowie mają wyniki egzami-

nacyjne na poziomie najlepszych szkół niepublicznych w Warszawie, czy Krakowie. Z matematyki to 94 proc. Zdaje się, że pozytywną rolę odegrał tam fakt, iż matematyki uczyła nauczycielka ze świetnymi kompetencjami, metodyczka. To są jednak, niestety, sytuacje dość wyjątkowe.

Bardzo dobre wyniki to domena wielkich miast. Tam powstają szkoły, które oferują wszystko co jest potrzebne do intensywnej nauki. Tam rodzice wydają pieniądze na dodatkową edukację, kursy, korepetycje. Dzieci częściej chodzą na różne zajęcia, które mają im pomóc w przygotowaniach. Generalnie więc szanse edukacyjne zależą od miejsca urodzenia i środowiska domowego.

Dotyczy to nie tylko matematyki, czy angielskiego, ale i innych przedmiotów. W tym także przyrodniczych, traktowanych po macoszemu w szkołach podstawowych. Wszędzie tam, gdzie są zaniedbania, brakuje nauczycieli, kadra jest przeciążona, gdzie nie prowadzi się wcale zajęć pozalekcyjnych i nie rozwija się zainteresowań dzieci, będzie tylko gorzej.

**Gdzie widzi pani przyczyny takiej sytuacji?**

– Niestety, wiele niekorzystnych tendencji nasiliło się w ostatniej dekadzie. Jest kilka okoliczności, ale moim zdaniem kluczowe są sprawy kadrowe.

**Czyli ministra Anna Zalewska nie jest wszystkim winna?**

– Odchodzenie świetnych nauczycieli ze szkół publicznych, przy braku napływu świeżych sił – to zjawiska powiązane z reformą Anny Zalewskiej i likwidacją gimnazjów. To wtedy braki kadrowe stały się złą robotą dyrektorów, którzy przestali kontrolować kwalifikacje kandydatów do pracy. Zaczęto się na dużą skalę posiłkować przypadkowymi ludźmi, którzy matematykę czy fizykę mieli przez laty jako mało ważny przedmiot na studiach lub są absolwentami podyplomówek.

Niestety te tendencje – niekorzystne dla jakości pracy szkół – nie zostały zahamowane. Obciążenie nauczycieli ogromną liczbą godzin tablicowych stało się normą. W tle jest rzecz jasna sytuacja placowa.

Do tego dochodzą inne niekorzystne zjawiska. Zanurzenie dzieci w treściach, które podsuwają im smartfony. Cyfrowe uzależnienia zabijają ciekawość, upośledzają koncentrację. Mamy też niewystarczające nakłady na edukację. Klocków w tej układance jest więc więcej.

**Ministra edukacji Barbara Nowacka, obejmując urząd, podkreślała, jak bardzo jej zależy na wyrównywaniu szans. Nie udało się?**

– Nie jest lepiej. Wiele o tym słyszymy, ale to są deklaracje, a nie realne działania. Przy czym mamy też posunięcia, które pogłębiają edukacyjne nierówności, jak choćby te nieszczyśne decyzje dotyczące prac domowych. Należałoby teraz uczciwie przyjrzeć się sytuacji nauczycieli. Wykorzystać niż demograficzny po to, aby zmniejszyć liczebność oddziałów i odciążać nauczycieli.

Nauczycielskie pensum ma głęboki sens, zwłaszcza teraz, gdy liczba obciążeń nauczyciela i wychowawcy rośnie! To musi się oczywiście wiązać z poprawą wynagrodzeń. Praca na kilka etatów wynika nie tylko z potrzeb szkół, ale i z chęci zapewnienia sobie satysfakcjonujących dochodów.

**Reforma „Kompas Jutra” nic tu nie rozwiąże?**

– Boję się, że nie zmieni się wiele. Nauczycielom przybędzie obowiązków. Zmiana podstaw programowych nie poprawi szans dzieci z zaniedbanych środowisk. Niektóre z dobrych pomysłów reformy łatwo mogą pozostać zmianami na papierze. ●

**Rozmawiała Karolina Słowik**

# Lewica rusza w trasę po kurortach

**Nowa Lewica rozpoczyna letnią trasę z marszałkiem Sejmu.** – Wychodzi nam z badań, że tematy, które dowozimy, i tak idą na konto całego rządu, a nie nasze. Trzeba to zmienić – mówi polityk lewicy.

**Tomasz Nyczka**

„Lewica dowozi” – tak nazywa się ogłoszona w weekend letnia trasa. Wicepremier i minister cyfryzacji Krzysztof Gawkowski tłumaczył, że Nowa Lewica chce się spotkać w dziesiątkach miejscowości, gdzie „będzie mówić o swoich osiągnięciach i wyzwaniach na przyszłość”. Politycy będą m.in. w popularnych kurortach urlopowych, „miejscach, które kojarzą się z wakacjami”.

## Trasa z ministrami

Gdy lewica ogłaszała tę trasę w podwarszawskich Falentach, byli tam ministrowie – Krzysztof Gawkowski, Agnieszka Dziemianowicz-Bąk, Katarzyna Kotula i szefowa klubu poselskiego Anna Maria Żukowska.

Gawkowski mówił, że „lewica chce być w każdej polskiej miejscowości”. Przekonywał, że będzie rozmawiać



• Inauguracja letniej trasy Nowej Lewicy

FOT. JACEK MARCZEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

i słuchać wyborców, mówić o swoich dotychczasowych osiągnięciach w rządzie. Wylizował wśród nich: rentę wdowią, wolną wigilię, możliwość transkrypcji aktu zawartego za granicą jednopłciowego małżeństwa. – Pokazaliśmy, że kiedy nas się słucha, notowania rządu rosną. Będziemy walczyć o 2027 rok – powiedział.

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk przekonywała, że skrajna prawica „karmi się problemami zwykłych ludzi”, a te problemy powinna rozwiązywać lewica, wymieniała m.in. trudności na rynku pracy, jak umowy śmieciowe.

## Pomysły idą do innych

Tyle oficjalnie. Po co właściwie jest ta trasa? – Bo dowieźliśmy sporo rzeczy, ale nie wszyscy wiedzą, że to są

nasze projekty. Dlatego teraz chodzi o to, żeby pokazać tematy, które niekoniecznie kojarzą się wszystkim z lewicą – mówi parlamentarzysta Nowej Lewicy.

– Wychodzi nam z badań, że tematy, które jako lewica dowozimy, i tak idą na konto całego rządu, a nie nasze: dodatkowy urlop dla rodziców wcześniaków i chorych dzieci, renta wdowią, o niej mówi też KO, sprawa mieszkań, które dowozimy, a „przyklejają” się do tego wszyscy, zwłaszcza Polska 2050. Jak pojawia się dobry, ciekawy temat, który chwyta, to nagle wszyscy są jego ojcami – mówi polityk.

Dodaje, że dlatego wakacyjna kampania Nowej Lewicy „ma mieć walor informacyjny, bo do wyborów jest niewiele czasu i trzeba zacząć się chwa-

lić”: – To jest dobra okazja, żeby o tym opowiedzieć. Mamy ponad rok do wyborów, jest prekampania, trzeba wyjść do ludzi, porozmawiać, to nigdy nie jest zły pomysł.

Na spotkaniach, które dopiero się zaczęły, nie zawsze jest łatwo. Bo ludzie zadają pytania. Pytają, dlaczego nie ma kwoty wolnej albo „dlaczego lewica tak mało myśli o przedsięwzięciach”.

## Wykorzysta „efekt Czarzastego”

Ale pomysł jest taki, że na tych spotkaniach będzie też Włodzimierz Czarzasty. Marszałkiem Sejmu został w listopadzie ubiegłego roku, zastąpił na tym stanowisku Szymona Hołownię. Ma zupełnie inny styl marszałkowania. Przykręcił śrubę opozycji, poszedł na wojnę z prezydentem Karolem Nawrockim. Jest go pełno w mediach. Nowa Lewica pokłada w tym wielkie nadzieje.

– W ogóle mamy ostatnio niezłą średnią sondażową, bo nawet w granicach 8 proc. Trasa jest tak pomyślana, że są ministrowie, ale też Czarzasty, bo chodzi o to, żeby jego popularność i jego poparcie przekuć na poparcie dla partii, bo to nie jest to samo. Myślę, że już powoli tak trochę jest, ale powinno być zdecydowanie bardziej. Żeby to było chociaż kilka dodatkowych procent, żeby dojechać do tych 10, czy nawet więcej proc. w wy-

borach, ja uważam, że to jest w naszym zasięgu – opowiada inny parlamentarzysta Nowej Lewicy.

W wyborach parlamentarnych w 2023 roku lewica (miała też na liście Razem) miała 5,65 proc., cztery lata wcześniej – 10,65 proc.

## Spokój o tego koalicjanta

Rozmówca z Nowej Lewicy zastanawia się nad tym, „jak dalece obecne notowania to efekt marszałka, w jakim stopniu pracy w rządzie, a w jakim tego, że nie popełniamy wielkich błędów”.

Błędy jednak były, ale raczej na początku kadencji, takie jak wątpliwości wokół działalności ministra Dariusza Wieczorka, czy problemy wiceministra Andrzeja Szejny. Obaj politycy stracili stanowiska.

Polityk lewicy chętniej nawiązuje do afery w Szpitalu Południowym, która obciąża Koalicję Obywatelską; ale też do głośnego rozwodu i podziału w Polsce 2050. – Ludzie widzą, że u nas jest raczej spokój. A przypominam też, że my jesteśmy partią drugiego wyboru dla większości wyborców innych partii. Włodek zawsze nam powtarza: „My jesteśmy w tej koalicji najbardziej przewidywalni” – zwraca uwagę.

W niedzielę Nowa Lewica była w kujawsko-pomorskiem – w Kruświcy i Inowrocławiu, kolejne na trasie jest Pomorze. ●

REKLAMA

Kraj/3441261

## Umowa śmieciowa?

## Nie musisz się na to godzić.

**8 lipca** w życie wchodzi nowe przepisy o Państwowej Inspekcji Pracy. Jeśli pracujesz jak na etacie, ale nie masz umowy o pracę, możesz zgłosić się do Państwowej Inspekcji Pracy.

Teraz PIP będzie mogła przekształcić Twoją umowę śmieciową w umowę o pracę, gwarantując Ci należne prawa pracownicze:

- ✓ płatny urlop
- ✓ płatne zwolnienie chorobowe
- ✓ ochronę przed zwolnieniem z dnia na dzień
- ✓ płatny urlop macierzyński, ojcowski i rodzicielski
- ✓ inne uprawnienia z Kodeksu pracy zwiększające pewność i bezpieczeństwo pracy

Dowiedz się więcej:



Ministerstwo Rodziny,  
Pracy i Polityki Społecznej

**NOWY PORZĄDEK  
NA RYNKU PRACY**



# Szef NATO o „rewolucji w przemyśle obronnym”

Szereg ogłoszonych w Ankarze nowych porozumień i inicjatyw nie przykryje faktu, że przed Europą jeszcze sporo do zrobienia, aby zasypać wyrwę po słabnącym zaangażowaniu USA.

## Maciej Czarnecki

– Pieniądze są już dostępne, a kolejne środki w drodze. Trzeba jednak sprawić, by te fundusze zaczęły pracować – oznajmił wczoraj w Ankarze sekretarz generalny NATO Mark Rutte.

Pierwszy dzień szczytu Sojuszu w tureckiej stolicy poświęcony był właśnie przekuwaniu zobowiązań finansowych na decyzje o wspólnych zamówieniach i produkcji przemysłowej. Temu służyło Forum Przemysłu Obronnego, na którym ogłoszono szereg porozumień.

Główne obrady przywódców – w tym Donalda Trumpa – zaplanowano na dziś. Mają oni przypieczętować proces „europeizacji” Sojuszu, czyli przejmowania większej odpowiedzialności za obronę przez Europejczyków.

## Investycje w obronę antydronową

Spośród porozumień najważniejsza z naszego punktu widzenia jest umowa Polski, USA, Niemiec, Holandii i Szwecji w sprawie utworzenia w Europie centrum serwisowania pocisków PAC-3 do systemów Patriot.

– To znacznie zwiększy moce oraz przyspieszy produkcję i serwis pocisków – ocenił wicepremier i szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz, który reprezentuje nasz kraj na szczycie, wraz z prezydentem Karolem Nawrockim i szefem MSZ Radosławem Sikorskim.

Wcześniej w Ankarze zastępca sekretarza obrony USA Michael Duffy zaznaczył, że Stany Zjednoczone nie wykluczają produkcji pocisków PAC-3 Patriot amerykańskiej firmy Lockheed Martin poza granicami kraju.

Rutte zapowiedział na forum, że członkowie NATO zainwestują w najbliższych pięciu latach ponad 40 mld dol. w obronę antydronową. Ponadto Sojusz uruchomi strategiczną flotę transportową złożoną z samolotów transportowych A400M.

Holender ogłosił wybór nowego samolotu wczesnego ostrzegania i dowodzenia. Starzejące się AWACS-y E-3 Sentry amerykańskiego Boeinga, w roli „latającego radaru” i powietrznego centrum dowodzenia, zastąpią GlobalEye szwedzkiego Saaba. Sojusz kupi do dziesięciu takich maszyn.

Rutte obwieścił też nowy, wielonarodowy projekt współpracy przy pozyskiwaniu, magazynowaniu i transporcie surowców krytycznych. Wszło do niego 12 państw: Belgia, Kanada, Dania, Finlandia, Grecja, Włochy, Luksemburg, Holandia, Norwegia, Hiszpania, Szwecja i Turcja.

## Wezwanie do „rewolucji”

Investycje ogłaszane w Ankarze mają stanowić dowód, że zwiększanie nakładów na obronność w budżetach państw NATO coraz mocniej przekłada się na konkretne wzmocnienia. Podczas ubiegłorocznego szczytu w Hadze wyznaczono ich nowy poziom – 5 proc. PKB do 2035 r. (z czego 3,5 proc. na kluczowe zdolności obronne i 1,5 proc. na szerszą kategorię wydatków, w tym infrastrukturę). Rutte podkreślił, że w ubiegłym roku sojusznicy z Europy i Kanady już dosypali do wydatków obronnych ponad 139 mld dol., zwiększając je o prawie 20 proc. w porównaniu do 2024 r.

Tyle że wzrost napędzają tylko niektórzy. Nie wiadomo, czy wyznaczony cel osiągnie do

## • Wołodymyr Zełenski i Mark Rutte wczoraj w Ankarze

FOT. PAP/EPA/FILIP SINGER



2035 r. jakiegokolwiek duże europejskie państwo, poza Polską i Niemcami. Brytyjska armia, licząca niecałe 70 tys. zawodowych żołnierzy, jest najmniejsza od czasów bitwy pod Waterloo (1815).

W swoim wystąpieniu na forum Rutte wzywał do „transatlantycznej rewolucji w przemyśle obronnym” i zachęcił koncerny zbrojeniowe do większego ryzyka w inwestycjach. Ekspertiści podkreślają jednak, że nie wystarczy wydawać krocie; trzeba jeszcze robić to z głową. Tymczasem procesy zamówień i planowania w sektorze obronnym nadal są powolne, biurokratyzowane, często nadmiernie podporządkowane polityce kosztem realnych potrzeb i skupione na krajowych koncernach państwowych.

„Bez gruntownej reformy zasad udzielania zamówień, wspólnych przetargów oraz standardów interoperacyjności istnieje ryzyko, że ogromne środki zostaną zmarnowane na powielanie działań. Program ReArm Europe to dobry początek, lecz ambicjom musi towarzyszyć bezkompromisowy pragmatyzm przemysłowy” – przekonuje w swojej analizie ekspertka German Marshall Fund Alexandra de Hoop Scheffer (ReArm Europe to strategiczna inicjatywa zaproponowana w marcu ubiegłego roku przez szefową Komisji Europejskiej Ursulę von der Leyen).

Ekspertka zwraca uwagę na dylemat między długofalową rozbudową bazy przemysłu obronnego, a pilnym lataniem dziur w obronie spowodowanych zmniejszaniem amerykańskiego zaangażowania. Ten ostatni proces rozgrywa się na naszych oczach, w Ankarze Amerykanie mają przekazać sojusznikom kolejne szczegóły na ten temat.

## Współpraca z Ukrainą

– Największe zależności są znane: pociski do precyzyjnych uderzeń na dalekich dystansach, strategiczny zwiad i rozpoznanie, systemy kontroli i dowodzenia, jak również najbardziej zaawansowana obrona przed pociskami balistycznymi. A także oczywiście odstraszanie nuklearne, choć Amerykanie mówią, że będą je w Europie utrzymywać – mówi w rozmowie z „Wyborczą” Artur Kacprzyk z Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych.

Europejskie pociski dalekiego zasięgu nowej generacji mogą pojawić się dopiero około 2030 roku. Zdaniem de Hoop Scheffer na razie częściową receptą może być współpraca z Ukrainą, która w ostatnich latach znacząco rozwinięła swoje zdolności. Europejski koncern MBDA ogłosił niedawno partnerstwo z producentem ukraińskiej rakiety Flaming, niemiecki Diehl – z producentem Neptuna. Są też porozumienia dronowe. Lekcją z Ukrainy powinno być też szersze włączenie sektora prywatnego, bo europejska produkcja obronna przez lata opierała się na wielkich, państwowych koncernach.

Wyrw zionących wobec częściowej rejterady Amerykanów jest jednak znacznie więcej. Jak podał właśnie brytyjski „The Guardian”, Waszyngton opóźnił albo w ogóle odwołał w ostatnich miesiącach dostawy do Europy m.in. pocisków Tomahawk, pocisków do systemów Patriot czy amunicji dla Himarsów.

Europejski dyplomata tłumaczy w rozmowie z dziennikiem, że odpowiada za to kombinacja pięciu czy sześciu różnych problemów, przede wszystkim uszczuplenia amerykańskich zapasów wojną z Iranem i wsparciem dla Ukrainy, przekierowaniem zasobów do Indo-Pacyfiku i traktowaniem priorytetowo innych sojuszników, takich jak Izrael.

– Wiemy, że nie jesteśmy klientem numer jeden – mówi dyplomata.

Według szacunków think tanku Center for Strategic and International Studies, jeśli chodzi o pociski do Patriotów, to odtworzenie zapasów USA może zająć 42 miesiące. Przed wojną Amerykanie mieli ich 2330, zużyli mniej wię-

cej połowę. W kolejce po te rakiety ustawiło się już ok. 20 państw.

## Zelenski apeluje o broń

Podczas swojego wystąpienia Rutte chwalił Ukrainców, podkreślając, że „wprowadzają innowację w niesamowitym tempie”, w tym w „niezrównanym ekosystemie dronowym”. Właśnie drony (i w coraz większym stopniu pociski rodzimej produkcji) pozwalają Ukrainie wywoływać coraz większy popłoch w Rosji atakami na rafinerie i inne kluczowe obiekty setki kilometrów w głąbi kraju.

Zarazem wspomniane braki w amerykańskim wsparciu mają bolesne konsekwencje dla ukraińskiej obrony. W ostatnich dniach przed szczytem w Ankarze Rosjanie dwukrotnie zaatakowali Kijów pociskami balistycznymi, zabijając ponad 50 cywili.

– To po prostu absurdalne, że w dzisiejszym świecie nadal nie zwiększono produkcji do poziomu faktycznie wymaganego, by chronić ludzi przed terrorem balistycznym – ocenił w poniedziałek Wołodymyr Zełenski, kolejny raz apelując do reszty Europy o przekazanie rakiet ze swoich zapasów.

– To niezwykle ważne, aby świat, a zwłaszcza Ameryka i nasi europejscy partnerzy, zakończył szczyt NATO w Ankarze z mocnymi decyzjami o wsparciu dla obrony naszego nieba, a tym samym dla ochrony życia zwykłych ludzi – podkreślił Zełenski, który dziś ma rozmawiać z Donaldem Trumpem.

Po przylocie do Ankary prezydent Ukrainy zapowiedział łącznie 20 spotkań bilateralnych z przywódcami i nowe umowy dronowe. Szef prezydenckiego Biura Polityki Międzynarodowej Marcin Przydacz zastrzegł wczoraj rano w telewizji w Polsce24, że spotkania z Karolem Nawrockim nie zaplanowano. Relacje polsko-ukraińskie są w kryzysie, którego końca na razie nie widać.

Jeśli chodzi o Trumpa, to w Ankarze spotkał się wczoraj z gospodarzem szczytu, prezydentem Turcji Recepem Tayyipem Erdoganem. Według dziennika „New York Times” oznajmił mu, że jest gotowy zezwolić Turcji na powrót do programu myśliwców stealth F-35. ●

**Dziś przywódcy mają przypieczętować proces „europeizacji” Sojuszu, czyli przejmowania większej odpowiedzialności za obronę przez Europejczyków**



• Marine Le Pen opuszcza wczoraj paryski sąd apelacyjny FOT. REUTERS / BENOIT TESSIER

# Le Pen skazana, ale publiczny zakaz krótszy

Liderka francuskiej skrajnej prawicy Marine Le Pen została skazana przez sąd apelacyjny w Paryżu na trzy lata więzienia, w tym dwa w zawieszeniu. Sąd orzekł także wobec niej zakaz ubiegania się o funkcje publiczne na okres 45 miesięcy, w tym 30 w zawieszeniu.

## Marcin Kozłowski, Iwona Görke

Sąd skrócił więc zakaz ubiegania się o funkcje publiczne, który wydał wcześniej sąd niższej instancji. Potencjalnie umożliwia to Le Pen udział w wyborach prezydenckich w 2027 r. Kara trzech lat więzienia, w tym dwóch w zawieszeniu, oznacza jednak noszenie przez rok bransoletki elektronicznej, co utrudnia prowadzenie kampanii prezydenckiej. Le Pen oceniała wcześniej, że prowadzenie kampanii wymaga od kandydata swobody przemieszczania się.

Podtrzymana została kara grzywny w wysokości 100 000 euro.

## Nie liczyli na niewinność

Sąd rozpatrywał odwołanie Le Pen i jej współpracowników od wyroku sądu niższej instancji w sprawie dotyczącej fikcyjnych etatów dla asystentów europosłów. Sąd niższej instancji uznał w ubiegłym roku, że działacze Zjednoczenia Narodowego zatrudniali w przeszłości asystentów w Parlamencie Europejskim, którzy zamiast pomagać im w pracy w Brukseli i Strasburgu, wykonywali zadania na rzecz partii, co jest w PE zabronione. Le Pen również została w tej sprawie uznana za winną. Sąd niższej instancji dodał do wyroku wobec Le Pen pięcioletni zakaz ubiegania się o funkcje publiczne.

Dla ambicji prezydenckich Le Pen, która chce startować w wyborach w 2027 r., decydujące było to, czy sąd apelacyjny utrzyma ten zakaz. Uniewinnienia polityczki nie spodziewali się bowiem nawet jej współpracownicy. Szansą dla Le Pen było skróce-

nie zakazu ubiegania się o funkcje publiczne, tak by nie był dłuższy niż dwa lata. Wówczas liczony byłby od daty wyroku sądu pierwszej instancji, 31 marca 2025 r., i upływałby w marcu 2027 r. Wybory prezydenckie odbędą się natomiast na przełomie kwietnia i maja.

Le Pen powiedziała w minioną niedzielę, że jeśli otrzyma zakaz kandydowania, poprze „z energią, przekonaniem i wielkim zaufaniem” kandydaturę swego współpracownika Jordana Bardella. 30-letni polityk pełni obecnie funkcję przewodniczącego Zjednoczenia Narodowego.

Jak informuje portal France24, werdykt sądu apelacyjnego w Paryżu zaskoczył wielu francuskich analityków politycznych. „Czy 57-letnia przedstawicielka skrajnej prawicy zdecydowała się na czwarty start w wyborach prezydenckich w przyszłym roku, pomimo nakazu sądowego noszenia elektronicznej bransoletki, o której wcześniej mówiła, że?? jest niedopuszczalna?” – zastanawia się portal. Pyta też, co dalej z Jordanem Bardellą, który miał być kandydatem Zjednoczenia Narodowego w wyborach prezydenckich.

**Werdykt sądu apelacyjnego w Paryżu zaskoczył wielu francuskich analityków politycznych**

## Oddała część pieniędzy, ale się nie przyznała

Marine Le Pen utrzymuje, że proces w sprawie jej partii i funduszy PE ma charakter polityczny i jest próbą osłabienia Zjednoczenia Narodowego. Twierdzi, że asystenci parlamentarni mogli wykonywać zadania polityczne związane z działalnością ugrupowania, a nie wyłącznie prace legislacyjną.

Śledczy przedstawili jednak dowody wskazujące, że część asystentów nie wykonywała obowiązków w Parlamencie Europejskim, lecz pracowała wyłącznie dla Zjednoczenia Narodowego. Wśród materiałów znalazły się dokumenty sugerujące świadome wykorzystywanie funduszy europejskich do ratowania finansów partii. Świadczy o tym notatka skarbnika partii Walleranda de Saint-Justa z czerwca 2014 r., w której pisze wprost: „Możemy wyjść z katastrofalnego stanu naszych finansów tylko dzięki istotnym oszczędnościom poczynionym dzięki Parlamentowi Europejskiemu”.

Dodatkowe kontrowersje wzbudziło zatrudnienie przez Le Pen jej ochroniarza jako asystenta parlamentarnego.

Polityczka zwróciła wcześniej Parlamentowi Europejskiemu 330 tys. euro.

– Płatność ma na celu uniknięcie przymusowego wykonania decyzji administracyjnej Parlamentu Europejskiego. Nie jest jednak jednoznaczne z uznaniem stawianych zarzutów – podkreślił wówczas prawnik Le Pen Rodolphe Bosselut.

Eksperci podkreślają, że choć zwolennicy ZN traktują zarzuty jako przejaw prześladowania politycznego, prokuratura uważa, że partia systemowo wykorzystywała fundusze unijne do budowy swojej pozycji politycznej. Łącznie w sprawie chodziło o 6,8 miliona euro ze środków Parlamentu Europejskiego. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442539

Z głębokim żalem przyjąłem wiadomość o śmierci



## Radostawa Szatkowskiego

Dyrektora Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Pruszczu Gdańskim, wieloletniego działacza społecznego i samorządowego, zaangażowanego w sprawy rolnictwa, Pomorza oraz lokalnych wspólnot.

Odszedł Człowiek, który wiedzę i doświadczenie łączył z uważnością na potrzeby ludzi. Przez lata służył sprawom polskiej wsi, rozwijając współpracę między instytucjami i środowiskami rolniczymi, pozostając wiernym tradycjom ruchu ludowego.

Rodzinie i Najbliższym,  
Współpracownikom oraz całej społeczności  
Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

składam wyrazy szczerzego współczucia i najszczerze kondolencje.

Radostaw Król  
Wojewoda Warmińsko-Mazurski

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442662

„Nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych”

ks. Jan Twardowski

Z wielkim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Wspaniałej Pani Dyrektor, Wychowawczynie i Pedagogu, Nauczycielki matematyki

Ś.P.

## Pani Mirosławy Jeszki



Nasz ból jest tym większy, że była osobą bez reszty oddaną młodzieży, u której rozwijała ich talenty i pasję. Dzięki Jej zaangażowaniu i osobistemu przykładowi uczniowie naszych szkół osiągnęli liczne sukcesy i stawali się lepszymi ludźmi.

Była naszym niezawodnym współpracownikiem, ale też przyjacielem...

Rodzinie i Bliskim Zmarłej

wyrazy najgłębszego współczucia oraz słowa otuchy

i wsparcia w trudnych chwilach

składają

uczniowie, wychowankowie i podopieczni,  
kadra pedagogiczna i zarząd  
Fundacji Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. Marcina Lutra  
we Wrocławiu

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34442686

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich  
Wejdź na serwis odeszli.pl

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34442499

Przed Sądem Rejonowym w Płocku sygn. akt. I Ns 230/26 toczy się postępowanie z wniosku Jerzego Czerniaka o stwierdzenie nabycia spadku po Marii Jolancie Kołodziejnej, nazwisko rodowe Niewiadomska, córce Józefa i Franciszki, zmarłej 01 lutego 2026r. w Płocku, ostatnio stale zamieszkałej w Płocku.

Sąd wzywa wszystkich ewentualnych spadkobierców aby w ciągu 3 miesięcy od dnia ukazania się ogłoszenia zgłosili się do tutejszego Sądu i udowodnili swe prawa do spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

# Branża IT chroni się przed kontrolami PIP

Dziś weszła w życie reforma PIP. Informatorzy ujawniają nam, że firmy z branży IT dodają aneksy do umów. W ten sposób chcą chronić siebie i osoby na B2B przed koniecznością zmiany umowy na etat. Sami informatycy i programiści po konsultacjach z prawnikami i swoimi zleceniodawcami zaczynają stosować „autorskie” patenty. Poznaliśmy szczegóły.

## Leszek Kostrzewski

Nowe przepisy reformy, która wystartowała dzisiaj, przewidują, że inspektorzy pracy będą mogli zamieniać kontrakty B2B i umowy cywilnoprawne w umowy o pracę. W czasie kontroli inspektor będzie sprawdzał, czy nie ma do czynienia np. z fikcyjnym B2B.

Aby nie narażać się na konieczność zamiany samozatrudnienia w etat, firmy z branży IT, ale też te świadczące usługi konsultingowe oraz centra usług wspólnych, wymyśliły specyficzne rozwiązania w umowach, aneksach do umów oraz zastosowały „autorskie” zmiany organizacyjne w swoich działach HR. Oto szczegółowe patenty na kontrolerów PIP, które już są wcielane w życie.

## Podpisz umowę z zaprzyjaźnioną firmą na jedną usługę

Pan Jacek pracuje w firmie informatycznej na południu Polski od 13 lat. Zawsze na kontaktach B2B.

– Przed miesiącem, wszystkie osoby na własnej działalności zwołano do sali konferencyjnej i powiedziano nam, że nasza firma nawiązuje współpracę z inną, też z branży IT. A to oznacza, że zmieniamy się nasze umowy. Teraz każdy z nas ma podpisać dodatkową umowę na drobne usługi (szczególnie zostaną sprecyzowane) z tą drugą firmą. Generalnie po zmianie mamy zarabiać tyle samo, bo nasza firma zapłaci nam kilkaset złotych mniej, czyli dokładnie tyle ile dostaniemy za tą dodatkową pracę w nowej firmie – opowiada pan Jacek.

Gdy jeden z kolegów pana Jacka zapytał, po co wprowadzane są te zmiany, ten usłyszał, że to ma służyć „rozwojowi, obserwacji rynku i podpatrywaniu, jak radzą sobie inni”. Tyle że przez 13 lat, odkąd tu pracuję, nikt nie wpadł na podobny pomysł – mówi mężczyzna.

On i jego koledzy nie dawali za wygraną i dążyli temat. W końcu nieoficjalnie jeden z kierowników powiedział im wprost: zmiany umów są konieczne, aby „nikt nie miał problemów z PIP i nikt nie podważał legalności kontraktów B2B”. Kierownik przyznał też, że to będzie obopólna współpraca, bo ich firma będzie też podpisywać niewielkie zlecenia z osobami na samozatrudnieniu świadczącymi usługi w tej drugiej spółce.

O jakie problemy z PIP może chodzić? Otóż inspektorzy w czasie kon-

troli mają sprawdzać, czy osoby na jednoosobowej działalności gospodarczej (JDG) wystawiają faktury tylko dla jednego klienta. Innymi słowy, czy osoba na B2B dostaje pieniądze tylko od jednego pracodawcy, bez świadczenia usług dla kogoś innego. To może być wystarczającym argumentem, aby uznać, że mamy do czynienia z pozornym kontraktem B2B.

– Podejrzenia może wzbudzić nie tylko to, że ktoś na B2B świadczy usługi tylko dla jednego kontrahenta, ale że zakres usług jest ten sam i że faktura co miesiąc jest wystawiana na

dzy zjawili się na spotkaniu z wynajętą kancelarią prawną. Temat spotkania: „Otoczenie prawne a samozatrudnienie w kontekście planowych ustawowych zmian”.

– Spotkanie trwało trzy godziny i zasugerowano nam, abyśmy rozważyli kilka zmian w swojej organizacji pracy. Najważniejszy postulat: mamy rozważyć, aby na jednym z portali ogłoszeniowych typu OLX zamieścili ogłoszenie, że świadczymy usługi informatyczne i jakby ktoś chciał skorzystać z naszych zleceń, to jesteśmy otwarci na propozycje – opowiada pan Tomasz.

*Przed miesiącem wszystkie osoby na własnej działalności zwołano do sali konferencyjnej i powiedziano nam, że nasza firma nawiązuje współpracę z inną, też z branży IT. Teraz każdy z nas ma podpisać dodatkową umowę na drobne usługi z tą drugą firmą*

JACEK

tę samą kwotę. Dlatego znam przypadek, że jedna z firm postanowiła jeszcze pod koniec maja, jak już było pewne, że reforma wejdzie w życie, zrezygnować z comiesięcznych faktur na tę samą kwotę. Wprowadziła różne comiesięczne stawki, które rocznie będą jednak sumować się do tej samej kwoty, jaką dziś zarabiają osoby na samozatrudnieniu – mówi nam jeden z prawników, który obsługuje firmy zatrudniające rodaków na B2B. Prawnicy dodają, że PIP będzie wymieniał się informacjami z ZUS i skarbowką, a to oznacza, że będzie miał dane z Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF). To pozwoli na precyzyjniejsze wyznaczenie firm do kontroli, bo inspektor będzie mógł sprawdzić w KSeF-ie stałe kwoty na fakturach od tego samego przedsiębiorcy i fakturowanie tych samych usług.

## Załącz stronę internetową, aby udowodnić, że nie pracujesz na etacie

Tomasz, programista od 5 lat na B2B, opowiada nam z kolei o innym procederze.

Na początku czerwca pracodawca polecił w mailu, żeby on i jego kole-



• **Podejrzenia może wzbudzić nie tylko to, że ktoś na B2B świadczy usługi tylko dla jednego kontrahenta, ale że zakres usług jest ten sam i że faktura co miesiąc jest wystawiana na tę samą kwotę** FOT. REDPIXEL.PL

aneks, w którym pojawia się prawo do wyznaczenia zastępcy przy wykonywaniu usług – mówi nam osoba na JDG, która przed miesiącem dostała właśnie taki aneks.

O co chodzi? I czemu takie aneksy mają służyć?

– W wielu umowach osób pracujących na B2B znajduje się zapis o klauzuli zastępstwa, nazywanej też klauzulą substytucji. Jeśli w kontrakcie zapisano, że osoba na B2B nie ma prawa wyznaczyć zastępcy do wykonania zadania zleconego jej przez firmę, organ kontrolujący może uznać to za cechę typową dla etatu. W stosunku pracy mamy bowiem do czynienia z osobistym świadczeniem pracy, bez możliwości wskazania kogoś na zastępstwo – tłumaczy Robert Nogacki, partner zarządzający w Kancelarii Prawnej Skarbiec.

## Zapłać 100 zł za przyjęcie integracyjne

Kolejne zmiany w aneksach, o których mówią nam osoby na B2B z branży IT, dotyczą cięcia benefitów takich jak Multisport czy prywatnej opieki zdrowotnej, bo te mogą sugerować

relację trwalszą niż tylko podwykonawstwo na fakturze.

– U nas w firmie była też zmiana w dziale HR. Do tej pory jedna kadrowa rozpatrywała sprawy i załatwiała formalności wszystkich osób, którym firma płaciła pensje. Teraz nastąpił podział. Jedna osoba z kadr ma pod sobą tylko osobę na umowie o pracę, a inna zajmuje się tylko osobami na B2B. Ma to być dowód – jak nieoficjalnie usłyszeliśmy, że w firmie jest podział i wyraźna różnica w traktowaniu osób na fakturze i etacie – tłumaczy nam pani Agnieszka pracująca w zespole zajmującym się projektowaniem i rozwojem technologii informatycznych w firmie IT z centralnej Polski.

O tym, że niektóre firmy poprawiają procedury w dziale HR, mówi nam też dr Piotr Sekulski, doradca podatkowy w kancelarii Outsourced.pl. – Chodzi tutaj przede wszystkim o wyraźne rozdzielenie choćby samego procesu rekrutacji, bieżącej obsługi formalnej czy nawet przyznawanych bonusów osób współpracujących w formie B2B od tych będących na umowie o pracę – mówi.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/3442518



## WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Zgodnie z § 6 ust. 5a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzenia przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213)

## Prezydent Miasta Białogostoku

### ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gminnej:

- Oznaczenie nieruchomości:** nieruchomość niezabudowana stanowiąca własność Gminy Białogostok, położona w Białymstoku, oznaczona w operacie ewidencji gruntów i budynków obrębem 11 – Śródmieście numerem 153/2 o pow. 0,0648 ha, użytek: Bp, arkusz 2. Sąd Rejonowy w Białymstoku IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi dla przedmiotowej nieruchomości księgę wieczystą numer BI1B/00002727/4.
- Cena wywoławcza nieruchomości: 2 700 000,00 zł.**
- Termin i miejsce przetargu: 10 września 2026 r. (czwartek), godz. 11:00,** sala nr 10 Urzędu Miejskiego w Białymstoku, ul. Stenimaska 1.
- Wysokość wadium: 270 000,00 zł,** termin wpłaty wadium do dnia 03 września 2026 r. Za datę wpłaty uważać się będzie datę zaksięgowania wadium na rachunku bankowym sprzedającego.
- Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:** tablica ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Stenimskiej 1, internet – strona [www.bip.bialystok.pl](http://www.bip.bialystok.pl), zakładka „przetargi na nieruchomości”.
- Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje:** Departament Skarbu Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Stenimskiej 1 (pokój 701, tel. 85 869 60 95).

Chcąc uniknąć kar, kontrolerzy firmy zmieniają też regulaminy wypłacanych świadczeń socjalnych.

– Z pieniędzy Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) szefostwo firmy od lat organizowało u nas spotkania integracyjne. Były napoje i jedzenie za darmo. Zapraszani byli wszyscy pracownicy i usługodawcy niezależnie od formy zatrudnienia. Kadrowa oświadczyła nam jednak właśnie, że pieniądze z ZFŚS należą się tylko pracownikom na umowie o pracę, a więc teraz, aby firma nie miała problemów, osoba na B2B, chcąc uczestniczyć w spotkaniu, będzie musiała zapłacić 100 zł – mówi nam Katarzyna, która od sześciu lat pracuje na JDG w firmie z branży gier wideo.

W innych firmach IT – jak się dowiadujemy – wprowadzono zakaz rozdawania od tego roku świątecznych paczek dzieciom osób na B2B.

### Kancelarie i poradniki

Zmiany w przepisach przestudiowały już kancelarie prawne, które proponują firmom pomoc w przygotowaniu się na ewentualną kontrolę PIP.

„Jeśli macie w firmie umowy B2B lub zlecenia, które w praktyce wyglądają jak etat, to nie jest już czas na 'zobaczmy, jak to będzie działać'. To jest czas na audyt teraz” – pisze w mediach społecznościowych Maciej Oniszczuk z Kancelarii Oniszczuk & Associates.

Cały poradnik, jak się przygotować do kontroli, zamieszcza Kancelaria adwokacka – adwokata Mateusza Orlickiego.

„Jeśli dojdzie do kontroli, kluczowa jest spójna narracja wszystkich osób

w firmie. Inspektorzy często przesłuchują kontrahentów, pytając ich: 'Komu Pan podlega?' lub 'Kto decyduje o Pańskim urlopie?' (...) Nasza strategia obrony opiera się na wykazaniu 'ryzyka gospodarczego' kontrahenta. Podnosimy argumenty o odpowiedzialności cywilnoprawnej wykonawcy (często nielimitowanej), inwestycjach we własny warsztat pracy oraz możliwości świadczenia usług dla innych podmiotów. Jako adwokaci uczestniczymy w przesłuchaniach, dbając o to, by pytania inspektora nie zawierały sugestii, a odpowiedzi odzwierciedlały prawny charakter współpracy” – czytamy na stronie internetowej kancelarii.

### Prawdziwa czy pozorowana zmiana?

Czy te wszystkie strategie i zmiany mogą uchronić firmy przed decyzją inspektora o przekształceniu B2B w etat? To nie jest wcale takie oczywiste.

– Prawdziwe wyznaczanie zastępcy do realizacji niektórych usług, realne rozliczenie za rezultat zamiast płacenia za godziny i autentyczna dywersyfikacja klientów, a nie faktury na tę samą kwotę dla jednego podmiotu, to nie są sztuczki. To istota legalnego B2B i takie rozwiązania inspektor uzna za autentyczną działalność gospodarczą, a nie fikcyjne samozatrudnienie – mówi Robert Nogacki.

Ale jednocześnie zaraz dodaje: – Problem zaczyna się tam, gdzie te rozwiązania są pozorowane, wprowadzone w wersji kosmetycznej. Jeśli ktoś wykonuje 95 proc. usług dla

jednego podmiotu, a 5 proc. dokłada nagle tylko po to, żeby pokazać dywersyfikację, inspektor bez trudu zauważy, czemu ten zabieg służy – mówi ekspert.

Piotr Sekulski zwraca z kolei uwagę, że inspektorzy nie będą koncentrować się na jednym elemencie przy ocenianiu czy ktoś powinien pracować na etacie, czy świadczyć usługi na B2B.

Powołuje się przy tym na opracowania samej PIP, która wskazuje, że ze stosunkiem pracy (a nie kontraktem B2B) mamy do czynienia, gdy spełnione są wszystkie wymienione niżej warunki:

- pracownik świadczył wcześniej taką samą lub podobną pracę w ramach stosunku pracy,
- pracownik zajmuje określone stanowisko (funkcję) w strukturze organizacyjnej przedsiębiorstwa,
- pracownik ma wyznaczony zakres obowiązków (ustny lub pisemny),
- pracownik ma przełożonego – kierownika, dyrektora,

• pracownik nie może odmówić wykonania polecenia bez powodu i bez konsekwencji.

– To wszystko będzie sprawdzał kontroler i dlatego tak ważne jest szkolenie menedżerów. Inspektor będzie oceniał na podstawie maili czy menedżerowie wydają kontrahentowi codzienne polecenia i traktują go jak podwładnego. Najlepsza umowa nie obroni się przed jednym mailem przełożonego, który brzmi jak polecenie służbowe – tłumaczy Robert Nogacki.

Takie podejście potwierdza sama PIP. Kilka miesięcy temu ówczesny Główny Inspektor Pracy Marcin Stanecki przyznał: „Inspektor pracy analizuje sposób i warunki wykonywania pracy na podstawie kontraktów cywilnoprawnych, niezależnie od nazwy i treści zawartej umowy”.

W rozmowie z Wyborczą, b. inspektor Stanecki wyjął też, kto w pierwszej kolejności będzie na celowniku inspektorów.

– Nie będziemy się koncentrować na konkretnych branżach, tylko wytypowane będą te podmioty, gdzie z naj-

wiejszym prawdopodobieństwem dochodzi do naruszeń przepisów. Pod uwagę będą brane dane, które dostarcząmy my, KAS i ZUS. Na podstawie danych pochodzących z tych organów, które się zająłymi, algorytm wskaże te podmioty, które będziemy kontrolować. Według szacunków Ministerstwa Finansów jest co najmniej 160 tys. jednoosobowych działalności gospodarczych, które momentalnie powinniśmy skontrolować i przekształcić, co powinno przynieść dodatkowych 212 mln zł do budżetu państwa – dodawał w rozmowie z nami.

### Co daje B2B?

Na koniec jedna uwaga. Dlaczego, zwłaszcza w branży IT, B2B jest tak modne i godzą się na nie sami kontrahenci? Z prostego powodu. Zarabiający np. 20-30 tys. zł na fakturze, gdyby zostali przekwalifikowani na etatowców, musieliby przejść na progresywną skalę podatkową i pełne oskładkowanie. A to oznaczałoby spore ubytki w portfelu.

Zamiast płacić ryczałt od przychodów ewidencjonowanych (8,5 proc. lub 12 proc. dla branży IT) i zryczałtowane składki na ZUS po przejściu na etat, samozatrudnieni wpadliby przy przekroczeniu 120 tys. zł doходу w drugi próg podatkowy i musieliby płacić 32-proc. stawkę podatku.

Musieliby też odkładać jak każdy pracownik 19,52 proc. swojej pensji na składkę emerytalną w ZUS. Czyli im wyższy dochód, tym wyższa składka. Przy B2B korzystają jednak z ulg i placą stały ryczałt składkowy, niezależnie od wysokości dochodu. ●

*Zasugerowano nam, abyśmy na jednym z portali ogłoszeniowych typu OLX zamieścili ogłoszenie, że świadczymy usługi informatyczne i jakby ktoś chciał skorzystać z naszych zleceń, to jesteśmy otwarci na propozycje*

TOMASZ

OGŁOSZENIE PŁATNE

Warszawa/34442563

**Spółdzielnia Mieszkaniowa „Goław-Lotnisko”**  
Warszawa  
ul. Orlego Lotu 6  
OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY  
NA WYBÓR WYKONAWCY DO REALIZACJI USŁUG SANITARNO-PORZĄDKOWYCH WRAZ Z KONSERWACJĄ ZIELENI W BUDYNKU I NA TERENIE NIERUCHOMOŚCI PRZY UL. ABRAHAMA 12 W WARSZAWIE.  
Szczegóły na stronie internetowej Spółdzielni  
www.smg1.com.pl

34442579

**Słowno** NOWOŚĆ  
**Literówka**  
**Quizy, Sudoku**  
**Krzyżówki**  
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ  
Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację  
Pobierz na Google Play i App Store

OGŁOSZENIE PŁATNE

Warszawa/34442469

**MSM „ENERGETYKA”**  
00-719 Warszawa, ul. Zwierzyniecka 8a, tel. /22/ 841-60-11, fax /22/ 840-53-31  
www.msmergetyka.pl/przetargi

**OGŁASZA ROZPOCZĘCIE POSTĘPOWANIA PRZETARGOWEGO**  
Nr 13/2026 (w trybie przetargu nieograniczonego)  
na wykonanie prac projektowych i wykonawczych związanych z realizacją oddymiania w 4 budynkach: Bonifacego 83/85, Sobieskiego 64, Powsińska 40 i Spaska 6, będących w zasobach Administracji Osiedla „Sadyba” w Warszawie

**Termin realizacji zamówienia:**  
Wykonanie prac zostanie ustalone w terminie 5 miesięcy od daty zawarcia umowy.  
Prace wykonawcze instalacji oddymiania zostaną wykonane w terminie 2 miesięcy po wykonaniu dokumentacji i uzyskaniu pozwolenia na budowę.

Formularz specyfikacji (SWZ) zawierającej szczegółowe materiały przetargowe zostanie przesłany na adres mailowy Oferenta po dokonaniu opłaty za SWZ w wysokości 50,00 zł na konto XV O/PKO BP S.A. nr 31 1020 1156 0000 7102 0006 3529 i przesłaniu skanu potwierdzenia przelewu opłaty na adres e-mail: m.biedruna@biuro.msmergetyka.pl w dniach: pn. – pt. w godz. 8<sup>00</sup>-15<sup>00</sup>

Oferent, który nie zakupił od Zamawiającego SWZ zostanie wykluczony z postępowania.

Termin zakupu SWZ do dnia: 17.07.2026 do godz. 15.00.

Upoważnionymi osobami do kontaktów z oferentami są:  
– sprawach technicznych – Marek Gruszecki, tel. 608 645 981, e-mail: m.gruszecki@msmergetyka.pl  
– w sprawach formalnych – Monika Biedruna, tel. 22/ 841-60-11 wew.214, e-mail: m.biedruna@biuro.msmergetyka.pl

Od Oferentów wymagane jest wniesienie wadium w formie pieniądza w wysokości: 6 000, – PLN

Składanie ofert: w siedzibie Zamawiającego: Warszawa, ul. Zwierzyniecka 8a do dn. 23.07.2026r do godz. 10<sup>00</sup> w Kancelarii (parter).

Otwarcie ofert: w siedzibie Zamawiającego: Warszawa, ul. Zwierzyniecka 8a w dn. 23.07.2026 r. o godz. 11<sup>00</sup> w Sali Konferencyjnej (pok. nr 3).

Zamawiający zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu w części lub całości bez podania przyczyn oraz do nieponiesienia odpowiedzialności prawnej i finansowej za przygotowanie przez Oferentów ofert, oraz do podziału zamówienia pomiędzy więcej niż jednego wykonawcę.

Postępowanie przetargowe przeprowadzane jest na zasadach i warunkach określonych w „Regulaminie udzielania zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi w MSM Energetyka”

Białystok/34442556

**Burmistrz Miasta Grajewa,**  
działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399) informuje:

W dniu 08.07.2026 r. w siedzibie Urzędu Miasta Grajewa na tablicy ogłoszeń oraz na stronach internetowych: [www.grajewo.pl](http://www.grajewo.pl) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) zostanie wywieszony na okres 21 dni, tj. od dnia 08.07.2026 r. do dnia 29.07.2026 r. do publicznej wiadomości:

**WYKAZ NIERUCHOMOŚCI PRZEZNACZONYCH DO ODDANIA W NAJEM I DZIERŻAWĘ.**

Blisze informacje pod nr tel.(86) 273-08-24 lub 273-08-25.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Płock/34442467

**OGŁOSZENIE**  
w sprawie rozpoczęcia konsultacji społecznych dotyczących projektu planu ogólnego gminy Gozdowo

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538) oraz w związku z Uchwałą Rady Gminy Gozdowo Nr VII/45/2024 z dnia 23 października 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Gozdowo, zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu planu ogólnego gminy Gozdowo wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Konsultacje społeczne będą przeprowadzone w terminie od 08.07.2026 r. do 05.08.2026 r. i obejmą:

- 1) zbieranie uwag do ww. projektu planu ogólnego w terminie od 08.07.2026 r. do 05.08.2026 r.;
- 2) spotkanie otwarte, które odbędzie się w Urzędzie Gminy Gozdowo, ul. Krystyna Gozdawy 19, 09-213 Gozdowo w dniu 22.07.2026 r. od godz. 15:00;
- 3) ankietę w postaci elektronicznej, dostępną na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Gozdowo: <https://uggozdowo.bip.org.pl/> w zakładce Planowanie przestrzenne → Plan ogólny Gminy lub ankietę w postaci papierowej, dostępną w Urzędzie Gminy Gozdowo, ul. Krystyna Gozdawy 19, 09-213 Gozdowo, w terminie od 08.07.2026 r. do 05.08.2026 r.

Z projektem planu ogólnego oraz prognozą oddziaływania na środowisko można się zapoznać na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Gozdowo: <https://uggozdowo.bip.org.pl/> w zakładce Planowanie przestrzenne → Plan ogólny Gminy lub ankietę w postaci papierowej, dostępną w Urzędzie Gminy Gozdowo, ul. Krystyna Gozdawy 19, 09-213 Gozdowo, w terminie od 08.07.2026 r. do 05.08.2026 r. w godzinach pracy urzędu.

Zainteresowani mogą składać uwagi do projektu planu ogólnego jedynie przy użyciu wzoru formularza – pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. 2023 r., poz. 2509), dostępnym na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Gozdowo: <https://uggozdowo.bip.org.pl/> w zakładce Planowanie przestrzenne → Plan ogólny Gminy. Uwagi mogą być zgłoszone na ww. formularzu w postaci papierowej w Urzędzie Gminy Gozdowo lub w formie dokumentu elektronicznego wysłanego na adres mailowy sekretariat@gozdowo.eu, za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej Urzędu Gminy w Gozdowie: /ygre8788q/SkrytkaESP lub za pomocą e-doręczeń.

Uwaga musi zawierać dane wnioskodawcy tj. imię i nazwisko lub nazwę, adres zamieszkania albo siedziby, adres poczty elektronicznej (o ile posiada), a także wskazanie nieruchomości, której wnioskodawca jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym, której uwaga dotyczy tj. adres lub numer działki i obręb ewidencyjny. Można również podać adres do korespondencji lub numer telefonu.

Uwagi niespełniające wymogów formalnych, w szczególności uwagi:

- złożone poza wyznaczonym terminem,
- niezłożone na ww. formularzu,
- niezawierające danych Wnioskodawcy,
- niezawierające czytelnego podpisu w przypadku wniosku w postaci papierowej,
- nieopatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym w przypadku uwagi w formie dokumentu elektronicznego

pozostawione zostaną bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Gozdowo. Ankietę w formie papierowej można składać w siedzibie Urzędu Gminy Gozdowo, a ankietę uzupełnioną elektronicznie należy wysłać na adres mailowy sekretariat@gozdowo.eu, na adres skrytki podawczej ePUAP lub na adres skrytki pocztowej e-doręczeń.

**WÓJT GMINY**  
/-/  
**mgr Dariusz Kalkowski**



ul. gen. J. Bema 89/1, 15-370 Białystok

e-mail: zmk@zmk.bialystok.pl

tel. 85 74-79-430

### WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

ZARZĄD MIENIA KOMUNALNEGO W BIAŁYMSTOKU OGŁASZA PUBLICZNY

NIEOGRANICZONY PRZETARG USTNY NA NAJEM LOKALI UŻYTKOWYCH

USYTUOWANYCH NA TARGOWISKU MIEJSKIM W BIAŁYMSTOKU.

L.p.	Adres lokalu	Powierzchnia	Stawka wywoławcza bez VAT	Wadium	Przetarg
1.	ul. Kawalerska 21 B, lok. 2 (parter)	36,29 m <sup>2</sup>	16,00 zł/m <sup>2</sup>	1.742 zł	I
2.	ul. Kawalerska 21 B, lok. 3 (parter)	77,24 m <sup>2</sup>	16,00 zł/m <sup>2</sup>	3.708 zł	I
3.	ul. Kawalerska 21 B, lok. 4 (parter)	37,50 m <sup>2</sup>	16,00 zł/m <sup>2</sup>	1.800 zł	I
4.	ul. Kawalerska 21 B, lok. 5 (parter)	37,50 m <sup>2</sup>	16,00 zł/m <sup>2</sup>	1.800 zł	I
5.	ul. Kawalerska 21 B, lok. 8 (parter)	37,50 m <sup>2</sup>	16,00 zł/m <sup>2</sup>	1.800 zł	I
6.	ul. Kawalerska 21 B, lok. 9 (parter)	37,50 m <sup>2</sup>	16,00 zł/m <sup>2</sup>	1.800 zł	I
7.	ul. Kawalerska 21 B, lok. 14 (parter)	27,00 m <sup>2</sup>	16,00 zł/m <sup>2</sup>	1.296 zł	I
8.	ul. Kawalerska 21 B, lok. 17 (parter)	35,00 m <sup>2</sup>	16,00 zł/m <sup>2</sup>	1.680 zł	I

Informuję, iż wskazane w ogłoszeniu stawki są stawkami netto. Podmiot, który przetarg wygra zobowiązany będzie do opłacania czynszu wyliczonego na podstawie wyliczonej stawki czynszu netto powiększonej o kwotę podatku VAT naliczonego według obowiązujących przepisów (23%).

**1. Termin i miejsce przetargu:** 24 lipca 2026 roku godzina 12:00, Zarząd Mienia Komunalnego w Białymstoku, Targowisko Miejskie przy ul. Kawalerskiej 19, Sala Konferencyjna na I piętrze.

**2. Wadium:** Wpłaty wadium należy dokonać przelewem na konto ZMK: nr 91 1240 5211 1111 0010 3558 3081 w Banku PEKAO S.A. z takim wyprzedzeniem, aby środki pieniężne znalazły się na rachunku bankowym ZMK najpóźniej 21 lipca 2026 roku pod rygorem uznania przez organizatora przetargu, że warunek wpłaty wadium nie został spełniony. Wpłaty, które wpłyną do banku obsługującego Zarząd Mienia Komunalnego (PEKAO S.A.) po godzinie 18:00 są traktowane przez bank jako wpłaty z dnia następnego. Przelew powinien zawierać imię, nazwisko i adres osoby biorącej udział w przetargu albo nazwę lub firmę oraz jej siedzibę, pozycję w ogłoszeniu i adres lokalu.

**3. Informacja o wywieszeniu i publikacji ogłoszenia o przetargu:** internet – strona zmk.bialystok.pl, bip.zmk.bialystok.pl i bip.bialystok.pl.

**4. Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje:** Zarząd Mienia Komunalnego w Białymstoku, ul. Kawalerska 19, pok. nr 4, I piętro, tel.: 85 74 79 430.

Białystok/34442688

Informuje się, że zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami na Elektronicznej Tablicy Ogłoszeń ([www.eto.um.warszawa.pl](http://www.eto.um.warszawa.pl)), tablicy ogłoszeń w siedzibie Zarządu Terenów Publicznych przy ul. Podwałe 23 oraz na stronie internetowej ZTP ([www.ztp.waw.pl](http://www.ztp.waw.pl))

zostały podane do wiadomości na okres 21 dni wykazy o numerach 44, 45, 46 i 47, informujące o przeznaczeniu do oddania w dzierżawę nieruchomości m.st. Warszawy będącej w administrowaniu Zarządu Terenów Publicznych.

Warszawa/34442561



#### Wójt Gminy Puńsk

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2026, poz. 399) podaje do publicznej wiadomości, iż w siedzibie Urzędu Gminy Puńsk, ul. Mickiewicza 23, wywieszony został na tablicy ogłoszeń na okres 21 dni

**wykaz nieruchomości stanowiących własność Gminy, przeznaczonych do wynajęcia.**

Szczegółowe informacje w tej sprawie można uzyskać w Urzędzie Gminy Puńsk, ul. Mickiewicza 23, pokój nr 9, tel. 87 5161020

Białystok/34442484

#### OGŁOSZENIE BURMISTRZA BYCHAWY

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399) informuję, iż na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miejskiego w Bychawie przy ulicy Partyzantów 1 został wywieszony na okres 21 dni

**wykaz części nieruchomości położonej przy ul. Armii Krajowej w Bychawie przeznaczonej do wydzierżawienia.**

[www.infopublikator.pl](http://www.infopublikator.pl)

Lublin/34442565

AB-IV.747.1.4.2026.EK

#### OBWIESZCZENIE WOJEWODY PODLASKIEGO

Na podstawie art. 90 ust. 6 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1234 ze zm.), zwanej dalej „specustawą kolejową”, niniejszym informuję, że na wniosek PKP Polskich Linii Kolejowych S.A., reprezentowanych przez pełnomocników Pana Krzysztofa Pietrasa oraz Panią Katarzynę Głodek, Wojewoda Podlaski wszczął postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej w celu realizacji inwestycji pn.: „Budowa łącznicy linii kolejowej nr 32 i linii kolejowej nr 6” w ramach projektu pn.: „Poprawa spójności sieci kolejowej poprzez budowę łącznic”, na działkach położonych w gminie Białystok, obr. Starosielce Południowe i obr. Ścianka, pow. Białystok oraz w gminie Choroszcz, obr. Klepacze, pow. białostocki, woj. podlaskie, obejmującej następujący zakres prac:

- układ torowy i odwodnienie:
  - budowa toru łącznicy (linii kolejowej nr 508) o długości ok. 1,017 km, stanowiącej połączenie linii kolejowej nr 6 z linią kolejową nr 32 za pośrednictwem łącznicy kolejowej nr 519, od istniejącego rozjazdu nr 4 do istniejącego rozjazdu nr 604 wraz z podtorzem i odwodnieniem;
- sieć trakcyjna oraz urządzenia do zasilania i sterowania:
  - budowa sieci trakcyjnej wraz z konstrukcjami wsporczymi oraz urządzeniami do sterowania łącznikami sieci trakcyjnej;
- sieci elektroenergetyczne:
  - rozbiórka, budowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych nN i SN;
- urządzenia sterowania ruchem kolejowym:
  - budowa i przebudowa tras kablowych i urządzeń sterowania ruchem kolejowym;
- telekomunikacja:
  - rozbiórka, budowa i przebudowa sieci i kanalizacji telekomunikacyjnych kabli szlakowych światłowodowych i miedzianych oraz odgałęzień od tych kabli do urządzeń telekomunikacyjnych, srk, elektroenergetyki i trakcji;
- sieci infrastruktury technicznej:
  - rozbiórka, budowa i przebudowa sieci gazowej,
  - rozbiórka sieci wodociągowej;
- likwidacja istniejącego zbiornika dla płazów oraz budowa nowego zbiornika dla płazów o powierzchni min. 200 m<sup>2</sup> w km ok. 0+750 linii kolejowej nr 508;
- wycinka drzew i krzewów;
- wytyczenie przebiegu pasów przeciwpożarowych;
- budowa zbiornika retencyjno-infiltracyjnego o pojemności ok. 458 m<sup>3</sup> w km ok. 0+740 linii kolejowej nr 508.

Nieruchomości objęte wnioskiem:

Lp.	Powiat	Gmina	Obręb	Nr ewid. działki
1.	Białystok	Białystok	0006 Starosielce Południowe	980
2.	Białystok	Białystok	0006 Starosielce Południowe	2059/18
3.	Białystok	Białystok	0007 Ścianka	800
4.	białostocki	Choroszcz	0010 Klepacze	1/13
5.	białostocki	Choroszcz	0010 Klepacze	592

Zgodnie z art. 10 § 1 oraz art. 73 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572 ze zm.), strony postępowania mogą zapoznać się z dokumentacją sprawy w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, ul. Mickiewicza 3, w pokoju nr 329A, w terminie 8 – 22 lipca 2026 r. oraz wnieść swoje uwagi i zastrzeżenia. Zapoznanie się z aktami osobiście będzie możliwe wyłącznie po uprzednim umówieniu się telefonicznie (tel. 85 74 39 283) lub mailowo ([ekochanska@bialystok.uw.gov.pl](mailto:ekochanska@bialystok.uw.gov.pl)) na konkretny dzień i godzinę.

Zgodnie z art. 90 ust. 8 ustawy o transporcie kolejowym, z dniem niniejszego zawiadomienia nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, z wyjątkiem gruntów wnoszonych przez Polskie Koleje Państwowe S.A. w formie wkładu niepieniężnego do PLK S.A. Czynność prawna dokonana z naruszeniem powyższego przepisu jest nieważna.

W świetle art. 90 ust. 11 ww. ustawy, w przypadku zbycia własności lub prawa użytkownika wieczystego nieruchomości innej niż wymieniona w ust. 8, objętej wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, po doręczeniu niniejszego zawiadomienia nabywca i zbywca są zobowiązani do zgłoszenia Wojewodzie Podlaskiemu danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego w terminie 7 dni od dnia zbycia. Brak terminowego dokonania powyższego zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania na podstawie art. 145 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691 ze zm.).

Białystok/34442425



#### INFORMACJA

**o podaniu do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonej do oddania w dzierżawę w formie przetargu ustnego nieograniczonego, stanowiącej własność Powiatu Bielskiego**

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami /Dz. U. z 2026 r. poz. 399/ Zarząd Powiatu w Bielsku Podlaskim informuje, że na tablicach ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim przy ul. Mickiewicza 46, ul. Widowskiej 1 i ul. 11 Listopada 4 wywieszono na okres 21 dni tj. od dnia 6 lipca 2026 r. do dnia 27 lipca 2026 r. a także zamieszczono na stronach internetowych: [www.powiatbielski.pl](http://www.powiatbielski.pl), <http://bip-stbielsk.podlaskie.eu> wykaz nieruchomości przeznaczonej do oddania w dzierżawę w formie przetargu ustnego nieograniczonego, stanowiącej własność Powiatu Bielskiego.

Sporządzenie i podanie do publicznej wiadomości powyższego wykazu, nastąpiło na podstawie Uchwały Nr 23/99/26 Zarządu Powiatu w Bielsku Podlaskim z dnia 2 lipca 2026 r.

Dodatkowe informacje można uzyskać w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Inwestycji Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim, ul. Widowska 1 lub pod numerem telefonu: (85) 875 81 04, (85) 875 81 05.

Białystok/34442666

GAZETA  
**wyborcza**  
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,  
licytacje,  
zamówienia  
publiczne

Ogłoszenia  
sądowe  
i rekrutacyjne

Nekrologi,  
kondolencje,  
wspomnienia



KONTAKT:

kontakt\_komunikaty@wyborcza.pl,  
tel. 507 094 232  
nekrologi@wyborcza.pl,  
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

Polityka

# Rząd udaje, że nie ma tematu pracy w upały

Jak w sprawie jednych z najbardziej rozgrzewających społeczeństwo przepisów skutecznie nabrać wody w usta?  
Dokładnie tak, jak robi rząd z rozporządzeniem zakazującym pracy w upały.

Maciejasz

– Projekt rozporządzenia dotyczący pracy w trakcie upałów jest gotowy. Zgodnie z jego treścią przepisy powinny obowiązywać już w przyszłe wakacje. Każde rozporządzenie ministra trafia do uzgodnień, do konsultacji, a ja jako szefowa resortu będę odpowiadać na pojawiające się pytania. Natomiast to jest pilna sprawa: klimat się ociepla, a wysokie temperatury stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia pracowników – takie oświadczenie w sprawie głośnego zakazu pracy w upały przysłała nam ministra pracy Agnieszka Dziemianowicz-Bąk.

Sprawa, owszem, jest pilna, za to pojawiających się pytań jest coraz więcej. Podczas gdy przeciwnicy nowych przepisów pytają o szkody dla gospodarki, a zwolennicy o termin, kiedy pracownicy w Polsce w końcu uzyskają pełną ochronę swoich praw, my pytamy: dlaczego rząd udaje, że tematu nie ma?

**Z końcem czerwca w Polsce padł rekord ciepła: w Słubicach słupki rtęci skoczyły do 40,5 st.** Zdaniem meteorologów miniona fala ekstremalnych upałów była zaledwie preludem do tego, co może przynieść obecne lato, a biorąc pod uwagę sytuację klimatyczną i fakt, że ostatnie lata były najcieplejszymi w historii pomiarów, kolejne wakacje mogą nas powitać tylko kolejnymi rekordami.

Pałący skwar dawał się we znaki wszystkim, ale podczas gdy gros pracowników biurowych mogło szukać ulgi w przyjemnym chłodzie klimatyzowanych wieżowców, nie wszędzie dach nad głową dawał ucieczkę od wyczerpującego ciepła. W Swarzędzu, w magazynach firmy logistycznej Rhenus Logistics, według relacji pracowników termometry pokazywały nawet 36 st. C. Błaznane pokrycia nie chroniły od nagrzewania hal, w których kobiety mdlały, a do niektórych wzywano karetki, bo darmowe izotoniki, schłodzone owoce i przenośne wentylatory rozdawane przez firmę nie wskrzesiły w nich sił do pracy, ba – nawet nie postawiły na nogi. Dodatkowe przerwy także nie pomogły.

Fala upałów nie oszczędza nikogo, argumentują przeciwnicy projektu rozporządzenia autorstwa ministerstwa pracy, zgodnie z którym, gdy temperatura na zewnątrz przekroczy 32 stopnie, a w pomieszczeniach 35 st., pracow-



• **Zdaniem meteorologów miniona fala ekstremalnych upałów była zaledwie preludem do tego, co może przynieść obecne lato.**

FOT. RAFAŁ SLIFKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

nika trzeba będzie odesłać do domu, bo praca w takich warunkach jest niegodna miana cywilizacji XXI wieku. „Jak długo chcecie wstrzymywać inwestycje w upalne dni? Dwa tygodnie czy dwa miesiące? Kto będzie stawiał osiedla i łątał nasze drogi” – słyszymy pytania od organizacji przedsiębiorców i aż chciałoby się ich zaprosić do Włoch czy Hiszpanii, gdzie w halach magazynowych podobnych do Swarzędza nikt nie mdleje ani po nikogo nie przyjeżdża karetka, bo wszyscy udali się na zasłużoną sjeść. Tymczasem i drogi u nich są lepsze i nawet niepołatanie, i osiedla jakby nieco ładniejsze.

We Włoszech, w większości regionów, podczas letnich miesięcy, obowiązuje rozporządzenie zakazujące pracy na zewnątrz w pełnym słońcu i przy ciężkim wysiłku fizycznym w godzinach od 12:30 do 16:00. Firmy budowlane mogą ubiegać się o państwowe dopłaty do pensji przestojowych dla pracowników, choć ci do pracy zazwyczaj wracają po sjeście. W Hiszpanii nad zdrowiem pracownika czuwa instytut meteorologiczny, wydając pomarańczowe lub czerwone alerty pogodowe, które zmuszają

■ **W Swarzędzu, w magazynach firmy logistycznej Rhenus Logistics, według relacji pracowników termometry pokazywały nawet 36 stopni**

pracodawcę do zmiany godzin pracy lub jej zawieszenia. Pracownicy przychodzą z reguły do pracy o świcie, zanim pałące słońce zdąży nagrzać powietrze i ziemię do stopnia, w którym trzeba udać się na odpoczynek. Kraj się nie rozpadł.

„U nas nie Włochy czy Hiszpania” – usłyszałam od jednego z oponentów, jednak zakładam, że pracownik płyty lotniska czy operator żurawia, w którego kabinie temperatura potrafi wzrosnąć nie do 32, a 45 stopni, miałby na ten temat inne zdanie. Dwadzieścia lat temu też jeździliśmy samochodami bez klimatyzacji. Dało się? To zapraszam oponentów na taką wycieczkę. Odkryjemy szyby i zobaczymy, jak to zadziała w korku.

■ **Ministra Dziemianowicz-Bąk przygotowała przepisy nie dziś, ale dwa lata temu.** Wówczas głosy tych, którzy woleli widzieć parametry inflacji niż losy człowieka, uwięzionego w nagrzejonej hali, skutecznie ten projekt zablokowały. Dopiero rekord temperatury w Słubicach skłonił Stały Komitet Rady Ministrów do zajęcia się tematem, choć z tytułu obrad „o rozbieżnościach” wywnioskować można było, że jest on tam niczym ten – nomen omen – gorący kartofel, którym nikt nie chce się poparzyć. Polska jest objęta unijną procedurą nadmiernego deficytu? Upały w końcu miną, to może lepiej przeczekać do ochłodzenia? Będą nowe tematy, wszyscy zapomną, wszak świat codziennie budzi się i zaspia z nowym problemem.

Tyle że upały nie znikną, a przybiorą na sile. Posłuchajcie, drodzy rzą-

dzący, dla odmiany naukowców, a nie pracodawców.

Stały Komitet Rady Ministrów do konkluzji nie doszedł, ale żeby się tego dowiedzieć, trzeba było zrobić to pokątnie, w atmosferze tajemnicy i ogólnego niesmaku wysłuchać relacji, z których każda zastrzegła sobie anonimowość. Po co komu niepotrzebny rozgłos? Ostatecznie decyzję miał podjąć sam premier, ale do dziś nie wiemy, jaka ona jest, bo każdemu nie po drodze przewracać milczenie, spojrzeć w oczy społeczeństwu i powiedzieć na przykład: „wybaczcie, ale nie stać nas”. Może dlatego, że społeczeństwo im tego nie wybaczy?

A może to pracodawcom brakuje pomysłów, jak pouklądać grafiki w fabrykach i na placach budowy na nowo, by do zmiany prawa się dostosować? Czy bardziej opłaca się szukać paragrafów na nadgorliwych związkowców, którzy prędzej czy później sami zawieszają klódki na drzwiach hali, gdy pewnego upalnego dnia zabraknie karetek?

Tego się nie dowiemy, bo rząd milczy, korzystając z tymczasowego ochłodzenia. Oby się w pewnym momencie nie zrobiło w kraju i społeczeństwie tak gorąco, że także i rządzącym zacnie się palić, tyle że grunt pod nogami. ●

**Dominika Maciejasz**

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34442692

Połącz  
Kropki



Połącz **Kropki**  
Idealna gra na krótką przerwę

Zeskanuj  
QR kod i graj



APLIKACJA  
WYBORCZEJ

## Pytanie po tegorocznym Open'erze

CZY MUZYKA WCIĄŻ JE  
NAJWAŻNIEJSZA NA KONC

Jarek Szubrycht

**I**he Cure i The xx, Nick Cave i David Byrne, Ethel Cain i Anna Calvi, IDLES i Viagra Boys, Kneecap i Clipse... To były propozycje dla mnie i moich rówieśników, których gust muzyczny wykuwał się pomiędzy kurzem Jarocińska a kolorowym odlotem MTV. Młodzież (w różnym wieku) miała swoje gwiazdy, od Florence + The Machine, przez Zarę Larsson i Addison Rae po Jennie. Tym natomiast, co przyszli po prostu potaćzyć, rytm i fajerwerki serwowali m.in. Martin Garrix, Calvin Harris i Peggy Gou.

Wyraźnie widać, że organizatorzy Open'era włożyli w tym roku sporo wysiłku, aby przyciągnąć fanów różnych gatunków. Chociaż na imprezie, której oferta wykracza daleko poza wrażenia stricte muzyczne, można czasem zapomnieć, po co się przyjechało. Ba, nawet na samych koncertach muzyka nie zawsze była najważniejsza.

PŁYTY POKONANE  
PRZEZ KONCERTY

Branża muzyczna w drugiej połowie XX wieku i na początku obecnego stulecia była podporządkowana przede wszystkim fonografii. Wokół premier singli i płyt kręciło się wszystko inne, w tym teledyski, aktywność medialna artystów i koncerty. Zadaniem tych ostatnich było promowanie wydawnictwa. Sprzedaż fonogramów była wyznacznikiem sukcesu – stąd te wszystkie złote i platynowe płyty, wręczane z największą pompą – i podstawowym źródłem dochodu dla muzyków i ich profesjonalnej świty.

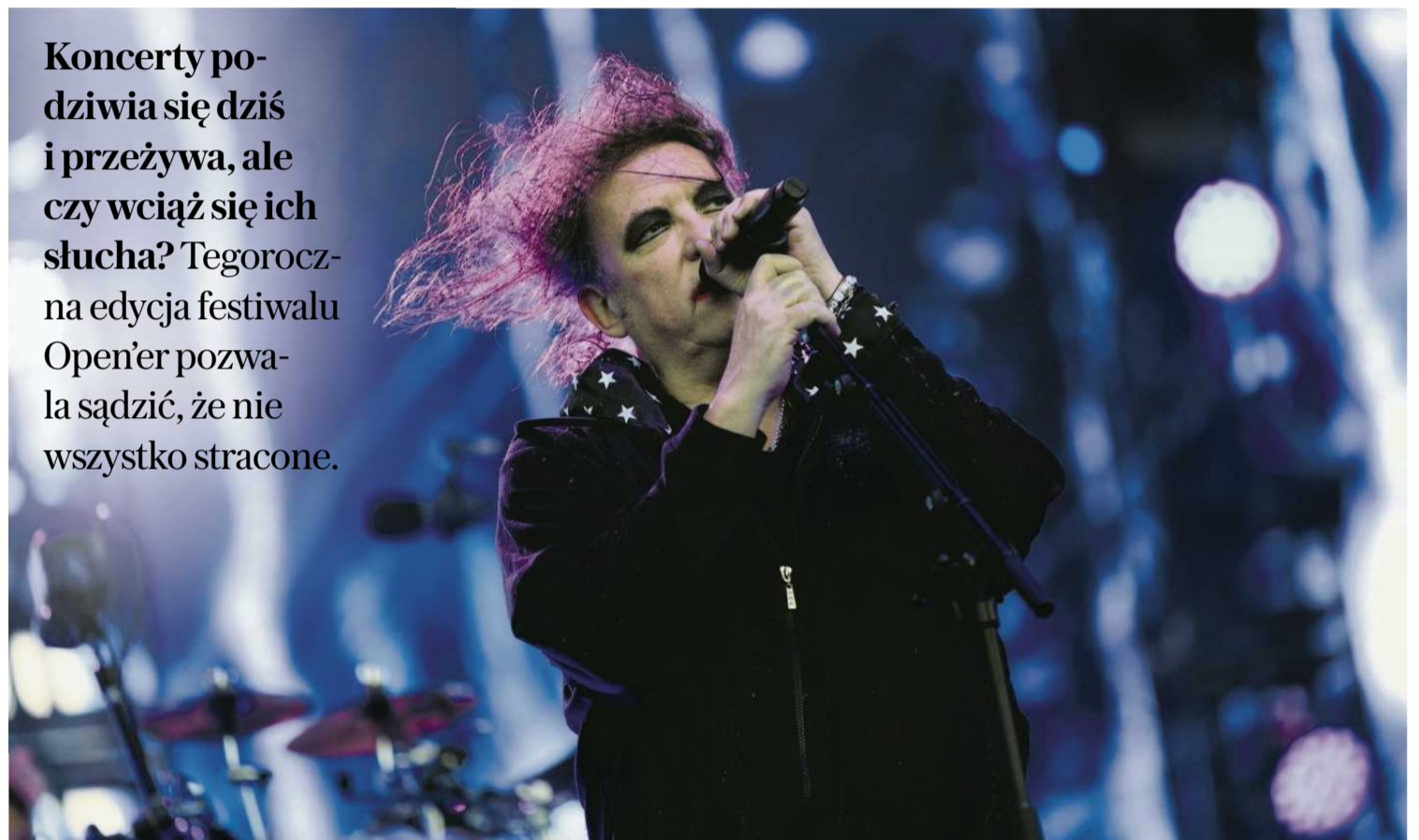
Ten świat wciąż istnieje, oczywiście, ale funkcjonuje częściowo siłą rozpędu oraz po to, by przygotowywać grunt pod to, co najważniejsze i najbardziej opłacalne – koncerty. Z roku na rok gra się ich coraz więcej i większych, coraz większe pieniądze kosztuje ich coraz bardziej wymyślna oprawa. Artyści, którzy w ogóle nie koncertują lub robią to rzadko, skupiając się na pracy studyjnej, skazują się na skromną egzystencję na marginesie muzycznego rynku. Jego dzisiejsi giganci swoje rządy sprawują na stadionach i scenach największych festiwali.

Dużo o tym myślałem na Open'erze, największym biletowanym festiwalu muzycznym w naszym kraju. Chodziłem od sceny do sceny, przypatrując się koncertom legend z przeszłości i obecnym gwiazdom, i jeszcze tym, którzy bardzo chcieliby trafić na szczyt, choć jeszcze długa droga przed nimi. Przypatrując się właśnie bardziej, niż słuchając, bo uświadomiłem sobie, że nie tylko muzyka była tu istotna, a widziałem i takie spektakle, podczas których schodziła na drugi plan.

## KLIENT CHCE WIĘCEJ

Oczekiwania publiczności, która może dziś przebierać w koncertowych ofertach jak w ulęgalkach, rosną z sezonu na sezon. Klient płaci, klient wymaga. Piosenki? Wiadomo, fajnie,

**Koncerty podziwia się dziś i przeżywa, ale czy wciąż się ich słucha? Tegoroczna edycja festiwalu Open'er pozwala sądzić, że nie wszystko stracone.**



jeśli będą ulubione i dobrze wykonane, wyżej poprzeczki wieszac nie trzeba. Za to oprawa sceniczna – a więc kombinacja, w dowolnych proporcjach, światła, scenografii, wizualizacji, pirotechniki, kostiumów i choreografii – musi zaskoczyć, zachwycić lub zszokować. Przyczyną to, co dwa trzy lata temu było ekscytującą nowością, zdążyło się już opatrzyć, zatem trwa nieustanny wyścig zbrojeń, w którym coraz większe budżety przeznaczane są na coraz bardziej efektowne rozwiązania.

To już nie są koncerty rozumiane jako wykonywanie muzyki na żywo – to teatr na technologicznych sterydach, musicale do kwadratu, trwające godzinę albo dłużej pokazy multimedialne. Ten sposób myślenia o scenicznej prezentacji muzyki reprezentowali na Open'erze chociażby Martin Garrix, Zara Larsson czy... David Byrne. Artyści skrajnie odmienni, reprezentujący zupełnie inne brzmienia, środowiska i pokolenia. Łączy ich pełna kontrola nad tym, co dzieje się na scenie. Nie ma tu miejsca na spontaniczność, na najdrobniejsze odstępstwo od planu, bo wszystkie te światła, dymy i telebimy są starannie zaplanowane, sekunda po sekundzie i automatycznie odpalane. Każde odstępstwo od normy grozi zawaleniem całej konstrukcji, a przecież show must go on. Oczekiwana reakcja publiczności: oszołomienie, radość, podziw.

*Organizatorzy Open'era włożyli w tym roku sporo wysiłku, aby przyciągnąć fanów różnych gatunków*

Drugim wysoko cenionym pomysłem na prezentację sceniczną muzyki, wykorzystującym inne środki, a więc obliczonym na inne reakcje, jest postawienie na rytuał, na psychodramę. Owszem, to podejście też zakłada pewną teatralizację – jak to z obrzędami o charakterze religijnym bywa – ale wyłącznie na poziomie najprostszyc gestów i symboli. Forma nie może przesłonić treści, którą jest wzmoczenie emocjonalne o podłożu religijnym, politycznym bądź osobistym.

Tak czy owak, mamy uwierzyć, że poznamy tajemnicę, dotykamy najprawdziwszej prawdy i jesteśmy zjednoczeni w jej przeżywaniu. Takie koncerty zagrali choćby Kneecap, IDLES, Viagra Boys i oczywiście, przede wszystkim, Nick Cave oraz jego Bad Seeds. Cave śpiewa o Bogu i posługuje się formą wypracowaną w obszarze muzyki dotykającej sacrum – od skromnych religijnych hymnów po żar gospel – a nawet chodzi po fanach, jakby chodził po wodzie i nakłada na nich ręce niczym uzdrowiciel.

O właśnie, w tym nurcie religijnym kluczowa jest praca ciałem, składanie go w ofierze – stąd nurkowanie artystów w publiczność, niekontrolowany dotyk, podejmowanie ryzyka kontaktu z obcymi osobami o nieodgadnionych intencjach. To akt zaufania, którym kupuje się zaufanie, a więc wiarę, bez której rytuał nie będzie skuteczny. Oczekiwana reakcja: zaangażowanie, wzruszenie, oczyszczenie.

Obie te strategie mają swoje skrajności, choć są też artyści, którzy z lepszym lub gorszym skutkiem próbują łączyć elementy każdej z nich. To, swoją drogą, ryzykowne, bo religijną ekstazę może zakłócić gest interpretowany jako aktorski, a więc – w tym ujęciu – fałszywy. Z kolei od aktorów spektaklu, którego umow-

ność rozumiemy i akceptujemy, nie wymagamy, by wychodzili ze swoich ról, burząc skrupulatnie budowaną iluzję. Ale takiej Ethel Cain, wschodzącej gwiazdzie amerykańskiej muzyki, chyba się udało. Z jednej strony, był to teatr – scena tonęła w wysokich trawach i kwiatach, co było scenografią równocześnie żywą i statyczną, za to światła w każdej niemal piensence zaprojektowane były inaczej, w harmonii z aranżacją i tekstem. Tu nie było miejsca na improwizację. Natomiast sam śpiew Cain nastawiony jest przede wszystkim na przekazywanie i ewokowanie stanów emocjonalnych. Nie musi zachwycać, ma wzruszyć.

## CZY MUZYKA JEST NUDNA?

Najtrudniej mają ci, co wychodzą na scenę tylko po to, by zagrać i zaśpiewać. Oczywiście, nie mam na myśli The Cure. Oni bez trudu obronili się utrwalaną od dekad marką i równie długo zbieranym repertuarem, przemawiającym do co najmniej dwóch pokoleń fanów. Do tego trzeba dodać charyzmę sceniczną Roberta Smitha i jego fantastyczną formę wokalną. Nic dziwnego, że dla wielu uczestników Open'era obecność The Cure była największym magnesem, a piątkowy koncert, mimo niesprzyjającej aury, zaspokoili wszystkie oczekiwania.

Kłopot w tym, że takich zespołów jak The Cure nie ma na świecie zbyt wielu.

Dość powiedzieć, że koncert The xx, a więc zespołu, który kilkanaście lat temu był największą sensacją alternatywnej sceny, tłumów nie przyciągnął. Pięknie, wzruszająco zagrali, ale słyszałem głosy, że to było nudne. Podobne komentarze pojawiały się po występach Matta Berningera, a nawet – o, zgrozo! – po zbyt krótkim secie Slowdive. Frekwencja na fantastycz-

# ST ERCIE?

nym koncercie Anny Calvi, nie mówiąc już o Panda Bear & Sonic Boom, najlepiej świadczą o tym, że nawet najciekawsza, najbardziej oryginalna muzyka nie była w stanie przytrzymać publiczności pod sceną, kiedy brakowało magnesu w postaci znanej twarzy lub atakującej wszystkie zmysły oprawy.

Na pytanie zawarte w tytule mógłbym zatem udzielić odpowiedzi w najlepszym wypadku wymijającej. Nie zamierzam jednak lamentować, wciskać czytelnikom kitu, że kiedyś było lepiej. Nie będę pomstował na technologię i rzucał klątwę na młodszych fanów muzyki tylko dlatego, że lubią coś innego niż ja. Rynek wymusza na artystach zmiany w podejściu do scenicznej prezentacji muzyki – to wiem na pewno. Uchylę się natomiast od jednoznacznej oceny tych zmian. Bo przecież i ja zachwycałem się na Open'erze wymyślnymi musicalami (David Byrne niezmiennie wspaniały!), i mnie też niejedną sceniczny guru na chwilę wciągnął do swojej sekty.

Nawet jeśli od koncertów odciągały nas inne atrakcje – od spotkania z Andrzejem Poczobutem, przez showroomy marek modowych po prezentację sprzętu wojskowego (!) – dziesiątki tysięcy ludzi podjęły decyzję o wyprawie do Gdyni właśnie z powodu muzyki. Co dla mnie było szczególnie budujące, sporo wśród nich było rodziców z dziećmi. Od maluchów, wożonych w wózkach i noszonych na barana, po potomstwo już dorosłe i na festiwalu zupełnie samodzielne, chadzające własnymi ścieżkami i żarliwie dyskutujące z rodzicami o tym, kto wypadł najlepiej poprzedniego wieczoru.

Nie jestem pewien, czy organizatorom Open'era udało się w tym roku dowiedzieć, że muzyka wciąż jest najważniejsza, ale na pewno udowodnili, że łączy pokolenia. ●

◀ **Dla wielu uczestników Open'era obecność The Cure była największym magnesem**

FOT. MARTYNA NIEĆKO / AGENCJA WYBORCZA.PL

## „Zaproszenie”

Komediodramat, USA 2026, tw. Rashida Jones, Olivia Wilde, Will McCormack, wyk. Seth Rogen, Olivia Wilde, Edward Norton, Penélope Cruz. W kinach od 3 lipca

## „Zaproszenie” już w kinach

# Bez seksu sąsiadów nie byłoby tego filmu

Czy zgrabne dialogi i odpowiednio dobrana czwórka aktorów wystarczą, żeby utrzymać uwagę widza przez ponad półtorej godziny? „Zaproszenie” udowadnia, że tak – nawet jeśli nie mówi o relacjach niczego szczególnie odkrywczego.

Piotr Guszowski

Strome pagórki San Francisco, poprzecinane układem ulic i linii tramwajowych, wyglądają malowniczo. W każdym razie na filmach. Jeśli jednak po kolejnym frustrującym dniu w pracy musisz pokonywać te wzniesienia na kompaktowym rowerze podarowanym przez żonę, zapewne masz nieco inną perspektywę.

Właśnie w takiej sytuacji znalazł się Joe (w tej roli Seth Rogen). Dociera do domu wykończony i marzy tylko o tym, żeby nic już tego wieczora nie robić. W progu wita go pytanie: „Kupiłeś wino, jak prosiłam?”

Na kolację wpadną sąsiedzi.

Angela (Olivia Wilde) twierdzi, że uprzedzała. Joe po raz pierwszy o tym słyszy. Od dawna zamierzał rozmówić się z parą z góry, przez którą od pewnego czasu oboje się nie wysypiają. Angela podchodzi do spotkania z większym entuzjazmem, by nie powiedzieć – ekscytacją. Specjalnie na tę okazję kupiła jamón, bo Pina (Penélope Cruz), partnerka Hawka (Edward Norton), jest Hiszpanką.

## ZGADNIJ, KTO PRZYJDZIE

Z Hiszpanii pochodzi też sam pomysł. „Zaproszenie” („The Invite”) to anglojęzyczna wersja filmu „Sentimental” Cesca Gaya z 2020 roku. Gay wspominał, że inspiracją byli sąsiedzi głośno uprawiający seks. To właśnie rozmowy, które wywiązały się później w jego domu, dały początek najpierw sztuce, a następnie filmowi. Teraz adaptację scenariusza przy-



• Edward Norton i Penélope Cruz w filmie „Zaproszenie” FOT. MATERIAŁY PRASOWE

gotowali aktorzy Will McCormack i Rashida Jones.

W słodko-gorzkim humorze tego tekstu pobrzmiewa coś z Woody'ego Allena, a nad całością unosi się inteligentna atmosfera. Kwestia seksu okazuje się oczywiście tylko pretekstem. Sąsiedzkie niesnaski również. Wizyta Piny i Hawka, którzy są razem od niedawna, wydobywa na powierzchnię tłumione frustracje i niespełnione pragnienia obecne w pozornie zgodnym i szczęśliwym związku gospodarzy.

Film w reżyserii Olivii Wilde bywa porównywany do „Dobrze się kłamię w miłym towarzystwie”, ale chyba jeszcze chętniej do „Kto się boi Virginii Woolf?”. Z tą różnicą, że w tej psychodramie nie mają znaczenia wiek ani pozycja społeczna bohaterów. Ważniejszy wydaje się staż związku. Jedną z par wciąż odnajduje w relacji zrozumienie i szczęście, podczas gdy druga oddaliła się od siebie tak bardzo, że zapomniała, czym są namiętność, a nawet bliskość.

„Zaproszenie” opowiada o problemach z komunikacją i artykułowaniem własnych potrzeb. Stawia gorzkie pytanie, czy nie uczciwiej byłoby czasem przyznać, że coś się nie udało, zamiast kurczowo trzymać się relacji, która od dawna nie daje szczęścia żadnej ze stron.

Bohaterowie nie traktują się jednak aż tak okrutnie jak w sztuce Edwarda Albeego, a refleksje, do których prowadzi film, trudno uznać za szczególnie odkrywczym. Z perspektywy widza wydają się wręcz oczywiste. Co innego dla bohaterów. Spotkanie z sąsiadami zmusza ich do wypowiedzenia na głos rzeczy, z których istnienia od dawna zapewne zdawali sobie sprawę, ale bali się je nazwać.

Oboje noszą też w sobie głębokie rozczarowanie i żal związane z niespełnionymi marzeniami. On miał indie-rockowy zespół, któremu udało się nawet nagrać jeden przebój, ale skończył jako nauczyciel muzyki, czego szczerze nie znosi. Z kolei jej porzucone ambicje artystyczne odżyły na chwilę, gdy przyszło do urządzania mieszkania.

## NOŚNIKI POSTAW I CHARAKTERÓW

Siłą „Zaproszenia” okazują się dialogi: precyzyjnie poprowadzone, dowcipne, napisane z wyczuciem dramaturgii i opatrzone trafną puentą. Nawet niezręczne pauzy oraz momenty, gdy na początku wieczoru rozmowa jeszcze się nie klei, sprawiają wrażenie starannie wyliczonych. Później wymiana zdań nabiera tempa, bohaterowie przemieszczają się po mieszkaniu i zmieniają konfigurację. Ta choreografia okazuje się równie istotna jak same słowa.

Jest jednak pewien problem. Chwilami trudno oprzeć się wrażeniu, że bohaterowie nie są ludźmi z krwi i kości, lecz raczej starannie skonstruowanymi nośnikami określonych postaw i charakterów. Siedzimy przed ekranem jak widzowie teatralnego spektaklu. Podziwiamy rytm dialogów i aktorskie wyczucie, rzadziej zaś mamy poczucie, że zaglądamy do salonu gdzieś w San Francisco i podслуshujemy autentyczne rozmowy. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34440495

14-15-16.08

# Olsztyn green\* festival

NA WARMII I MAZURACH

**VITO BAMBINO** | **KACPERCZYK** | **KAYAH** | **PEZET** | **ARTUR ROJEK**

**SISTARS** | **SOKÓŁ** | **GRZEGORZ TURNAU** | **ZALEWSKI**

**BASS ASTRAL** | **HUBERT.** | **IGO** | **RALPH KAMINSKI** | **KASIA LINS**

**JOHN PORTER** | **KASIA SIENKIEWICZ** | **MERY SPOLSKY** | **VOO VOO**

**MISIA FURTAK** · **HELA** · **BARTEK KRÓLIK** · **OFELIA** · **PRZEBIŚNIEGI** · **RUNFORREST**

**SONBIRD** · **THE CASSINO** · **ZABŁOCKI/MOZIL** · **PIOTR ZIOŁA**

3 SCENY, 30 KONCERTÓW, TEATRY I STAND-UPY NAD JEZIOREM UKIEL

POCZUJ LATO! ☺

ORGANIZATOR: wyboreza.pl

WSPÓLORGANIZATOR: OLSZTYN

PARTNER GŁÓWNY: #gen Warmii i Mazur

PARTNER STRATEGICZNY: LOTTO

SPONSORZY STRATEGICZNI: ING, Energa GRUPA GREEN, bueno, Casablanca CATERING, LECH, NASK

PARTNER TECHNOLOGICZNY: dobra energia by wibrom

PARTNER EXO: ZET, chillizet, GAZETA.PL, AMS, HELIOS, helios media

PARTNERZY EDUKACYJNE: UNIWERSYTET WARMIJSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE, KORTY SFERA, Centrum Popularyzacji Kultury i Innowacji

PARTNER TERENU: OSIR, Biodronka, Cocolino, essence, instax, Jordan\*, Alcon, MICHELIN

SPONSORZY: SERWIS NOSOWICZ, MPEĆ, zook, GALERIA WARMIŃSKA, Aura, K, opoem, REKOPOL, REMONDIS

Witamy  
w Polsce

Cykl  
Witamy w Polsce  
tworzy zespół  
kilkudziesięciu  
reporterów  
„Wyborczej”  
pracujących  
w redakcjach  
w całym kraju.

# URZĘDNIK I DZIECIĘCA PORNOGRAFIA

**Od dziesięciu lat był wicedyrektorem w urzędzie marszałkowskim w Gdańsku. Teraz jest podejrzany o posiadanie pornografii z udziałem dzieci. Mówi o przypadku i utracie kontroli. Czy prokuratura uwierzy?**

– Co dokładnie zamierza pan o mnie napisać? – pyta na początku rozmowy. Chce wiedzieć, na ile możliwa będzie jego identyfikacja.

– I tak zostanę rozpoznany – dodaje. – Nawet jeśli nie poda pan nazwiska.

Dopytuje: – Czy musi pan pisać, gdzie pracowałem? Konieczne jest podawanie stanowiska? Musi pojawić się informacja, że to urząd w Gdańsku?

– Gdyby nie stanowisko, ta sprawa by mnie nie zainteresowała – odpowiadam.

Nie polemizuje, ale wraca do konsekwencji możliwej identyfikacji. – Najbardziej boję się o rodzinę – mówi.

– Żeby to nie spadło na nich.

– Muszę balansować między ochroną pana dóbr a prawem opinii publicznej do informacji.

– Dobrze, proszę pytać.

## W WIĘKSZEJ UKŁADANCE

Od dziesięciu lat był wicedyrektorem jednego z departamentów w urzędzie marszałkowskim w Gdańsku. Odszedł trzy miesiące temu – tuż przed przesłuchaniem w warszawskiej prokuraturze. Gdyby tego nie zrobił, prokuratura musiałaby zawiadomić pracodawcę o postawionych mu zarzutach.

Mógł się spodziewać wezwania. W październiku ubiegłego roku odwiedzili go policjanci z poznańskiego zarządu Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości. Zabezpieczyli kilka urządzeń, w tym telefon i komputer.

Śledztwo zaczęło się w sierpniu. W tle było inne postępowanie dotyczące dziecięcej pornografii. Analizując dowody, policjanci z CBZC trafili na trop osoby, która mogła pobierać takie treści. Ustalili, że chodzi o wicedyrektora z Gdańska. Był elementem większej układanki.

Policjanci sprawdzili zawartość jego urządzeń. Podejrzenia się potwierdziły. W lutym tego roku prokuratura wydała postanowienie o przedstawieniu mu zarzutów posiadania pornografii z udziałem osób poniżej 15 lat. Nie zdecydowała jednak o zatrzymaniu – mężczyźni wezwano na przesłuchanie listownie.

Z wezwania dowiedział się, że będzie podejrzanym. Miał czas, by złożyć wypowiedzenie. „Stosunek pracy został rozwiązany z inicjatywy pracownika z dniem 4 marca 2026 roku na mocy porozumienia stron” – potwierdza rzecznik urzędu marszałkowskiego Michał Piotrowski.

Zarzuty postawiono dwa dni później. Karolina Staros, rzeczniczka Prokuratury Okręgowej Warszawa Praga, nie ujawnia, czy mężczyzna się przyznał i czy złożył wyjaśnienia. Informuje natomiast, że śledztwo zawieszono do czasu uzyskania opinii biegłych z zakresu psychiatrii, psychologii i seksuologii. – Czas oczekiwania na takie opinie jest bardzo długi – mówi.

## UZALEŻNIONY OD NARKOTYKÓW

Po odejściu z urzędu mężczyzna szuka nowej pracy – widać to na jego profilu w serwisie LinkedIn. Zgadza się na rozmowę, ale przekłada ją o tydzień, tłumacząc to wyjazdem za granicę.

Wie, o czym będziemy rozmawiać – wcześniej uprzedziłem go w mailu. Od początku sprawia wrażenie przygotowanego i skupionego. Mówi spokojnie, bez widocznych emocji. Kontroluje tempo rozmowy i kolejność wątków. Najwięcej mówi o sobie.

– Musi pan wiedzieć, że od dawna byłem w bardzo złym stanie – zaznacza. – Miałem depresję, leczyłem się, byłem w szpitalu. Doszło do próby samobójczej. Funkcjonowałem w stanie napięcia i wewnętrznego konfliktu. Narastało to latami.

Niepytany zaczyna mówić o źródłach tego konfliktu, ale zastrzega, że nie zgadza się na publikację tych informacji.

Mówi też o narkotykach: – Byłem uzależniony. Głównie od mefedronu i amfetaminy. Człowiek robi wtedy rzeczy, których normalnie by nie zrobił. Traci kontrolę.

Dopiero potem przechodzi do materiałów, które są przedmiotem śledztwa: – Wchodziłem na różne czaty i komunikatory, między innymi na Telegramie. Byłem wtedy pod wpływem narkotyków. Nie kontrolowałem tego, co robię.

Twierdzi, że uzależnienie trwało od około dwóch lat. W tym czasie nadal pełnił funkcję wicedyrektora departamentu.

– Nikt tego nie zauważył? – pytam.

– Myślę, że ludzie wokół mogli widzieć, że coś się dzieje.

## URZĘDNIK: NIKOGO NIE SKRZYWDZIŁEM

Przekonuje, że o odejściu z urzędu marszałkowskiego myślał już wcześniej – z powodu depresji i wypa-



lenia. – Wiedziałem, że prokuratura zamierza postawić mi zarzuty. To był jeden z powodów, ale nie jedy-  
ny – mówi.

Przyznaje, że moment złożenia wypowiedzenia – tuż przed ogłoszeniem zarzutów – nie był przypadkowy:

– Nie chciałem, żeby ta sprawa uderzyła w pracodawcę.

Obawy nie są bezpodstawne – urząd marszałkowski jest instytucją kierowaną przez polityków. Marszałkiem województwa pomorskiego od 16 lat jest Mieczysław Struk z Koalicji Obywatelskiej. Choć zarzuty dotyczą prywatnej sfery życia wicedyrektora, podobne sprawy bywają wykorzystywane w sporach politycznych.

– Chcę podkreślić, że dobrowolnie wydałem policji wszystkie urządzenia, niczego nie ukrywałem – mówi.

Dodaje, że jest w terapii uzależnień – najpierw indywidualnej, dziś grupowej. Pytam, czy rozpoczął ją przed wizytą policji.

– Dopiero po wizycie.

Nie odpowiada, czy przyznał się do posiadania dziecięcej pornografii.

Dopytuje: – Czy materiały, o których mowa w śledztwie, znajdowały się na pana urządzeniach?

– Pliki zapisywały się automatycznie. Nie pobierałem ich – mówi. – Nie wiedziałem, że są w telefonie. Były ukryte.

– Wiedział pan, że przedstawiają osoby małoletnie poniżej 15 lat?

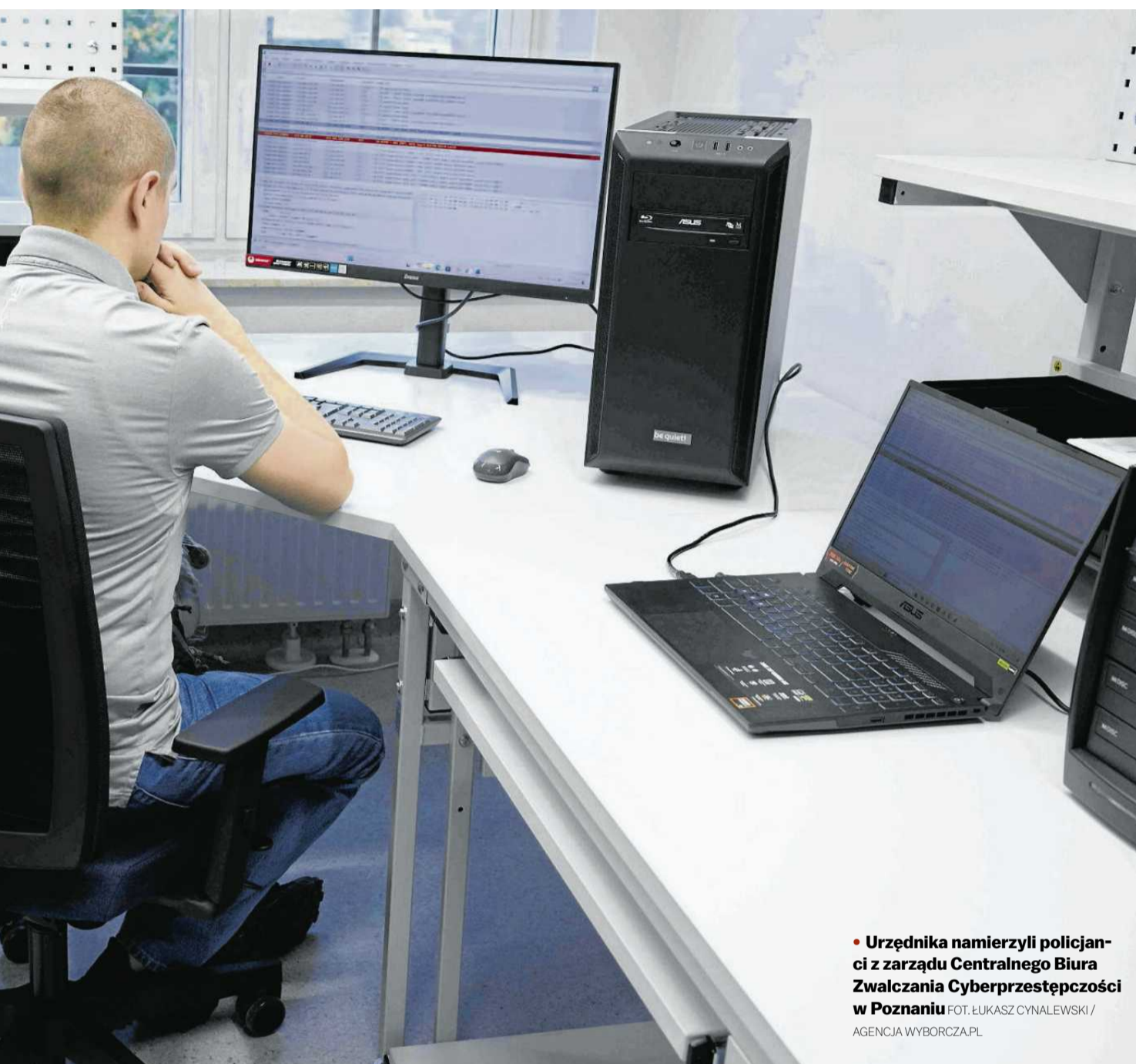
– Nie chcę się do tego odnosić.

– Szukał pan takich materiałów?

– Nie poszukiwałem ich celowo. Nigdy nikogo nie skrzywdziłem.

## NIEWIELKA LICZBA PLIKÓW

W polskim prawie przestępstwem jest już samo posiadanie pornografii z udziałem dzieci – niezależnie od tego, czy ktoś ją rozpowszechnia, czy tylko przechowuje. Grozi za to do pięciu lat więzienia.



• Urzędnika namierzyli policjanci z zarządu Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości w Poznaniu. FOT. ŁUKASZ CYNALOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

# W polskim prawie przestępstwem jest już samo posiadanie pornografii z udziałem dzieci – niezależnie od tego, czy ktoś ją rozpowszechnia, czy tylko przechowuje

Rzeczniczka prokuratury twierdzi, że liczba zabezpieczonych plików była niewielka. Nie precyzuje jednak, czy chodzi o kilka, kilkanaście czy kilkadziesiąt.

Nie ujawnia też, co dokładnie przedstawiały ani jak bardzo były drastyczne. – Oceniamy materiały pod kątem tego, czy przedstawiają osoby małoletnie, nie pod kątem skali drastyczności – podkreśla.

Nie ujawnia również szczegółów technicznych – jak pliki znalazły się na urządzeniach i w jaki sposób mężczyzna wszedł w ich posiadanie. – Z uwagi na dobro śledztwa nie będziemy o tym informować – ucina.

## POSIADANIE NAPĘDZA POPYT

Bez zgody prokuratury policjanci z poznańskiego zarządu CBZC nie mogą komentować tej sprawy. Wyjaśniają jednak mechanizmy.

– Żeby trafić do grupy wymieniającej takie materiały, trzeba wiedzieć, czego się szuka – mówią. – To hermetyczne środowiska. Trzeba wiedzieć, gdzie szukać takich grup i jak się do nich dostać. Nie każdy zostaje przyjęty.

– A jeśli ktoś trafiłby tam przypadkiem?

– Powinien natychmiast wyjść i zawiadomić służby.

Spotykamy się w siedzibie CBZC oddanej do użytku w ubiegłym roku. Powstała za 40 mln zł. Na miejscu nowoczesny sprzęt, w tym zestawy do kopiowania danych z telefonów i komputerów. Policjanci mogą podłączać się bezpośrednio do układów scalonych urządzeń.

Większość spraw dotyczy oszustw internetowych. Tropią też handel narkotykami i lekami. Najbardziej obciążająca psychicznie jest jednak praca przy pornografii dziecięcej – materiały trzeba nie tylko zabezpieczyć, ale też obejrzeć i opisać.

Policjanci wspominają reakcje podejrzanych: – Najczęściej słyszymy, że to nie oni, że ktoś włamał się do komputera. Często pojawia się zaskoczenie i wstyd.

– Czy takie materiały mogą zapisywać się automatycznie, bez wiedzy użytkownika? – pytam.

– To mało prawdopodobne, zwłaszcza jeśli pliki znajdują się na kilku urządzeniach. Trudno tego nie zauważyć.

– A jeśli ktoś mówi, że oglądał je pod wpływem narkotyków?

– Nie można tego wykluczyć, ale to bywa element linii obrony. Uzależnienie mniej stygmatyzuje niż zarzut posiadania takich materiałów.

– A argument, że „nikomu nie zrobiłem krzywdy”?

– Samo oglądanie i posiadanie nakręca popyt i produkcję. Za każdym takim zdjęciem lub filmem stoi konkretna krzywda dziecka.

## NIE ZAWIADOMIŁ O „ZACZEPKACH”

Wracam do byłego urzędnika. W mailu przekonuje, że zdjęcia z Telegramu zapisują się automatycznie, a ich obecność na kilku urządzeniach wynika z synchronizacji.

Zwracam uwagę, że – według policjantów – dostęp do takich materiałów wymaga aktywnego działania.

Odpowiada: „Niekoniecznie. Takie treści często są przesyłane. Nie byłem aktywnym poszukiwaczem. Można powiedzieć, że byłem zaczepiany przez innych uczestników czatów”.

Nie zawiadomił jednak policji o tych „zaczepkach”.

– Zdarzało się, że ktoś przypadkowo wszedł w posiadanie takich materiałów – mówią policjanci. – Na przykład pobierał z internetu film fabularny, a okazało się, że to pornografia z udziałem dzieci. Takie osoby się do nas zgłaszały.

## CO ZROBI PROKURATURA?

W takich sprawach prokuratura czasem powołuje biegłego antropologa, który ocenia wiek osób na zdjęciach. W tej sprawie nie widzi takiej potrzeby. – Nie budzi wątpliwości, że materiały przedstawiają osoby małoletnie – informuje rzeczniczka Karolina Staros.

Nie powołano też biegłego informatyka. Oznacza to, że zdaniem śledczych sposób wejścia w posiadanie materiałów nie wymaga dodatkowej ekspertyzy.

Rzeczniczka odmawia jednak informacji, gdzie znajdowały się pliki – czy były ukryte, czy widoczne, np. w galerii zdjęć.

Dodaje, że takie przestępstwo można popełnić wyłącznie umyślnie – sprawa musi mieć zamiar posiadania takich treści albo co najmniej przewidywać możliwość ich posiadania i się na to godzić.

– Kwestie świadomości i zamiaru podejrzanego, celowości jego działania oraz podjęcia leczenia będą oceniane w oparciu o całość zgromadzonych dowodów – mówi rzeczniczka. – Ocena ta znajdzie wyraz w decyzji kończącej postępowanie.

Prokuratura ma dwie możliwości: skierować do sądu akt oskarżenia lub umorzyć śledztwo. Na razie nie informuje, co zrobi. Jednocześnie bada wątek uzależnienia, na który powołuje się podejrzany. Dlatego powołano biegłych z zakresu psychologii, psychiatrii i seksuologii. Mają ocenić m.in. poczytalność mężczyzny – czy była pełna, ograniczona czy zniesiona.

Poczytalność oznacza zdolność rozpoznania znaczenia swoich czynów i przewidywania ich skutków. Zgodnie z polskim prawem sprawa ponosi odpowiedzialność za przestępstwo także wtedy, gdy sam doprowadza się do stanu nietrzeźwości lub odurzenia ograniczającego lub wyłączającego poczytalność.

## WSPARCIE RODZINY

Policjanci mówią, że zajmują się takimi sprawami regularnie, ale ujawniane przypadki to tylko część rzeczywistej skali. Podkreślają, że nie ma jednego profilu sprawcy: – To osoby o różnym statusie społecznym. Wielu ma stabilne życie, pracę i rodzinę. Wysokie stanowiska też się zdarzają. W relacjach podejrzanych często powtarza się jedno słowo: ciekawość.

– Sprawcy racjonalizują swoje zachowanie. Część zatrzymuje się na oglądaniu, inni potrzebują coraz silniejszych bodźców. Zdarza się, że zaczepiają dzieci w internecie i proponują spotkania. Naszym zadaniem jest przerwać to jak najwcześniej.

– Rodzina o wszystkim wie – mówi były urzędnik.

– Wspiera mnie. Nie chciałbym, żeby to na nich spadło.

Po rozmowie usuwa profil z LinkedIn. Prokuratura nie zastosowała wobec niego żadnych środków zapobiegawczych – nie widzi ryzyka utrudniania śledztwa. ●

## STOLECZNA

Środa, 8 lipca 2026 | Redaktorka prowadząca Małgorzata Bujara

warszawa.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: stoleczna@wyborcza.pl

Kto zastąpi zwolnione wiceprezydentki Warszawy

## Giełda nazwisk, jeden pewniak

Rafał Trzaskowski nawet jednego wiceprezydenta potrafił szukać przez ponad sto dni. Teraz musi pilnie znaleźć aż dwójkę. Wśród warszawskich działaczy KO chętnych brak.

Michał Wojtczuk

– Nie ma tłumu chętnych do zostania wiceprezydentem – mówi mi szczerze ważny działacz warszawskiej Koalicji Obywatelskiej. – Nie było już przy poprzednich poszukiwaniach i w końcu trzeba było awansować na wiceprezydent Karolinę Bober, która wcześniej była dyrektorką koordynatorką dospraw gospodarki nieruchomości. Teraz, po aferze ze Szpitalem Południowym chętnych jest jeszcze mniej – mówi.

Jeszcze nie wiadomo, kto zostanie powołany na wakaty po zwolnionych wiceprezydentkach Renacie Kaznowskiej i Aldonie Machnowskiej-Górze. Ale wiadomo, kto właściwie już jest wiceprezydentką, choć nie ma jeszcze tego tytułu.

## Rośnie rola Magdaleny Młochowskiej

Rafał Trzaskowski na razie prowizorycznie rozdzielił strefy nadzoru po zwolnionych wiceprezydentkach pomiędzy pozostałych swoich najbliższych współpracowników. Uwagę zwraca zwiększenie zakresu obowiązków Magdaleny Młochowskiej, obecnej dyrektorki-koordynatorki ds. zielonej Warszawy. Prezydent przydzielił jej, oprócz zieleni, także nadzór nad



• Magdalena Młochowska i Rafał Trzaskowski na konferencji w maju 2022 r.

FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

polityką lokalową oraz sferą społeczną. To były obszary, które nadzorowała Machnowska-Góra.

Teraz Młochowska ma w rękach zieleni, biuro gospodarki odpadami, politykę lokalową i sprawy społeczne. W sumie tak dużo odpowiedzialności, jakby już była wiceprezydentką, choć formalnie nie ma takiego tytułu. Może to tylko kwestia czasu? Okaże się pewnie niedługo.

Do nowego zakresu obowiązków musi przyzwyczaić się także Karolina Bober, powołana na wiceprezydentkę zaledwie w styczniu. Oprócz spraw związanych z gospodarką nieruchomości oraz nadzoru nad biurem architektury i planowania przestrzennego dostała do nadzorowania także m.in. miejskie biuro edukacji.

Drażliwą działkę zdrowia tymczasowo powierzono sekretarzowi miasta Maciejowi Fijałkowskiemu. Oddał w związku z tym nadzór nad sprawa-

mi transportu – wrócili one do wiceprezydenta Tomasza Menciny. Kulturę zaś tymczasowo wziął w osobisty nadzór sam Trzaskowski.

Ten podział odpowiedzialności wynika z zarządzenia prezydenta Warszawy. W kolejnym zarządzeniu, wydanym w ostatni poniedziałek, Trzaskowski wskazał swojego pierwszego zastępcę, czyli wiceprezydenta, który w razie potrzeby z automatu przejąłby obowiązki prezydenta miasta. Tą osobą jest Karolina Bober, która jeszcze pół roku temu nie była wiceprezydentką.

## Pogłoski o nowych wiceprezydentach

Zakres nadzorowanych biur znów się zmieni, gdy prezydent Warszawy powoła brakującą dwójkę wiceprezydentów. – Nie można z tym czekać miesiącami, jak było w poprzednich wypadkach – mówi mi

mój rozmówca z KO. Podejrzewa: – Skoro nie ma chętnych, a nie ma, bo na razie wszyscy wolą się trzymać z dala, dopóki trwa sprawa ze Szpitalem Południowym i nie wiadomo, co jeszcze wyjdzie, to chyba należy się spodziewać awansów jakichś urzędników.

Trzaskowski mógłby się zdecydować na powierzenie funkcji wiceprezydenta Joannie Popielawskiej, wiceszefowej gabinetu prezydenta miasta. Jej nazwisko nie jest powszechnie znane, ale w ratuszu odgrywa rolę zbliżoną do tej, jaką w rządzie ma szef komitetu stałego Rady Ministrów. Jest jedną z najbliższych współpracowniczek Trzaskowskiego. Współpracują jeszcze od czasu Parlamentu Europejskiego.

Plotkuje się też o Wioletcie Paprockiej-Słusarskiej, szefowej gabinetu Trzaskowskiego, która w wyborach parlamentarnych 2023 r. by-

ła szefową sztabu wyborczego KO, a w 2025 r. – szefową sztabu Trzaskowskiego w zakończonych klęską wyborach prezydenta RP.

A może miejscem, z którego będzie werbował Trzaskowski, są dzielnice? To stamtąd wywodzi się Karolina Bober, która wcześniej była wiceburmistrzową Wilanowa. Należy do KO i jest uważana za osobę podsuniętą Trzaskowskiemu przez Marcina Kierwińskiego, szefa warszawskiej Koalicji Obywatelskiej. Być może zatem nowych wiceprezydentów też należy szukać wśród wiceburmistrzów dzielnic.

Ale chyba raczej nie wśród burmistrzów. Choć ambicje objęcia nowych stanowisk sygnalizuje od dawna Krzysztof Strzałkowski (KO), burmistrz Woli. Już pod koniec ubiegłego roku, gdy Trzaskowski też szukał zastępcy, Strzałkowski zrobił się tak aktywny, że plotkowano iż to pierwsza w historii Warszawy kampania wyborcza na stanowisko wiceprezydenta miasta. Wtedy skończyło się tylko na tym, że burmistrzowi Woli powierzono stanowisko rzecznika warszawskiej KO.

Krąży też plotka, że do stołecznejgo ratusza ma zostać ściągnięty któryś z warszawskich posłów lub posłanek KO. W tym kontekście mówi się o Magdalenie Roguskiej i Aleksandrze Gajewskiej. Roguska – była warszawska radna, skarbniczka warszawskiej Platformy, od 2024 r. posłanka, a dziś sekretarz stanu w MSWiA – przekazała nam, że „nic jej o tym nie wiadomo”. Gajewska, w przeszłości stołeczna radna, jest dziś posłanką i wiceministrą rodziny.

Przez blisko osiem lat stołecznej prezydentury Trzaskowski wymienił już siedmioro wiceprezydentów i troje sekretarzy miasta. ●

Śledztwo w sprawie nietypowego wypadku autobusu

## Kierowca jest świadkiem, nie podejrzanym

– Sprawa tego wypadku jest tak złożona i trudna do wyjaśnienia, że bez specjalistycznej opinii nie możemy stwierdzić, czy wina leży po stronie kierowcy, czy stanu technicznego autobusu – mówi rzecznik Prokuratury Okręgowej w Warszawie.

Wszczęła ona śledztwo w sprawie wypadku autobusu linii 186, który w minioną niedzielę wjechał do przejścia podziemnego pod Rondem Zesłańców Syberyjskich niedaleko Dworca Zachodniego. Prowadzone jest w związku z art. 174 Kodeksu karnego, który dotyczy spowodowania bezpośrednio

niebezpieczeństwa katastrofy w ruchu lądowym.

Kierowca, który prowadził autobus, został przesłuchany w charakterze świadka. – Obyło się w trybie art. 183 Kodeksu postępowania karnego, które daje możliwość odmowy udzielenia odpowiedzi na pytania, jeśli odpowiedź naraziłaby kierowcę na odpowiedzialność karną lub dyscyplinarną. Na tym etapie nie mamy żadnych podstaw, by przedstawiać komukolwiek zarzuty – mówi Piotr Antoni Skiba, rzecznik Prokuratury Okręgowej w Warszawie.

Podkreśla, że sprawa wypadku jest złożona i trudna do wyjaśnienia. – Ko-

nieczne będzie przeprowadzenie bardzo dokładnych badań planu technicznego tego pojazdu. Chcemy też powołać biegłego do badania informatycznych śladów powypadkowych, żeby ustalić, czy autobus był sprawny. A jeśli nie, to jakie czynności podejmował kierowca i czy były one adekwatne do zaistniałej sytuacji – mówi Skiba. Podkreśla, że kierowca był trzeźwy, nie był też pod wpływem narkotyków.

Rzecznik przyznaje, że obecnie najbardziej prawdopodobną hipotezą wyjaśniającą zdarzenie jest niesprawność techniczna pojazdu. – To obecnie dominujące założenie, ale może być zweryfikowane wyłącznie w oparciu o ba-

dania pojazdu i informatyczne zapisy z jego komputera. Bez specjalistycznej opinii na temat stanu technicznego autobusu nie możemy stwierdzić, czy był sprawny, czy nie – podkreśla Skiba. Wyniki ekspertyzy mają być znane najwcześniej za trzy miesiące.

W ostatnią niedzielę o godz. 18.22 autobus najpierw zawadził o tramwaj skręcający z ul. Banacha w Grójecką w kierunku Placu Narutowicza i uszkodził sygnalizator świetlny. Potem przejechał jeszcze około kilometra, po drodze uderzając w kilka samochodów. Na koniec wjechał po schodach do przejścia podziemnego przy Rondzie Zesłańców

Syberyjskich, w pobliżu dworca Warszawa Zachodnia. Dach autobusu uderzył w strop przejścia, co zatrzymało pojazd. Rannych było sześć osób, w tym jedno dziecko.

W sieci pojawiły się nieoficjalne ustalenia, że przyczyną wypadku był stan techniczny autobusu. – Moim zdaniem to niemożliwe, żeby wszystkie układy zawiodły – mówi „Stolecznej” Jan Kuźmiński, prezes Miejskich Zakładów Autobusowych, do których należał przegubowy Solaris. Podkreśla, że wóz był nowy, a kierowca do- rabiał do emerytury zaledwie cztery razy w miesiącu. ●

Martyna Śmigiel

## Nowy wątek w aferze ZGN na Targówku

## Przekręt na drogie remonty, których nie było

Do prokuratury na Pradze wpłynęło nowe zawiadomienie o przestępstwie w ZGN na Targówku. Kolejny przekręt miał polegać na tym, że inspektorzy zatwierdzali remonty, które się nie odbyły. A ZGN słono za nie płacił.

## Jakub Chelmiński

To kolejna odsłona afery, która wybuchła w czerwcu zeszłego roku. Policjanci pod nadzorem praskiej prokuratury weszli do siedziby Zakładu Gospodarowania Nieruchomościami na Targówku i do mieszkań jego pracowników.

Wśród zatrzymanych był m.in. Stefan Ł., wieloletni dyrektor ZGN, a także kilku szefów firm budowlanych, które świadczyły usługi dla zakładu. Prokuratura zarzuca im, że od stycznia 2022 r. do grudnia 2023 r. pracownicy ZGN przyjmowali korzyści majątkowe o znacznej wartości w związku z pełnieniem funkcji publicznych, a przedsiębiorcom wręczanie korzyści majątkowych osobom pełniącym funkcje publiczne. Łączna wartość przyjętych łapówek wynosi nie mniej niż 450 tys. zł.

Po tych zatrzymaniach w ZGN posypały się zwolnienia. Pracę stracił oczywiście dyrektor, ale też pięcioro inspektorów, którzy zatwierdzali prace wykonane przez zewnętrzne firmy.

## Remontu nie było, ale był

Na trop nowego przekrętu trafiła nowo powołana dyrektor Anna Mika. Chodzi o remonty, które miały się odbywać w zwolnionych przez lokatorów mieszkaniach komunalnych. ZGN na Targówku ma pod opieką 243 budynki, w tym 158 należące do miasta (pozostałe to m.in. budynki wspólnot mieszkaniowych z udziałem miasta), w których znajduje się 3893 lokale mieszkalne.

Gdy mieszkanie zwalnia najemca, przechodzi ono remont, zanim wprowadzi się tam kolejna rodzina. ZGN miał w tym celu podpisane stałe umowy z wykonawcami odpowiedzialnymi za prace budowlane, sanitarne i elektryczne. W założeniu powinny one przyszykować mieszkanie „pod klucz” dla nowego najemcy.

Do jednego z takich lokali w bloku przy ul. Łabiszyńskiej wybrała się z kontrolą dyrektor Mika. Z dokumentów wynikało, że wszystkie prace zostały wykonane, a roboty odebrane przez inspektorów ZGN. W mieszkaniu, zgodnie z zakresem remontu, który obejmował m.in. wymianę wyposażenia łazienki, miały znaleźć się wanna, bateria, umywalka, szafka i WC oraz wyposażenie kuchni – zlewozmywak, szafka, bateria i kuchenka gazowa. Miały zostać wymienione drzwi, podłogi oraz pomalowane ściany. Dyrektor Mika: – Dla każdej z podjętych prac było wydane zlecenie remontu, wprowadzenie, wprowadzenie na robotę, odbiór robót, sprawdzony kosztorys powykonawczy, protokół odbioru, faktura wystawiona. Ale na miejscu zobaczyłam, że lokal nie nadaje się do zamieszkania. Nic nie zga-



• Bloki przy ul. Łabiszyńskiej FOT. JACEK MARCZEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Na trop kolejnego przekrętu trafiła nowo powołana dyrektor Anna Mika

działo się z dokumentacją – opowiada i pokazuje zdjęcia.

Mieszkanie wygląda jak ogołoczone ze sprzętów, ale nadal znajduje się w ruinie. Położone były tylko kable, ale brudny w ścianach nie były nawet zaizolowane. Brakowało nawet włączników światła, stare kafelki wciąż były brudne pod meblami, które odkręcono. Nawet ściany były brudne od dotykania rękami nad zdemontowanymi włącznikami światła. – Według dokumentacji wykonawcy za remont tego mieszkania wzięli około 32,5 tysięcy złotych, ale prac nie wykonali – opowiada Mika.

## Zawsze chcieli remontować

Pracownikom udało się udokumentować jeszcze jeden podobny przypadek w mieszkaniu przy ul. Krakusa. Tutaj remont miał kosztować około 40 tys. zł, sama wymiana podłogi, do której nie doszło, ok. 8 tys. Oba przypadki pochodzą z pierwszej połowy 2025 roku.

– ZGN remontuje około stu lokali rocznie. Nie wiemy, na jaką skalę był ten proceder, udało się udokumentować te dwa przypadki. W czwartek, 2 lipca zawiadomiliśmy prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa – mówi Krzysztof Miszewski, burmistrz Targówka. Dodaje, że siedem osób wymienionych w zawiadomieniu od ponad pół roku nie pracuje w ZGN.

W proceder pośrednio i nieświadomie byli też wplątani przyszli najemcy, zapewne dlatego nie zgłaszali złego stanu lokali. – Była możliwość przeprowadzenia remontu przez samego najemcę. Korzystało się z niej w przypadkach, gdy na przykład najemcy się śpieszyło. Wówczas robi remont na własną rękę i firma, z którą

ZGN miał umowę, zwracał mu koszty – tłumaczy burmistrz Miszewski.

Tak było w opisywanych przypadkach, z tym że zwrot dotyczył znacznie mniejszych kwot – np. dwa tysiące zł za samo malowanie. Firmy pobierały więc kwoty za generalny remont od ZGN, a najemcy mieli prowadzić prace sami.

– W tych dwóch przypadkach udało nam się odzyskać kwoty nienależne. Nie wiemy jednak, ile takich przypadków było, bo dowody ulegają zatarciu – zauważa dyrektor Mika. Zwraca też uwagę, że nie jest jasne czy inspektorzy świadomie podpisali się pod odbiorem niewykonanych robót czy po prostu zatwierdzali je „in blanco”, bez wizyty w mieszkaniach. W obu przypadkach narażali się na zarzut przekroczenia uprawnień, niedopełnienia obowiązków, poświadczenia nieprawdy w dokumentach i naruszenie zasad gospodarki finansami publicznymi.

Burmistrz Miszewski nie wyklucza, że to nie koniec doniesień do prokuratury na poprzednie władze ZGN. – Zbieramy dokumentację także na inne nadużycia – mówi. I dodaje: – Od lat zastanawialiśmy się, dlaczego ZGN nie chce burzyć starych budynków i zastępować ich nowymi. Zawsze twierdzili, że wolą remontować – mówi.

## Chcą dłuższego śledztwa

Niezależnie od nowego doniesienia trwa śledztwo w sprawie rozpoczętej w 2025 roku. Jak informuje „Wyborcza” Marzena Kielek-Łopińska z Prokuratury Okręgowej Warszawa-Praga, zarzuty usłyszało już 14 osób. Żadna z nich nie jest już w areszcie, będą odpowiadały z wolnej stopy. To pracownicy ZGN i firm, które współpracowały z zakładem.

Prokuratura Warszawa-Praga przygotowuje wniosek do Prokuratury Regionalnej o przedłużeniu śledztwa na kolejny okres, czyli do końca tego roku. – Z uwagi na rozwojowy charakter prowadzonych czynności procesowych prognoza zakończenia merytorycznego śledztwa to koniec 2027 roku – mówi Kielek-Łopińska. To oznacza, że aktu oskarżenia można się spodziewać dopiero w 2028 roku. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442623

Z głębokim żalem żegnamy

Panią

## dr Małgorzatę Złotorowicz

wybitną specjalistkę anestezjologii i intensywnej terapii, która kierowała licznymi zespołami specjalistów w oddziałach intensywnej terapii i wyszkoliła kolejne pokolenia lekarzy. Pani Doktor zawsze stawiała na pierwszym miejscu dobro swoich pacjentów.

Cześć Jej pamięci.

Zespół I Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii  
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442623

Z żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

## Doktor Małgorzaty Złotorowicz

wieloletniego Ordynatora Oddziału Intensywnej Terapii,  
Wykładowcy CMKP, naszego Nauczyciela i przewodnika  
po świecie Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

Zespół Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii  
SPSK im. prof. W. Orłowskiego CMKP

OGŁOSZENIE PŁATNE

Warszawa/34441939

## OBWIESZCZENIE WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Na podstawie art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311) zawiadamia się, że w dniu 6 listopada 2025 r. złożono w tutejszym organie wniossek, uzupełniony w dniu 15 stycznia 2026 r., a następnie zmieniony w dniu 5 marca 2026 r., w dniu 5 maja 2026 r., w dniu 26 maja 2026 r. oraz w dniu 15 czerwca 2026 r., w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 727 na odcinku od km ok. 17+120 do km ok. 18+465 (Janików-Skrzyńsko) na terenie gminy Przysucha”.

Investorem przedsięwzięcia jest Zarząd Województwa Mazowieckiego, ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa, działający przez pełnomocnika Pana Marka Krawczyka.

**Działki usytuowania obiektu** (gmina Przysucha, powiat przysuski, województwo mazowieckie)

- numery działek w istniejącym pasie drogowym drogi wojewódzkiej Nr 727: **jednostka ewidencyjna 142306\_5 Przysucha obszar wiejski, obręb 0006 Janików** – działki o nr ew.: 124/4, 125, 974/1; **obrub 0016 Skrzyńsko** – działki o nr ew.: 1137, 1151/1, 1152/2;
- numery działek w projektowanym pasie drogowym drogi wojewódzkiej Nr 727 podlegające podziałowi (w nawiasie numery działek po podziale, **tlustym drukiem** – numery działek przeznaczone do przejęcia pod inwestycję, przechodzące na rzecz jednostki samorządu terytorialnego – Województwa Mazowieckiego, **pogrubionym drukiem z podkreśleniem** – numery działek, które przechodzą pod pas drogowy innych dróg publicznych drogi gminnej Nr 330913W): **jednostka ewidencyjna 142306\_5 Przysucha obszar wiejski, obręb 0006 Janików** – działka o nr ew.: 124/6 (**124/7, 124/8**, 124/9), 126/3 (**126/5, 126/6**, 126/7), 131 (**131/1, 131/2**), 974/2 (**974/5, 974/6**); **obrub 0016 Skrzyńsko** – działka o nr ew.: 1151/2 (**1151/3, 1151/4**), 1152/3 (**1152/4, 1152/5**), 1263 (**1263/1, 1263/2**), 1264 (**1264/1, 1264/2**), 1265 (**1265/1, 1265/2**), 1266 (**1266/1, 1266/2**);
- numery działek przeznaczone pod pas drogowy innej drogi publicznej, zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt 2 ustawy zrid (**tlustym drukiem** – numery działek przeznaczone do przejęcia pod rozbudowę drogi gminnej Nr 330913W): **jednostka ewidencyjna 142306\_5 Przysucha obszar wiejski, obręb 0006 Janików** – działka o nr ew.: 124/5 (**124/12, 124/11**);
- numery działek podlegające ograniczeniu w korzystaniu niewchodząca w skład projektowanego pasa drogowego, w zakresie budowy lub przebudowy innych dróg publicznych, urządzeń wodnych, zjazdów, sieci uzbrojenia terenu (w nawiasie numery działek po podziale przeznaczone po budowę/przebudowę): **jednostka ewidencyjna 142306\_5 Przysucha obszar wiejski, obręb 0006 Janików** – działka o nr ew.: 131 (131/2), 129/5, 130/1, 968, 975, 126/2, 127, 153, 124/6 (124/9); **obrub 0016 Skrzyńsko** – 1138.

Stronami postępowania w sprawie są wnioskodawca, właściciele, użytkownicy wieczności nieruchomości objętych wnioskiem.

Ponadto zawiadamia się, że dnia 18 czerwca 2026 r. zostało wydane w trybie art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2026 r., poz. 524 ze zm.) postanowienie Nr 967/SAAB/2026, nakładające na inwestora obowiązek usunięcia, w terminie 60 dni, nieprawidłowości i braków w projekcie budowlanym.

Akta sprawy do wglądu znajdują się w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim, w Wydziale Infrastruktury i Rolnictwa w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Radomiu, ul. Żeromskiego 53, 26-600 Radom (pok. 204), godz. przyjęć w poniedziałki w godz. 13<sup>00</sup> – 16<sup>00</sup> oraz w czwartki w godz. 8<sup>00</sup> – 12<sup>00</sup> po wcześniejszym umówieniu się telefonicznym pod nr 48 36-20-594. Osoby nieumówione nie będą obsługiwane, gdzie można składać ewentualne uwagi i wnioski dotyczące przedmiotowej sprawy, do dnia wydania orzeczenia w sprawie.

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691), doręczenie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Jednocześnie informuję, iż w trakcie prowadzonego postępowania, o czynnościach tutejszego organu, strony postępowania będą informowane w drodze publicznych obwieszczeń, zgodnie z art. 49 § 1 Kpa.

Data publicznego obwieszczenia 8 lipca 2026 r.  
WIR-I.7820.2.37.2025.EG

## OBWIESZCZENIE WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Działając na podstawie art. 9o ust. 6 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1234 ze zm.) – dalej u.t.k., w związku z art. 119 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1747 ze zm.) informuję, że na wniosek inwestora: Centralny Port Komunikacyjny sp. z o.o., Aleje Jerolimskie 142B, 02-305 Warszawa, z dnia 29 maja 2025 r., ostatecznie uzupełniony w dniu 29 maja 2026 r., zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej w celu realizacji inwestycji:

**„Budowa linii kolejowej kolei dużych prędkości nr 85 na odcinku od km 49+852 do km 54+116” w ramach Inwestycji Towarzyszącej w zakresie kolejowego Ciągu nr 9 pod nazwą:  
„Budowa linii kolejowej nr 85 na ode. Warszawa Zachodnia - CPK - Łódź Niciarniana (bez odcinka w obrębie Węzła Kolejowego CPK) - zadanie częściowe 1”,**

**Teren planowanej inwestycji** obejmuje nieruchomości lub ich części na terenie Gminy Wiskitki powiat żyrardowski, woj. mazowieckie, wskazane poniżej:

Działki objęte inwestycją (**tlustym drukiem** – numery działek przeznaczone do przejęcia pod inwestycję znajdujące się w liniach rozgraniczających zgodnie z art. 9q ust. 1 pkt 1 u.t.k., w nawiasach numery działek po podziale, **drukiem podkreślonym** - numery działek znajdujące się poza linią rozgraniczającą, znajdujące się w zakresie inwestycji):  
gmina Wiskitki, powiat żyrardowski, jedn. ew. nr 143805\_5:

Obręb 0003 Babskie Budy – działki nr ew.: 12/1205 (**12/1210, 12/1211, 12/1212**), 13/1201 (**13/1203, 13/1204, 13/1205**), 14/1202 (**14/1206, 14/1207, 14/1208**, 14/1209, 14/1210), 14/1203 (**14/1216, 14/1217, 14/1218, 14/1219**), 14/1204 (**14/1214, 14/1215**), 14/1205 (**14/1211, 14/1212, 14/1213, 14/1214, 14/1215, 14/1216, 14/1217, 14/1218, 14/1219**), 36/3 (**36/5, 36/6**), 40/1 (**40/2, 40/3**), 42/3, 48/3, 51/3, 55/3, 57/3, 59/6, 59/8 (**59/12, 59/13**), 61/3 (**61/4, 61/5**), 63/3 (**63/4, 63/5**), 65 (**65/1, 65/2**), 66/1 (**66/3, 66/4, 66/5**), 66/2 (**66/6, 66/7**), 67 (**67/1, 67/2**), 71/1 (**71/2, 71/3, 71/4**), 75/1 (**75/2, 75/3, 75/4, 75/5**), 76 (**76/1, 76/2**), 102/2 (**102/3, 102/4, 102/5**), 107/1 (**107/2, 107/3**), 109/1 (**109/2, 109/3**), 111/1 (**111/2, 111/3, 111/4, 111/5**), 115/1 (**115/2, 115/3, 115/4**), 118/3 (**118/4, 118/5**), 119/1 (**119/2, 119/3**), 120/1 (**120/2, 120/3**), 121/1 (**121/2, 121/3, 121/4, 121/5**), 126/1 (**126/2, 126/3, 126/4, 126/5, 126/6**), 129/1 (**129/2, 129/3, 129/4, 129/5, 129/6**), 134/1 (**134/2, 134/3, 134/4, 134/5, 134/6, 134/7, 134/8**), 136/1 (**136/2, 136/3**), 139/1 (**139/2, 139/3, 139/4, 139/5, 139/6**), 142 (**142/1, 142/2, 142/3**), 144/1 (**144/2, 144/3**), 147/1 (**147/2, 147/3, 147/4, 147/5, 147/6**), 150/2, 150/3 (**150/11, 150/12, 150/13, 150/14, 150/15, 150/16**), 150/4 (**150/5, 150/6, 150/7, 150/8, 150/9, 150/10**), 156/1 (**156/2, 156/3, 156/4, 156/5**), 165/1 (**165/2, 165/3**), 216/3 (**216/4, 216/5**), 217/2 (**217/3, 217/4, 217/5**),

Obręb 0005 Czerwona Niwa Parcel – działki nr ew.: 110, 111/3, 123/3 (**123/4, 123/5, 123/6**), 140 (**140/1, 140/2, 140/3, 140/4, 140/5**), 141 (**141/1, 141/2, 141/3, 141/4**), 142 (**142/1, 142/2, 142/3, 142/4**), 143 (**143/1, 143/2, 143/3, 143/4**), 145 (**145/1, 145/2, 145/3, 145/4**), 146/1 (**146/4, 146/5, 146/6, 146/7**), 147 (**147/1, 147/2, 147/3, 147/4**), 148/2 (**148/3, 148/4, 148/5, 148/6**), 149/1 (**149/3, 149/4, 149/5, 149/6**), 149/2 (**149/7, 149/8, 149/9, 149/10, 149/11**), 151 (**151/1, 151/2, 151/3**), 153/1 (**153/3, 153/4**), 153/2 (**153/5, 153/6**), 154 (**154/1, 154/2**), 159 (**159/1, 159/2**), 160 (**160/1, 160/2, 160/3**), 161 (**161/1, 161/2**), 162, 165/2 (**165/3, 165/4**), 166 (**166/1, 166/2**), 167/2 (**167/5, 167/6, 167/7**), 168 (**168/1, 168/2, 168/3**), 169 (**169/1, 169/2**), 170 (**170/1, 170/2**), 171 (**171/1, 171/2**), 172 (**172/1, 172/2, 172/3**), 173 (**173/1, 173/2, 173/3**),

Obręb 0010 Guzów – działki nr ew.: 368, 370 (**370/1, 370/2, 370/3**), 371/3, 372/2 (**372/3, 372/4, 372/5**), 373 (**373/1, 373/2, 373/3, 373/4**), 374 (**374/1, 374/2, 374/3**), 375 (**375/6, 375/7, 375/8, 375/9**, 375/10, **375/11, 375/12**),  
Obręb 0028 Różanów – działki nr ew.: 8Z, 106/3 (**106/4, 106/5**), 127 (**127/1, 127/2, 127/3**), 128 (**128/1, 128/2, 128/3, 128/4**), 132/1 (**132/3, 132/4**), 132/2 (**132/5, 132/6**), 133/1 (**133/3, 133/4**), 133/2 (**133/5, 133/6**), 134/1, 134/2, 135/1 (**135/5, 135/6**), 135/2 (**135/3, 135/4**), 159/4 (**159/5, 159/6, 159/7**),

Obręb 0038 Wola Miedniewska – działki nr ew.: 1/1, 1/2 (**1/3, 1/4**), 2/1, 2/2 (**2/3, 2/4**), 3/3 (**3/7, 3/8**), 3/4 (**3/9, 3/10**), 3/6 (**3/11, 3/12**), 4/3 (**4/4, 4/5**), 5/2 (**5/3, 5/4**), 6/2 (**6/3, 6/4**), 7/1 (**7/3, 7/4**), 8/2 (**8/3, 8/4**), 9/2 (**9/3, 9/4**), 10/2 (**10/3, 10/4**), 11, 12/1, 12/4, 12/12, 13/1 (**13/4, 13/5**), 13/2 (**13/6, 13/7**), 13/8, 14/1, 14/2 (**14/4, 14/5**), 41, 63/1, 63/2, 64/1, 64/2 (**64/4, 64/5**), 64/3 (**64/6, 64/7**), 71 (**71/1, 71/2**), 73 (**73/1, 73/2**), 74/1 (**74/3, 74/4**), 74/2 (**74/5, 74/6**), 75/1 (**75/3, 75/4**), 90 (**90/1, 90/2**),

Działki będące własnością inwestora (**tlustym drukiem** – numery działek przeznaczone do przejęcia pod inwestycję znajdujące się w liniach rozgraniczających zgodnie z art. 9q ust. 1 pkt 1 u.t.k., w nawiasach numery działek po podziale, **drukiem podkreślonym** - numery działek znajdujące się poza linią rozgraniczającą, znajdujące się w zakresie inwestycji):  
gmina Wiskitki, powiat żyrardowski, jedn. ew. nr 143805\_5:

Obręb 0003 Babskie Budy – działki nr ew.: 153/1 (**153/8, 153/9, 153/10, 153/11**)  
Obręb 0005 Czerwona Niwa Parcel – działki nr ew.: 167/1

W związku z planowaną inwestycją przewidywane są **ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości**, zgodnie z przepisami art. 9q ust. 1 pkt 6 u.t.k.: „w celu zapewnienia prawa do wejścia na teren nieruchomości dla prowadzenia inwestycji kolejowej, w tym dokonania związanej z nią budowy lub przebudowy układu drogowego, w tym zjazdu do nieruchomości, lub urządzeń wodnych, lub założenia i przeprowadzenia na nich ciągów drenażowych przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej oraz urządzeń łączności i sygnalizacji, a także innych podziemnych i naziemnych lub nadziemnych obiektów urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń, a także prac związanych z konserwacją, utrzymaniem lub usuwaniem awarii”, na następujących nieruchomościach (w nawiasach podano numery działek ewidencyjnych przed projektowanym podziałem):

Gmina Wiskitki, powiat żyrardowski, jedn. ew. nr 143805\_5:

Obręb 0003 Babskie Budy – działki nr ew.: 14/1210 (14/1202), 14/1218 (14/1203), 14/1219 (14/1203), 14/1215 (14/1204), 14/1213 (14/1205), 25/4, 28/4, 34/1, 34/4 (34/2), 36/6 (36/3), 40/3 (40/1), 42/3, 48/3, 51/3, 55/3, 57/3, 59/6, 59/13 (59/8), 61/5 (61/3), 63/5 (63/3), 65/2 (65), 66/5 (66/1), 66/7 (66/2), 67/2 (67), 71/4 (71/1), 75/4 (75/1), 75/5 (75/1), 76/2 (76), 109/3 (109/1), 111/4 (111/1), 111/5 (111/1), 115/4 (115/1), 118/5 (118/3), 119/3 (119/1), 121/4 (121/1), 121/5 (121/1), 126/6 (126/1), 129/6 (129/1), 134/6 (134/1), 134/7 (134/1), 134/8 (134/1), 139/5 (139/1), 139/6 (139/1), 142/3 (142), 144/3 (144/1), 150/2, 150/15 (150/3), 150/10 (150/4), 165/3 (165/1), 216/5 (216/3)

Obręb 0005 Czerwona Niwa Parcel – działki nr ew.: 110, 140/5 (140), 141/4 (141), 142/3 (142), 142/4 (142), 143/4 (143), 145/4 (145), 146/7 (146/1), 147/4 (147), 148/6 (148/2), 149/6 (149/1), 149/11 (149/2), 151/3 (151), 154/2 (154), 160/3 (160), 161/2 (161), 162, 166/2 (166), 167/6 (167/2), 168/2 (168), 169/2 (169), 170/2 (170), 171/2 (171), 172/3 (172), 173/2 (173), 173/3 (173)

Obręb 0010 Guzów – działki nr ew.: 368, 370/2 (370), 370/3 (370), 371/3, 372/3 (372/2), 373/3 (373), 373/4 (373), 375/9 (375), 375/12 (375)

Obręb 0028 Różanów – działki nr ew.: 106/5 (106/3), 127/3 (127), 135/6 (135/1), 135/4 (135/2), 159/7 (159/4)

Obręb 0038 Wola Miedniewska – działki nr ew.: 1/1, 1/4 (1/2), 2/4 (2/2), 3/10 (3/4), 3/12 (3/6), 4/5 (4/3), 5/4 (5/2), 6/4 (6/2), 7/4 (7/1), 8/4 (8/2), 9/4 (9/2), 10/4 (10/2), 12/1, 12/12, 13/5 (13/1), 13/7 (13/2), 14/5 (14/2), 63/1, 63/2, 64/1, 71/2 (71), 73/2 (73), 74/4 (74/1), 74/6 (74/2), 90/2 (90)

Nieruchomości podlegające **nieodpłatnemu zajęciu** na czas realizacji inwestycji w trybie art. 9ya ust. 1 u.t.k.: „w przypadku gdy realizacja inwestycji kolejowej wymaga przejścia przez tereny wód płynących bądź dróg publicznych, PLK S.A., CPK lub właściwa jednostka samorządu terytorialnego są uprawnione do ich nieodpłatnego zajęcia na czas realizacji inwestycji” (w nawiasach podano numery działek ewidencyjnych przed projektowanym podziałem):

Gmina Wiskitki, powiat żyrardowski, jedn. ew. nr 143805\_5:

Obręb 0003 Babskie Budy – działki nr ew.: 102/4 (102/2), 102/5 (102/2), 217/4 (217/2), 217/5 (217/2)

Obręb 0005 Czerwona Niwa Parcel – działki nr ew.: 111/3, 123/5 (123/3), 123/6 (123/3)

Obręb 0010 Guzów – działki nr ew.: 374/1 (374), 374/3 (374)

Obręb 0028 Różanów – działki nr ew.: 87

Obręb 0038 Wola Miedniewska – działki nr ew.: 12/4, 41

**Powyższe nieruchomości stanowią obszar, na którym będzie realizowana planowana inwestycja.**

Inwestycja będzie wymagała **przejęcia na rzecz Skarbu Państwa i oddania w użytkowanie wieczyste Centralny Port Komunikacyjny Sp. z o.o.** nieruchomości (art. 9s ust. 3 pkt. 1 i ust. 3b u.t.k.) wskazanych poniżej (w nawiasach podano numery działek ewidencyjnych przed podziałem):

Gmina Wiskitki, powiat żyrardowski, jedn. ew. nr 143805\_5:

Obręb 0003 Babskie Budy – działki nr ew.: 66/4 (66/1), 66/6 (66/2), 67/1 (67), 71/2 (71/1), 75/3 (75/1), 76/1 (76), 102/3 (102/2), 107/2 (107/1), 109/2 (109/1), 111/2 (111/1), 111/3 (111/1), 115/2 (115/1), 119/2 (119/1), 120/2 (120/1), 121/3 (121/1), 126/3 (126/1), 126/4 (126/1), 129/3 (129/1), 129/4 (129/1), 134/4 (134/1), 134/5 (134/1), 136/2 (136/1), 139/3 (139/1), 142/2 (142), 144/2 (144/1), 147/3 (147/1), 147/4 (147/1), 150/11 (150/3), 150/6 (150/4), 150/8 (150/4), 156/2 (156/1), 156/4 (156/1), 216/4 (216/3), 217/3 (217/2)

Obręb 0005 Czerwona Niwa Parcel – działki nr ew.: 123/4 (123/3), 140/3 (140), 141/2 (141), 142/2 (142), 143/2 (143), 145/2 (145), 146/5 (146/1), 147/2 (147), 148/4 (148/2), 149/4 (149/1), 149/8 (149/2), 151/2 (151), 153/3 (153/1), 153/5 (153/2), 154/1 (154), 160/2 (160), 161/1 (161), 165/3 (165/2), 166/1 (166), 167/5 (167/2), 168/1 (168), 169/1 (169), 170/1 (170), 171/1 (171), 172/2 (172), 173/1 (173)

Obręb 0010 Guzów – działki nr ew.: 374/2 (374)

Obręb 0028 Różanów – działki nr ew.: 127/1 (127), 128/1 (128), 133/3 (133/1), 133/5 (133/2), 134/1, 134/2, 135/5 (135/1), 135/3 (135/2), 159/5 (159/4)

Obręb 0038 Wola Miedniewska – działki nr ew.: 2/1, 3/7 (3/3), 13/4 (13/1), 13/6 (13/2), 13/8, 14/1, 14/4 (14/2), 64/6 (64/3), 90/1 (90)

Inwestycja będzie wymagała **oddania w użytkowanie wieczyste Centralnemu Portowi Komunikacyjnemu Sp. z o.o.** nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa (art. 9s ust. 3b u.t.k. (w nawiasach podano numery działek ewidencyjnych przed podziałem):

Gmina Wiskitki, powiat żyrardowski, jedn. ew. nr 143805\_5:

Obręb 0003 Babskie Budy – działka nr ew. 12/1210 (12/1205), 12/1211 (12/1205), 13/1204 (13/1201), 14/1207 (14/1202), 14/1217 (14/1203), ponadto dla działek 12/1210, 12/1211, 13/1204, 14/1207, 14/1217 nastąpi skutek z art. 9x ust. 1 i 1a u.t.k. – wygaśnięcie trwałego zarządu.  
Obręb 0010 Guzów – działka ew. nr: 370/1 (370), 372/4 (372/2), 373/2 (373), 375/6 (375), 375/8 (375), ponadto dla działek dz. 370/1, 372/4, 373/2, 375/6, 375/8 nastąpi skutek z art. 9x ust. 4 i 5 u.t.k. – wygaśnięcie dotychczasowego użytkowania wieczystego.

Inwestycja będzie wymagała **przejęcia na rzecz właściwego samorządu** województwa, powiatu, gminy nieruchomości, na których **planowana jest budowa lub przebudowa dróg publicznych** (art. 9s ust. 3e pkt 2 u.t.k.) wskazanych poniżej (w nawiasach podano numery działek ewidencyjnych przed podziałem):

Gmina Wiskitki, powiat żyrardowski, jedn. ew. nr 143805\_5:

Obręb 0003 Babskie Budy – działka nr ew. 13/1203 (13/1201), 14/1206 (14/1202), 14/1208 (14/1202), 14/1216 (14/1203), 14/1214 (14/1204), 14/1211 (14/1205), 14/1212 (14/1205), 34/3 (34/2), 36/5 (36/3), 40/2 (40/1), 59/12 (59/8), 61/4 (61/3), 63/4 (63/3), 65/1 (65), 66/3 (66/1), 71/3 (71/1), 75/2 (75/1), 118/4 (118/3), 121/2 (121/1), 126/2 (126/1), 129/2 (129/1), 134/2 (134/1), 134/3 (134/1), 139/2 (139/1), 139/4 (139/1), 142/1 (142), 147/2 (147/1), 150/12 (150/3), 150/13 (150/3), 150/14 (150/3), 150/5 (150/4), 150/7 (150/4), 153/8 (153/1), 153/10 (153/1), 156/3 (156/1), 165/2 (165/1)

Obręb 0005 Czerwona Niwa Parcel – działka nr ew. 140/1 (140), 140/2 (140), 141/1 (141), 142/1 (142), 143/1 (143), 145/1 (145), 146/4 (146), 147/1 (147), 148/3 (148), 149/3 (149), 149/7 (149), 149/9 (149), 151/1 (151), 159/1 (159), 160/1 (160), 172/1 (172)

Obręb 0010 Guzów – działka nr ew. 372/5 (372/2), 373/1 (373), 375/7 (375), 375/11 (375)

Obręb 0028 Różanów – działka nr ew. 106/4 (106/3), 127/2 (127), 128/2 (128), 128/3 (128), 132/3 (132/1), 132/5 (132/2), 133/4 (133/1), 133/6 (133/2), 159/6 (159/4)

Obręb 0038 Wola Miedniewska – działka nr ew. 1/3 (1/2), 2/3 (2/2), 3/9 (3/4), 3/11 (3/6), 4/4 (4/3), 5/3 (5/2), 6/3 (6/2), 7/3 (7/1), 8/3 (8/2), 9/3 (9/2), 10/3 (10/2), 11, 64/4 (64/2), 71/1 (71), 73/1 (73), 74/3 (74/1), 74/5 (74/2), 75/3 (75/1)

Inwestycja będzie wymagała ustalenia służebności przejazdu i przechodu w celu realizacji wymagania dotyczącego dostępu do drogi publicznej, na podstawie art. 120 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami w związku z art. 9ad ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, dla nieruchomości (w nawiasach podano numery działek ewidencyjnych przed podziałem):

- na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr 66/5 (66/1), gmina Wiskitki, obręb Babskie Budy przez działki nr 66/4 (66/1), 66/6 (66/2), 67/1 (67), 71/2 (71/1), 75/3 (75/1), obręb Babskie Budy gmina Wiskitki.
- na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr 66/7 (66/2), gmina Wiskitki, obręb Babskie Budy przez działki nr 66/4 (66/1), 66/6 (66/2), 67/1 (67), 71/2 (71/1), 75/3 (75/1), obręb Babskie Budy gmina Wiskitki.
- na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr 67/2 (67), gmina Wiskitki, obręb Babskie Budy przez działki nr 66/4 (66/1), 66/6 (66/2), 67/1 (67), 71/2 (71/1), 75/3 (75/1), obręb Babskie Budy gmina Wiskitki.
- na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr 71/4 (71/1), gmina Wiskitki, obręb Babskie Budy przez działki nr 66/4 (66/1), 66/6 (66/2), 67/1 (67), 71/2 (71/1), 75/3 (75/1), obręb Babskie Budy gmina Wiskitki.
- na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr 75/4 (75/1), gmina Wiskitki, obręb Babskie Budy przez działki nr 66/4 (66/1), 66/6 (66/2), 67/1 (67), 71/2 (71/1), 75/3 (75/1), obręb Babskie Budy gmina Wiskitki.
- na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr 134/6 (134/1), gmina Wiskitki, obręb Babskie Budy przez działki nr 156/4 (156/1), 153/11 (153/1), 150/8 (150/4), 150/11 (150/3), 147/3 (147/1), 144/2 (144/1), 139/3 (139/1), 134/5 (134/1), 129/4 (129/1), 126/4 (126/1), 121/3 (121/1), 119/2 (119/1), 115/2 (115/1), 111/3 (111/1), 216/4 (216/3), 14/1217 (14/1203), 217/3 (217/2), obręb Babskie Budy gmina Wiskitki.
- na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr 139/6 (139/1), gmina Wiskitki, obręb Babskie Budy przez działki nr 156/4 (156/1), 153/11 (153/1), 150/8 (150/4), 150/11 (150/3), 147/3 (147/1), 144/2 (144/1), 139/3 (139/1), 134/5 (134/1), 129/4 (129/1), 126/4 (126/1), 121/3 (121/1), 119/2 (119/1), 115/2 (115/1), 111/3 (111/1), 216/4 (216/3), 14/1217 (14/1203), 217/3 (217/2), obręb Babskie Budy gmina Wiskitki.
- na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr 111/4 (111/1), gmina Wiskitki, obręb Babskie Budy przez działkę nr 111/2 (111/1), obręb Babskie Budy gmina Wiskitki.
- na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr 129/6 (129/1), gmina Wiskitki, obręb Babskie Budy przez działki nr 126/3 (126/1), 129/3 (129/1), 134/4 (134/1), 139/3 (139/1), 134/5 (134/1), 129/4 (129/1), 126/4 (126/1), 121/3 (121/1), 119/2 (119/1), obręb Babskie Budy gmina Wiskitki.
- na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr 134/8 (134/1), gmina Wiskitki, obręb Babskie Budy przez działki nr 126/3 (126/1), 129/3 (129/1), 134/4 (134/1), 139/3 (139/1), 134/5 (134/1), 129/4 (129/1), 126/4 (126/1), 121/3 (121/1), 119/2 (119/1), obręb Babskie Budy gmina Wiskitki.
- na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr 1

Parcel gmina Wiskitki.

20. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 148/6 (148/2), gmina Wiskitki, obręb Czerwona Niwa Parcel przez działki nr 140/3 (140), 141/2 (141), 142/2 (142), 143/2 (143), 145/2 (145), 146/5 (146/1), 147/2 (147), 148/4 (148/2), 149/4 (149/1), 149/8 (149/2), obręb Czerwona Niwa Parcel gmina Wiskitki.
21. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 149/6 (149/1), gmina Wiskitki, obręb Czerwona Niwa Parcel przez działki nr 140/3 (140), 141/2 (141), 142/2 (142), 143/2 (143), 145/2 (145), 146/5 (146/1), 147/2 (147), 148/4 (148/2), 149/4 (149/1), 149/8 (149/2), obręb Czerwona Niwa Parcel gmina Wiskitki.
22. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 149/11 (149/2), gmina Wiskitki, obręb Czerwona Niwa Parcel przez działki nr 140/3 (140), 141/2 (141), 142/2 (142), 143/2 (143), 145/2 (145), 146/5 (146/1), 147/2 (147), 148/4 (148/2), 149/4 (149/1), 149/8 (149/2), obręb Czerwona Niwa Parcel gmina Wiskitki.
23. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 165/1, gmina Wiskitki, obręb Czerwona Niwa Parcel przez działkę nr 151/2 (151), obręb Czerwona Niwa Parcel gmina Wiskitki.
24. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 151/3 (151), gmina Wiskitki, obręb Czerwona Niwa Parcel przez działki nr 167/1, 151/2 (151), 153/3 (153/1), 153/5 (153/2), 154/1 (154), 167/5 (167/2), 168/1 (168), 169/1 (169), 171/1 (171), 173/1 (173), 161/1 (161), 160/2 (160), 172/2 (172), obręb Czerwona Niwa Parcel gmina Wiskitki.
25. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 167/6 (167/2), gmina Wiskitki, obręb Czerwona Niwa Parcel przez działki nr 167/1, 151/2 (151), 153/3 (153/1), 153/5 (153/2), 154/1 (154), 167/5 (167/2), 168/1 (168), 169/1 (169), 171/1 (171), 173/1 (173), 161/1 (161), 160/2 (160), 172/2 (172), obręb Czerwona Niwa Parcel gmina Wiskitki.
26. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 168/2 (168), gmina Wiskitki, obręb Czerwona Niwa Parcel przez działki nr 167/1, 151/2 (151), 153/3 (153/1), 153/5 (153/2), 154/1 (154), 167/5 (167/2), 168/1 (168), 169/1 (169), 171/1 (171), 173/1 (173), 161/1 (161), 160/2 (160), 172/2 (172), obręb Czerwona Niwa Parcel gmina Wiskitki.
27. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 169/2 (169), gmina Wiskitki, obręb Czerwona Niwa Parcel przez działki nr 167/1, 151/2 (151), 153/3 (153/1), 153/5 (153/2), 154/1 (154), 167/5 (167/2), 168/1 (168), 169/1 (169), 171/1 (171), 173/1 (173), 161/1 (161), 160/2 (160), 172/2 (172), obręb Czerwona Niwa Parcel gmina Wiskitki.
28. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 173/2 (173), gmina Wiskitki, obręb Czerwona Niwa Parcel przez działki nr 167/1, 151/2 (151), 153/3 (153/1), 153/5 (153/2), 154/1 (154), 167/5 (167/2), 168/1 (168), 169/1 (169), 171/1 (171), 173/1 (173), 161/1 (161), 160/2 (160), 172/2 (172), obręb Czerwona Niwa Parcel gmina Wiskitki.
29. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 161/2 (161), gmina Wiskitki, obręb Czerwona Niwa Parcel przez działki nr 167/1, 151/2 (151), 153/3 (153/1), 153/5 (153/2), 154/1 (154), 167/5 (167/2), 168/1 (168), 169/1 (169), 171/1 (171), 173/1 (173), 161/1 (161), 160/2 (160), 172/2 (172), obręb Czerwona Niwa Parcel gmina Wiskitki.
30. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 160/3 (160), gmina Wiskitki, obręb Czerwona Niwa Parcel przez działki nr 167/1, 151/2 (151), 153/3 (153/1), 153/5 (153/2), 154/1 (154), 167/5 (167/2), 168/1 (168), 169/1 (169), 171/1 (171), 173/1 (173), 161/1 (161), 160/2 (160), 172/2 (172), obręb Czerwona Niwa Parcel gmina Wiskitki.
31. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 154/2 (154), gmina Wiskitki, obręb Czerwona Niwa Parcel przez działki nr 167/1, 151/2 (151), 153/3 (153/1), 153/5 (153/2), 154/1 (154), 167/5 (167/2), 168/1 (168), 169/1 (169), 171/1 (171), 173/1 (173), 161/1 (161), 160/2 (160), 172/2 (172), obręb Czerwona Niwa Parcel gmina Wiskitki.
32. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 375/9 (375), gmina Wiskitki, obręb Guzów przez działki nr 167/1, 151/2 (151), 153/3 (153/1), 153/5 (153/2), 154/1 (154), 167/5 (167/2), 168/1 (168), 169/1 (169), 171/1 (171), 173/1 (173), 161/1 (161), 160/2 (160), 172/2 (172), obręb Guzów gmina Wiskitki.
33. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 375/12 (375), gmina Wiskitki, obręb Guzów przez działki nr 375/8 (375) obręb Guzów, 90/1 (90), obręb Wola Miedniewska gmina Wiskitki.
34. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 90/2 (90), gmina Wiskitki, obręb Wola Miedniewska przez działkę nr 90/1 (90), obręb Wola Miedniewska gmina Wiskitki.
35. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 372/3 (372/2), gmina Wiskitki, obręb Guzów przez działki nr 372/4 (372/2), 373/2 (373), 370/1 (370), obręb Guzów gmina Wiskitki.
36. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 373/3 (373), gmina Wiskitki, obręb Guzów przez działki nr 372/4 (372/2), 373/2 (373), 370/1 (370), obręb Guzów gmina Wiskitki.
37. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 370/2 (370), gmina Wiskitki, obręb Guzów przez działki nr 372/4 (372/2), 373/2 (373), 370/1 (370), obręb Guzów gmina Wiskitki.
38. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 13/7 (13/2), gmina Wiskitki, obręb Wola Miedniewska przez działki nr 13/8, 13/4 (13/1), 13/6 (13/2), 14/4 (14/2), obręb Wola Miedniewska gmina Wiskitki.
39. na rzecz kaźdoczesnych właścicieli działki nr 14/5 (14/2), gmina Wiskitki, obręb Wola Miedniewska przez działki nr 13/8, 13/4 (13/1), 13/6 (13/2), 14/4 (14/2), obręb Wola Miedniewska gmina Wiskitki.

Akta sprawy, zgodnie z art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) – dalej k.p.a., znajdują się do wglądu w Wydziale Infrastruktury i Rolnictwa Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa, pokój nr 7 POK, gdzie można zgłaszać ewentualne uwagi i wnioski do czasu wydania orzeczenia w sprawie.

W związku z powyższym stosownie do treści art. 10 k.p.a. oraz art. 73 § 1 k.p.a. informuję, że do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, strona może zapoznać się z aktami postępowania **po wcześniejszym umówieniu się telefonicznie pod nr 48 362-05-94. Osoby nie umówione nie będą obsługiwane.**

Czas przeznaczony na zapoznanie się z aktami wynosi 30 min. i nie może zostać przedłużony.

Informacja w sprawach będzie ponadto udzielana telefonicznie w poniedziałek w godz. 13<sup>00</sup> - 16<sup>00</sup> lub w czwartek w godz. 8<sup>00</sup> - 12<sup>00</sup> **pod nr 22 695 66 48**. Informacja ta ma na celu jedynie przedstawienie aktualnego stanu postępowania. Podczas rozmowy strony nie uzyskają informacji o planowanym terminie zakończenia postępowania.

Zawiadomienie, zgodnie z art. 49 k.p.a., uważa się za dokonane po upływie 14 dni, od dnia publicznego ogłoszenia w niniejszej sprawie.

Publiczne ogłoszenie nastąpi w dniu **8 lipca 2026 r.**

Z dniem doręczenia zawiadomienia o wszczęciu niniejszego postępowania administracyjnego w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, do czasu ostatecznego zakończenia postępowania w sprawie wydania takiej decyzji, nie wydaje się decyzji o pozwoleniu na budowę dla innych inwestycji, a toczące się postępowania w tych sprawach podlegają zawieszeniu do czasu ostatecznego zakończenia postępowania w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej (art. 90 ust. 12 u.t.k.). W przypadku zgłoszenia zamiaru wykonywania robót budowlanych wszczęcie postępowania w przedmiocie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej zobowiązuje właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej do wniesienia sprzeciwu od zgłoszenia (art. 90 ust. 13 u.t.k.).

Powyższych warunków nie stosuje się do postępowań dotyczących inwestycji celu publicznego, których przygotowanie i realizacja następuje za zgodą podmiotu, na wniosek którego wszczęto postępowanie w przedmiocie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej (art. 90 ust. 14 u.t.k.).

W toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej o każdej zmianie swego adresu (art. 41 pkt § 1 i § 2 k.p.a.).

Znak sprawy: WIR-1.747.2.8.2025

Warszawa/34441276

## Informator usług funeralnych

WOLA

### Exitus

Al. Solidarności 147,  
dyżur całodobowy tel. 22 620 24 18,  
vis a vis Urzędu Warszawa Wola

34440335



### Zakład Pogrzebowy Miejskie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.

Punkty usług pogrzebowych:  
Wola, Żoliborz, Mokotów, Śródmieście,  
Praga, Bielany, Targówek

**24 h - 693 503 720**  
**mpuk.pl**

34440580

WOLA

## AMBER

Młynarska 52,  
tel. całodobowy 501 796 471

34440609

WOLA

### DOM POGRZEBOWY „BABICE”

ul. Okulickiego 5C, 05-082 Stare Babice  
tel. całodobowy 602 11 89 49  
www.babice.com.pl

34440332

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 3 lipca 2026 roku, przeżywszy 78 lat,  
odszedł od nas do Pana nasz ukochany Tata i Dziadek,



## Marian Kazimierz Dziedzic

Msza święta żałobna odprawiona zostanie  
dnia 10 lipca 2026 roku o godzinie 10:30  
w kościele MB Częstochowskiej Parafii św. Wincentego à Paulo,  
przy ul. św. Wincentego 81, 03-530 Warszawa.

Po nabożeństwie nastąpi odprowadzenie Urny  
na Cmentarz Bródnowski do grobu rodzinnego (kw. 61 I - 2 - 17).

Zawiadamia pogrążona w głębokim smutku

Rodzina

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442388

Drogiem

## Hani i Oleńce

z powodu śmierci  
ukochanego i kochającego  
Męża i Ojca



## Jerzego Boćkowskiego

wyrazy serdecznego współczucia

składa

Mirka Slaska

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442559

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci



## dr. hab. Adama Jarmuły

Pracownika Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN w latach 1993–2023  
specjalisty w dziedzinie biologii strukturalnej, krystalografii białek  
oraz metod obliczeniowych wykorzystywanych do analizy struktury i dynamiki białek,  
cenionego badacza, człowieka o wrażliwej duszy i szerokich zainteresowaniach.

## Rodzinie i Bliskim

składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Zespół Dyrekcyjny, Rada Naukowa oraz Pracownicy Instytutu Nenckiego PAN

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442545

Drogiem Pani

## dr. hab. Agnieszce Chamerze-Nowak

wyrazy głębokiego żalu i współczucia

z powodu odejścia Ukochanej

## Mamy

składają

Kolegium Dziekańskie oraz społeczność akademicka  
Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii  
Uniwersytetu Warszawskiego



www.nekrologi.wyborcza.pl/34442546

„Śmierć boli nie tych co odchodzą,  
lecz tych co wśród żywych zostają...”

Odeszła od nas

## Elżbieta Majkowska

przyjaciółka i wspaniały człowiek.  
Pozostała pamięć i poczucie straty.

Żegnają Cię w smutku

uczestniczeki śródowych spotkań.

Łącząc się w bólu z mężem

**Andrzejem Majkowskim  
i rodziną**

składamy  
wyrzy największego współczucia.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442733

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

## Moniki Tarnowskiej



**Rodzinie i Bliskim**

wyrzy głębokiego żalu i współczucia

składa

Zarząd oraz pracownicy Audytorium17 Sp. z o.o.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442701

Z ogromnym smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

## Michała Kukwy

Przez blisko 20 lat swoją ciężką, oddaną, rzetelną i pełną poświęcenia pracą  
wspierał Służbę Zdrowia oraz współtworzył rozwój firm  
Mar-Med, spotmed i iComed.

Pozostanie w naszej pamięci jako Człowiek życzliwy,  
niezwykle zaangażowany i oddany swojej pracy.



**Rodzinie oraz Najbliższym**

składamy wyrzy szczerzego współczucia, łącząc się  
z Państwem w modlitwie i bólu po tej niepowetowanej stracie.

Właściciel oraz Zespoły iComed, spotmed, Mar-Med i 4RAD.

Msza Święta żałobna zostanie odprawiona dnia 8 lipca 2026 (środa)  
o godz. 11.00 w kościele Świętej Trójcy w Błoniu

Uroczystości pogrzebowe odbędą się na Cmentarzu Parafialnym  
w Błoniu.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442648

1 lipca 2026 roku zmarł



## Artur Jakubowski

popularny przewodnik turystyczny.

Żegnamy Cię, Arturze.

Przyjaciele

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442625

Naszej przyjaciółce

**Natalii Basiście**

składamy najszczerze wyrzy współczucia  
z powodu śmierci ukochanej

## Mamy Barbary

Natalko, przytulamy Cię

Marlena, Natalia, Ewa, Rafał, Michał

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442625

Naszemu przyjacielowi

**Andrzejowi Majkowskiemu**

wyrzy głębokiego współczucia z powodu odejścia

## żony Elżbiety

oraz wyrzy współczucia dla najbliższych

składają:  
Wisia i Witold Rybczyński  
Ewa i Grzegorz Rydlewscy  
Nina i Janusz Skolimowscy

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442630

Z powodu odejścia naszej Koleżanki

## Eli Majkowskiej

wyrzy głębokiego współczucia

**Jej Mężowi Andrzejowi Majkowskiemu,  
Córce Monice z Rodziną**

składają

Elżbieta i Wiesław Federowicz z synami, Grażyna Wałęka-Izdebska z synami

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442700

W dniu 30 czerwca 2026 roku zmarł w wieku 84 lat



## Emil Łuczkiw

Uroczystości pogrzebowe odbędą się  
dnia 13 lipca 2026 roku o godzinie 12:00  
w Domu Pogrzebowym Służew, ul. Fosa 19A,  
po czym nastąpi odprowadzenie do grobu rodzinnego  
na Cmentarz Służewski Nowy przy ul. Wałbrzyskiej.

O czym zawiadamia pogrążona w głębokim smutku

córka

Organizatorem uroczystości pogrzebowej  
jest Dom Pogrzebowy Służew

www.nekrologi.wyborcza.pl/34442624

ODESZLI.pl

**Dziel się wspomnieniami  
o bliskich**

**Żyją, póki pamiętamy**



Wejdź na serwis **odeszli.pl**

pomoc@odeszli.pl  
tel. 22 55 55 383, 22 55 55 399, 22 55 55 555

nekrologi.wyborcza.pl

ODESZLI.pl

**Zamieść:**

**nekrolog  
kondolencje  
wspomnienie**



nekrologi@wyborcza.pl  
pomoc@odeszli.pl  
tel. 22 55 55 383,  
22 55 55 399,  
22 55 55 555

# Zaskakujący widok w hotelu Cristiano Ronaldo

– Tato, to jest prawdziwe?  
– pyta kilkulatek w koszulce reprezentacji Portugalii i patrzy na imitację Złotej Piłki. Jedną noc w Nowym Jorku spędziłem w Pestana CR7, czyli w hotelu, którego Cristiano Ronaldo jest współwłaścicielem.

**Dawid Szymczak**

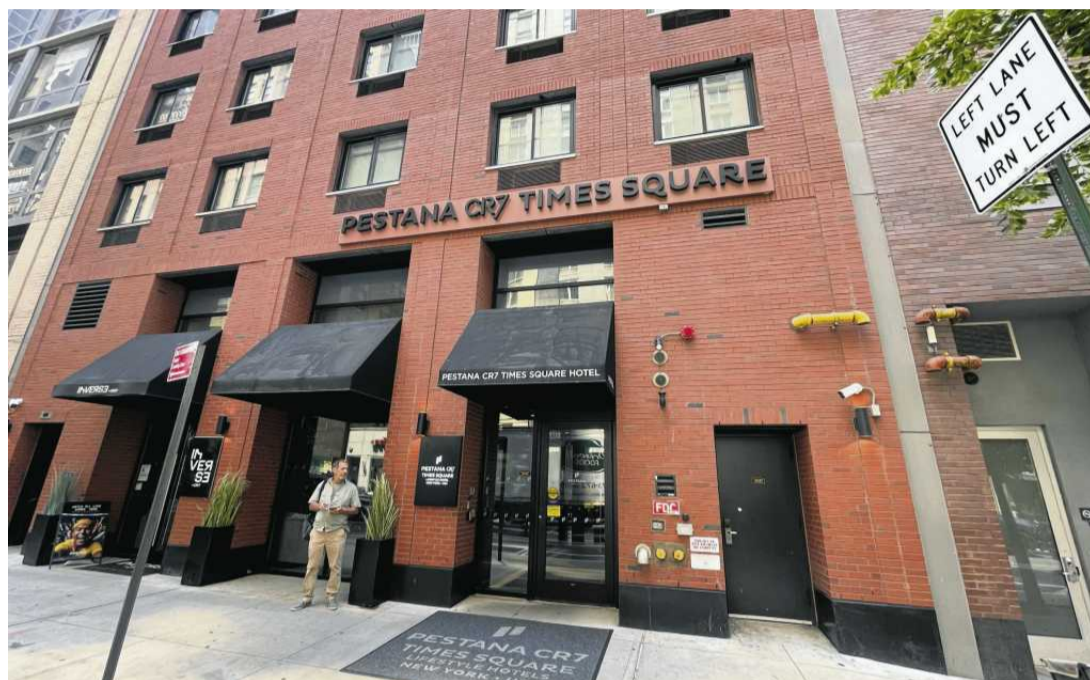
KORRESPONDENCJA Z NOWEGO JORKU

Wchodzisz jak do małego muzeum. Wspomniana statuetka stoi tuż obok recepcji, w drodze do wind, musisz na nią wpaść. I faktycznie ma upodabniać się do Złotej Piłki, nagrody wręczanej najlepszemu piłkarzowi świata, którą Cristiano Ronaldo odbierał aż pięć razy. Po jednej dla każdego swojego hotelu? Byłoby to możliwe, bo poza Nowym Jorkiem ma je jeszcze w czterech miastach. Tuż obok, również w gablocie z grubym szkłem mającej pozornie podbić wartość znajdujących się w środku statuetek, stoi „Złoty But”. A nad gablotami wisi oprawiona w ramkę koszulka reprezentacji Portugalii z oczywistym nazwiskiem, oczywistym numerem i autentycznym autografem jej właściciela. Goście chętnie robią sobie w tym miejscu zdjęcia. Zaskoczenia pojawiają się później. Również, gdy trzeba opłacić pobyt.

Na ścianie po lewej stronie stworzono coś na kształt galerii sław. Czarno-białe zdjęcia piłkarzy z różnych epok oprawione w drewniane ramki wyglądają bardzo gustownie. Znajdziemy tam Bobby'ego Charltona, Eusebio, Franka Beckenbauera, Diego Maradonę, Johanna Cruyffa, Michela Platinię, Erica Cantone, Iker Casillasa, Zinedine'a Zidane'a, Luisa Figo i Rui Costę. Na samym dole, w najlepiej widocznym miejscu, wisi oczywiście sam Cristiano Ronaldo. Jego sąsiadami są Nani – przyjaciel z reprezentacji, który nawet podpisał się na swoim zdjęciu, a także Leo Messi. O ile reszta towarzystwa nie zaskakuje, o tyle Argentyńczyka się w tym gronie nie spodziewałem.

## Burger, ale w zdrowszej wersji

Recepcjonista mówi, że Cristiano nie tylko jest inwestorem i oczywistym magnesem



• **Hotel Pestana CR7 w Nowym Jorku** FOT. DAWID SZYMCHAK

dla gości, ale maczał palce także przy projektowaniu tego wnętrza. Dziwię się więc jeszcze bardziej i dopytuję, czy zatem to sam Ronaldo kazał umieścić Messiego tuż obok siebie. – Haha, pracuję tu stosunkowo od niedawna, ale to ma sens: całą karierę szli lew w lew, jeden drugiego nakręcał, myślę nawet, że oni wzajemnie się potrzebowali, by notować tak znakomite wyniki – tłumaczy.

Dalej dominacja Ronaldo jest już absolutna: w różnych częściach hotelu widać jeszcze jego dwie koszulki z podpisami, są też kolejne dwa zdjęcia – w tym jedno, na którym w charakterystyczny sposób świętuje strzelenie gola. Jest stół do piłkarzyków i dwa duże telewizory, na których w czasie mundialu transmitowane są wszystkie mecze. Hotel został otwarty w 2021 r., a w następnych latach doczekał się też restauracji, w której goście najczęściej wybierają burgera, ukrywającego się w menu pod nazwą „CR7 signature smash”. Kelnerka wyjaśnia, że nie jest to klasyczny burger, ale jego zdrowszy odpowiednik, bo wszyscy wiemy, jak Ronaldo się prowadzi, jak zdrowo je, więc również swoim gościom chciał zaproponować burgera w nieco zdrowszej wersji. I faktycznie – trochę więcej w nim rukoli, a trochę mniej sosu, może ciut więcej warzyw. Może bez tej sugestii kelnerki nie dostrzegłbym różnicy, ale całość jest niewątpliwie pyszna.

Hotel stoi przy 39. ulicy, między 8. a 9. aleją, rzut kamieniem od Times Square.

Lokalizacja jest więc znakomita, to samo centrum Nowego Jorku. Dokonując rezerwacji widzę, że dywany na piętrach imitują piłkarską murawę, co uznaję za całkiem sympatyczny akcent, ale na moim piętrze – 14. – dywan jest akurat zupełnie zwyczajny. Zajmuję jeden ze 176 pokoi i tam również próżno szukać piłkarskich akcentów. To pokój, jakich wiele – zadbane, nowoczesnie urządzone, czyste, ale bez nawiązań do głównego bohatera. Dopiero po chwili dostrzegam, że na wykładzinie mozaikę tworzą autografy Ronaldo.

Widzieliście tę nową modę, że piłkarze omijają nadrukowane na ziemi herby klubów? Na stadionach jest ich pełno – w drodze na murawę czy w tunelu prowadzącym do szatni. Ostatnio zawodnicy zaczęli nad nimi przeskakiwać, by nie deptać herbu i zademonstrować w ten sposób swój szacunek do klubu. Może powinienem zrobić to samo? Nie wypada chyba w drodze do łazienki stawać na podpisie, za którym ganiają miliony kibiców na całym świecie.

## Tyle trzeba zapłacić

Ronaldo zaangażował się w hotelarski biznes w 2015 r., chwytając się pod rękę z Dionisio Pestaną, portugalskim biznesmenem, właścicielem całej sieci wielogwiazdkowych hoteli, który podobnie jak on urodził się i wychował na Maderze. – Podobnie jak w piłce nożnej moją ambicją jest bycie coraz lepszym. Futbol nie jest zajęciem na całe życie. Chcę też robić inne rzeczy, a ro-

bie nie interesów z Dionisio jest przyjemnością. To najlepszy człowiek do wspólnego biznesu. Również pochodzi z Madery, więc nasza współpraca od początku układała się idealnie. Ma wielkie doświadczenie. Nie tylko w Portugalii, ale na całym świecie. On jest numerem jeden w hotelarstwie, a ja jestem numerem jeden w piłce nożnej, więc razem mamy wszystko – mówił Ronaldo na samym początku. Od tamtej pory zainwestował nie tylko w hotelarstwo, ale też produkcję odzieży, perfum, a nawet klinikę specjalizującą się w przeszczepianiu włosów. Wszystko sygnowane oczywiście jego osobistą marką – CR7.

Podział w tym duecie jest oczywisty: Pestana wniósł doświadczenie w branży, a Ronaldo magię swojego nazwiska. Dziś ich wspólne hotele stoją na Maderze, od której zaczęły, w Lizbonie, w Madrycie, w Marrakeszu i oczywiście w Nowym Jorku, a portugalski napastnik osobiście był na otwarciu każdego z nich. Dwa kolejne budują się już w Paryżu i Manchesterze. Ronaldo razem z Pestaną zaczął też stawiać nowoczesne apartamentowce w Portugalii.

Cristiano Ronaldo, Nowy Jork i mundial – byłem przekonany, że to połączenie oznaczać będzie horrendalnie wysoką cenę. Kiedy, jak nie podczas mistrzostw świata, hotel taki jak ten, powinien mieć największe obłożenie? A jednak cena nie różni się od cen hoteli w tej okolicy o podobnym standardzie. Za jedną noc płacę niecałe 350 dolarów. Podróżowałem po Stanach Zjednoczonych przez ostatnie trzy tygodnie – to nie jest cena z kosmosu. Może dlatego hotel raczej nie narzeka na brak zainteresowania. Gdy w środę Anglia męczy się z Demokratyczną Republiką Konga w lobby i w restauracji zajętą są niemal wszystkie miejsca. Oceny też ma dobre – utrzymuje średnią 4,5 z ponad 1500 opinii. Goście chwalą przede wszystkim czystość i doskonałą lokalizację oraz miły personel. Zwracają natomiast uwagę na zbyt głośną klimatyzację. ●

**SPORT.PL**

• **Relacje z mundialowych meczów, analizy, komentarze**  
– 24 godziny na dobę na Sport.pl

**Wiadomości, wyniki, historie sportowe**  
znajdziesz na SPORT.PL

Zapraszamy na Sport.pl+. Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

OGŁOSZENIE BEZPŁATNE

Kraj/34439955

34441949



**Fundacja Avalon – Bezpośrednia Pomoc Niepełnosprawnym**  
zwraca się z prośbą o pomoc finansową dla podopiecznego **Maksymiliana Duda, który zмага się z Mózgowym Porażeniem Dziecięcym.**

Chłopiec po długiej, żmudnej i bardzo kosztownej rehabilitacji zaczął chodzić. Mama Maksymiliana - Aleksandra robi wszystko by syn był jak najbardziej samodzielny w swojej niepełnosprawności. Dziś chodzi do szkoły podstawowej specjalnej, do zespołów terapeutyczno-educacyjnych. Aby Maksymilian miał szansę na lepsze życie i lepsze jutro potrzebne są środki finansowe na specjalistyczne turnusy rehabilitacyjne. Jeżeli możecie Państwo pomóc bardzo prosimy o przekazanie wpłat na konto:

**Fundacja Avalon – Bezpośrednia Pomoc Niepełnosprawnym**  
**62 1600 1286 0003 0031 8642 6001**

Tytuł wpłaty/cel szczegółowy: Duda, 5272 KRS: 0000270809

**wyborcza**

**REDAKCJA**  
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa  
E-mail: redakcja@wyborcza.pl  
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl  
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl

**REDAKTOR NACZELNY:** Adam Michnik  
**PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL:** Roman Imielski  
**ZASTĘPCY:** Agata Żelazowska, Bartosz T. Wielński  
**PROJEKT GRAFICZNY:** Jacek Utiko  
**KOLPORTAŻ:** Michał Szalański  
Problemy z dostępnością „Wyborczej” lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl  
**Prenumerata cyfrowa:** prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW  
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych:  
facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl,  
instagram.com/gazeta\_wyborcza  
**LICENCJA NA TREŚCI:** licencje@wyborcza.pl

**WYDAWCA**  
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10  
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11  
**PREZESKA ZARZĄDU:** Aleksandra Sobczak  
**REKLAMA**  
**Dyrektor sprzedaży:** Bartosz Wysocki  
**Biuro reklam i ogłoszeń:**  
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa  
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44  
**DRUK:** Polska Press  
ISSN 0860-908X  
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.





# Krzyżówka

	1	2		3		4	5		6		7
8						9					
				10							
11											
					12			13			
14											
	15		16				17		18		
19											20
					21						
22		23		24							
							25				
26											
27						28					

Hasło:

**Rozwiązanie „krzyżówki” nr 68 z 7.07:**  
**Poziomo:** 1) smoki 4) Wright 10) wahadełko 11) muzea 12) eliksir 14) Ulisses 15) Strasburger 21) ranking 22) Samsung 25) farsz 26) faszysze 27) Brando 28) dykta  
**Pionowo:** 2) muszkiet 3) Kowalska 5) radni 6) Gołas 7) Teokryt 8) komtur 9) cheeseburgery 13) King 16) Rejs 17) renifery 18) emigrant 19) rusofob 20) zgrzyt 23) małpa 24) urząd  
 Hasło: Kochana siostra.

# Sudoku

8					3		1	2
2		9	6	1	8		7	
5	1	3	4		2	9		
7	3	4			1	2		5
1								
	8	5			6		4	1
6					3	9	7	
	9			5	7	6	2	8
3	7			6	1			4

	5	3	7		2	6		
9					8		5	2
			4					
2		9			3			7
	6					8	4	
	3	5	6	9		2		4
						7		
			5	2				9

**Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.**

**Poziomo:**

- 1) interpunkcyjne i ortograficzne parametry kojarzący się z windami
- 10) imię wykonawcy piosenki „Cud niepamięci”
- 11) roślina zielna, którą... można do kogoś poczuć
- 12) imienniczka Beethovena
- 14) przysuwane do stolika w restauracji
- 15) Black Hawki
- 21) oklaskiwany na stadionie w Głogowie (król)
- 22) imię wykonawcy piosenki „Zegarmistrz światła”
- 25) ogólnik, truizm
- 26) piosenka nasenna
- 27) pierwsza ..., aktorka grająca rolę młodej, niedoświadczonej dziewczyny
- 28) stolica z Partenonem

**Pionowo:**

- 2) „Dziki ...”, baśń Andersena o Elizie i jej braciach
- 3) ciągle stroi fochy; grymaśnik
- 5) baba swoje i on swoje
- 6) czarne ..., auta, którymi straszono dzieci w PRL-u
- 7) krokodyl z azjatyckich rzek
- 8) „Antresolka profesorka Nerwosolka”
- 9) nieoryginalna autorka; imitatorka
- 13) okularniki i grzechotniki
- 16) ... Skywalker, rycerz Jedi
- 17) duża jednostka pamięci komputera (TB)
- 18) zadbał o edukację Piętaszka
- 19) opisowo nazywany państwem za Spizową Bramą
- 20) prelekcja w auli
- 23) zaliczane przez golfistę
- 24) Julian ... Niemcewicz, napisał „Powrót posta”

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

**Czekamy na Twoje uwagi i pomysły**

**ROZRYWKA @WYBORCZA.PL**



# Zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykami. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

A	T	N	A	M	O	R
M	E	N	A	E	T	I
O	K	S	W	Y	K	H
R	Z	D	O	M	A	C
Z	I	A	H	Y	R	K
E	Z	R	C	K	C	E
Ł	I	E	Ż	O	W	I
U	W	R	A	R	E	N
Y	S	K	O	R	Z	O

- chirromanta skorzonera akt wymyk
- orzet wieżowiec aneks chodziarz

Hasło z 7.07: wywiadówka

# Skojarzenia

Pergola	Wycisk	Boisko	Durszlak
Brama pałacu	Cyprys	Samosia	Nauczka
Tarka	Fory	Samolot	Cynk
Capricciosa	Ptak	Rakieta tenisowa	Maltaza

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

.....

.....

.....

.....

**Rozwiązanie z 7.07:**  
**Hasła bliskie wulkanologom:** Erebus, Epicentrum, Erupcja, Etna. **Dzieła literackie:** Empuzjon, Emancypantki, Eugeniusz Oniegin, Eneida. **Kojarzą się z zagranicą:** Egzotyka, Eksport, Etranżer, Emigracja. **Polskie filmy:** Enen, Erratum, E=mc2, Edi

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34426992

**Słowo**  
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

**Literówka**  
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

**Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej**  
Szukaj w aplikacji

**Zakreślanka**  
**Skojarzenia**